

# "TÜRKLER" DEN TESEKKÜR

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

DEVLET BAKANI  
BAŞBAKAN YARDIMCISI

SAPIN

DR DEVLET BAĞÇELİ'YE

SONSUZ SÜKRANLARIMIZI  
SUNUYORUZ

O'NUN DESTEGİ OLMASAÐDI  
BU ESER GERÇEKLESMEZDI...



\* \* \*

Eserin tasnifinde, Türk tarihini dönemlere ayırtken işaret ettiğimiz bütünlük ve devamlılık göz önüne alınmıştır. Bu itibarla Türk tarihinin iyi belgelenmemiş veya bilimsel ölçülerde tam olarak aydınlatlamamış dönemlerini proto-Türkler şeklinde değerlendirmeyi uygun gördük. Bu dönemde Türk olduğu, Türklerle akraba olduğu veya Türkistan'dan geldiği iddia edilen proto-Türkler dönemi problematik açıdan ele alınmıştır. Burada yazısı olan araştırmacıların tespitleri birbirleriyle çelişki oluşturabilir. Ama editörler bu çelişkinin eserin bütünlüğünü bozmayacağı kanısındadır. Bunları plana dahil etmek de onların kesin olarak Türk oldukları göstermek değildir. Burada amaçlanan, Sümerler, Etrüskler, Kuşanlar gibi Türk olduğu öne sürülen ve ispatla muhtaç olan devletlerin de Türk tarihinin ayrılmaz bir parçası olduğunu düşünmemizdir. Gerçekten de konuya ilgili olarak yazan bilim adamları ele aldığı konuların tartışılabilirliğine de işaret etmek suretiyle bilimsel ölçülerin içerisinde kalma-ya özen göstermişlerdir.

Eserimizin tasnifi açısından belirtilmesi gereken bir konu da dönemler meselesi dir. Bilindiği gibi Türk tarihi, genel olarak İslamiyet'ten önce ve İslamiyet'ten sonra olmak üzere iki ana dönemde mülahaza edilmektedir. Bu ise, Türk tarihinin devamlılık ve bütünlük içerisinde ele alınmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, editörler olarak biz, Türklerin tarihinde İslamiyet'in kabulünün bir dönem noktası teşkil ettiği gerçeğini kabul etmeye birlikte, bu tür bir tasnifin doğru olmayacağı düşündük ve kesin bir dönem belirtmedik. Zaten son zamanlarda bu dönemin ne zaman başladığı tartışılmaktadır. Gerçekten de Türklerin İslamalaşma süreci uzun bir dönemdir ve kesin bir tarihe ifade edilmesi doğru değildir. Türklerin İslam dünyasına girmesi ve burada etkili olması ise daha uzun bir zaman içerisinde gerçekleşmiştir. Bu nedenle İlk Müslüman Türk Devletleri konusundaki tasnifimiz de, öncekilerden farklı olmuştur. Türklerin kitleler halinde Müslüman olmaları X. yüzyılın ikinci yarısında kesafet kazanmış bir tarihi olaydır. Ancak son zamanlardaki çalışmalar açık bir şekilde ilk Müslüman Türk devletinin Karahanlılar ile başlamadığını, İdil Bulgar Hanlığının bu devletten daha önce İslamiyet'i resmen tanıdığını ortaya koymuştur. Dolayısıyla klasik tasniflerin tersine, İlk Müslüman Türk Devletlerini X-XI yüzyıllarla sınırlı tutmak doğru değildir. Yine, Büyük Selçuklu İmparatorluğunu da, şimdiye kadar yapıldığı gibi, bu dönemin devleti değilmiş gibi göstermeyi uygun bulmadık. Bu Türk İmparatorluğu siyasi varlığını X-XI. yüzyıllarda tamamlamıştır. Dolayısıyla, eserimizde diğer çağdaşı Müslüman Türk devletleriyle birlikte ele alınmıştır.

Eserimizin konular açısından bütünlüğünü bozmamak için yukarıda dejindigimiz göç yolları ve devamlılığı göz önüne alan bir tasnif benimsenmiştir. Buna göre, Osmanlıları ve arkasından da Türkiye Cumhuriyeti'ni ele almayı uygun bulduk. Bunu yaparken, kronolojik bakımından tutarlılığımızı yitirdiğimiz farkındaydık. Ama aynı coğrafyada cereyan eden siyasi ve sosyal olayların sîrf kronolojik endişelerle bölünmesini de bilimsel olarak doğru bulmadık. Aynı gerekçe ile Karadeniz'in kuzeyinde ve Türkistan'da cereyan eden Türk tarihinin de devamlılığına ve bütünlüğüne öncelik verdik. Dolayısıyla, eserimizde, konu bütünlüğü ve devamlılık kronolojinin önüne geçmiştir. Bu yüzden ileriği ciltlerdeki bazı konuların kronolojik olarak daha erken dönemlerle başlaması kaçınılmaz olmuştur.

Türkler adlı eserimizde sadece siyasi tarih ele alınmamış, Türk kültür ve medeniyeti de önemiyle mütenasip bir düzeyde işlenmiştir. Kültür ve medeniyet konularının tasnifinde de siyasi dönemler dikkate alınmamış, kültür, medeniyet ve sanat hayatımızda değişim, dönüşüm ve eğilimler göz önünde tutulmuştur. Bu yüzden, sözgelimi Türk edebiyatının klasik dönemi 18. yüzyılda bitmemekte, 1860 yılına kadar getirilmektedir. Aynı şekilde yenileşme dönemi Osmanlı düşünce ve bilim tarihi de siyasi böülüme den farklı değerlendirilmiştir. Bu yüzden eserimizde, yenileşme dönemi XVIII. Yüzyıl başlarına kadar çekilmiştir. Bu tamamen Yayın Kurulu'nun ve editörlerin tercihi sonucu belirlenmiş bir dönemlere ayırmadır ve Osmanlı tarihinde değişim ve yeniliklerin miladının 1789 Fransız Devrimi ile ilişkilendirilmesinin doğru olmadığı noktasından hareketle seçilmişdir. Yine Osmanlı tarihinde XX. Yüzyılın ilk yarısının tarih görüşünün bir uzantısı olarak yerleşen yükselme, duraklama, gerileme gibi bir dönemleme de yapılmamıştır. Osmanlı tarihinin bu şekilde dönemlere ayıranın yanlışlarına eserimizde Prof. Dr. Halil İnalçık ve Prof. Dr. Suraiya Faroqhi değinmişlerdir. Bu anlayışla, Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk Tarihi ele alınırken, siyasi tarihlere değil, belirgin dönüşüm ve değişime dair gelişmelere vurgu yapılmıştır.

\* \* \*

Türk projesi ve eserin hazırlanması hakkında da birkaç önemli tespit yapmak yararlı olur kanaatindeyiz. Projeye başlarken, 2000 yılılarında dünyada Türkoloji araştırması yapan 6000 civarında araştırmacı belirlenmiştir. Konu planı ile bilim adamlarından yapabilecekleri katkı sorulmuş ve gelen yazı teklifleri konu bütünlüğüne göre kabul edilmiş veya kendilerine konu planında ihtiyaç duyulan konuları yazmaları teklif edilmiştir. Bu teklif yapılrken araştırmacının uzmanlık alanına ehemmiyet verilmiştir. Eser tamamen sipariş üzerine yazılan araştırma yazılarından oluşmadığı için aynı konuda benzer yazılar da tarafımıza ulaşmıştır. Bu yazılar, bilimsel ölçülere uygun oldukları halde tekrara düşmemek için yayınlanamamıştır.

Bu açıklamalar ışığında iddia edebiliriz ki, eksiklerine rağmen Türkler adlı bu eserimiz, evrensel nitelikte, bilimsel araştırma metodlarına uygun, Türk tarihinin bütünü dil, tarih, kültür, sanat, dil ve edebiyat gibi farklı açılardan ve bir bütün halinde ele alan yegane eserdir. Bu anlamda, Türk milletinin dünya tarihindeki yerini ve önemini ortaya koyarak, gelecek bilimsel çalışmalar ışık tutacaktır.

Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK

# İÇİNDEKİLER

## 1. CILT

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Türk Tarihi Üzerine Çalışmalar ve Genel Değerlendirmeler

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK TARİHİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR / Prof. Dr. Yusuf Halapoğlu..... | 55  |
| OSMANLI TARİHİNDE DÖNEMLER / Prof. Dr. Halil İnalçık.....        | 62  |
| TÜRK TARİHİ KRONOLOJİSİ / Şevket Koşay.....                      | 73  |
| TÜRK TARİHİ VE SOSYOLOJİMİZ / Prof. Dr. Baykan Sezer.....        | 190 |
| TÜRK TARİHİNE BAKIŞIMIZ NASIL OLMALIDIR? / Nibal Atätz.....      | 196 |

### İKİNCİ BÖLÜM

#### Türklerin Coğrafyası, Nüfusu, Soy Küfügü ve Kurdukları Devletler

##### A. Nüfus ve Coğrafya

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERİN DEMOGRAFİSİ (1950-2025) /<br>Doç. Dr. Zekir B. Arşar-Ferrub Solak-Selma Tosun ..... | 206 |
| TÜRK DÜNYASI'NIN COĞRAFYASI / Prof. Dr. İbrahim Atalay .....                                  | 243 |

##### B. Türklerin Soy Küfüğu ve Kurdukları Devletler

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERİN SOY KÜTÜĞÜ / Prof. Dr. Salim Koca.....                                | 261 |
| TARİHTE TÜRK DEVLETLERİ VE HÄKİMİYET ALANLARI /<br>Prof. Dr. Ramazan Özey ..... | 267 |

##### C. "Türk" Adının Tarihi,

###### Türklerin Anayurdu ve Kökeni

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKÜĞÜN EN ESKI ZAMANLARI / Prof. Dr. Tuncer Baykara.....  | 279 |
| TARİHTE "TÜRK" ADI / Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu.....   | 309 |
| ETNOLOJİYE DAYANAN CIHAN TARİHİNİN İŞİĞİ ALTINDA<br>İLK TÜRKÜK VE İLK İNDO-GERMENLİK /<br>Prof. Dr. Wilhelm Koppers ..... | 317 |

|  |     |
|--|-----|
| TOPLUM-DEVLET ÜLKÜSÜ OLARAK TARİHTE TÜRKÜĞÜN<br>OLUŞMASI / Prof. Dr. Şaban Teoman Durdu..... | 336 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TARİHTE TÜRKÜK / Prof. Dr. László Rónayi..... | 351 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKÜĞÜN ESKI ÇAĞI / Prof. Dr. Gyula Németh..... | 379 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ORTAÇAĞ ORTA ASYA'SINDA TÜRKİSTAN VE TURAN /<br>Yrd. Doç. Dr. Scott Levi..... | 389 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| URAL-ALTAY VE ALTAY DİL TEORİSİ /<br>Doç. Dr. Emine Yılmaz-Doç. Dr. Nurettin Demir..... | 394 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İÇ AVRASYA VE TÜRKÇE KONUŞAN HALKLARIN TARİHLERİ /<br>Doç. Dr. David Christian ..... | 403 |
|--|-----|

##### D. Türklerin Kökeni Hakkında Bazı Görüşler

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK TARİH TEZLERİ / Ord. Prof. Dr. Reba Oğuz Türkkan ..... | 410 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ÖN VE ORTA ASYA, KAFKASYA, KARADENİZ'İN KUZEYİ,<br>İDİL-URAL VE BATI SIBİRYA'DAKI ESKİ TÜRKLER /<br>Prof. Dr. Mir Fatih Zekiyev..... | 425 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| HİTİTLER TÜRK MÜDÜR, DEĞİL MİDIR? / Ord. Prof. Dr. Sedat Alp.... | 433 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ORTADOĞU'DA TÜRKLERİN VARLIĞI TARTIŞMALARI /<br>Prof. Dr. Ekrem Memiş .....           | 436 |
| MEZOPOTAMYA VE ANADOLU MEDENİYETLERİ İLE İLİŞKİLER /<br>Prof. Dr. Hüseyin Sever ..... | 452 |
| SÜMERCE İLE TÜRK DİLİNİN TARİHİ İLİŞKİSİ /<br>Prof. Dr. Gürer Gülsevin.....           | 458 |

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

#### Orta Asya'nın En Eski Kültürleri / Çin Medeniyeti ile İlişkiler

|   |     |
|---|-----|
| ORTA ASYA'NIN EN ESKI KÜLTÜRLERİ VE ÇİN<br>MEDENİYETİ İLE İLİŞKİLER / Prof. Dr. Özkan Izgi..... | 464 |
|---|-----|

##### A. Orta Asya'nın En Eski Kültürleri

|   |     |
|---|-----|
| ORTA ASYA'NIN PALEOCOĞRAFİK EVRİMİ VE<br>INSAN TOPLULUKLARINA ETKİSİ / Prof. Dr. Mümin Köksoy ..... | 479 |
|---|-----|

###### ORTA ASYA'NIN TARİH ÖNCESİ:

|  |     |
|--|-----|
| ALT, ORTA VE ÜST YONTMA TAŞ ÇAĞI /<br>Prof. Dr. Leonid B. Vistnyatsky..... | 487 |
|--|-----|

###### İÇ ASYA'DA MİLATTAN ÖNCESİ BINYILDA TÜRKLERİN ATALARINA ATFEDİLEN KÜLTÜRLER / Prof. Dr. Emel Esin .....

|  |     |
|--|-----|
| TATAR KÜLTÜRÜ / Prof. Dr. Nikolai Bokovenko..... | 519 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| M.O. IX-VII. YÜZYILLARDA SAYAN-ALTAY GÖÇEBELERİ /<br>Prof. Dr. Leonid Marsadolov..... | 527 |
|---|-----|

##### B. Çin Medeniyetleri ile İlişkiler

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ ÇİN KÜLTÜRÜ VE TÜRKLER / Prof. Dr. Wolfram Eberhard..... | 534 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| SİNCAN VE ÇİN'DEKİ KAZAKLARIN FİZİKSEL<br>ANTROPOLOJİLERİ İLE İLGİLİ YENİ VERİLER /<br>Dr. Gyula Henkey-Izabella Horvath..... | 541 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ERKEN TÜRK KALINTILARI İÇİN BİR ARAŞTIRMA: SİNCAN'IN<br>TİYAN ŞAN BÖLGESİNDEN YENİ ARKEOLOJİK KEŞİFLER /<br>Dr. Sergei V. Alkin ..... | 545 |
|---|-----|

|   |
|---|
| ÇİN'İN RESMİ HANEDANLIK KAYITLARINDA<br>TÜRK KAVİMLERİNE AİT MONOGRAFİLER / |
|---|

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Prof. Dr. Dr. Sema Orsay..... | 555 |
|-------------------------------|-----|

### DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

#### Bozkırın Eski Toplulukları: Avrasya'da Saka Çağı

|   |     |
|---|-----|
| ISKİTLER / Prof. Dr. Abdülhaluk Çay-Doç. Dr. İlhami Durmuş..... | 576 |
|---|-----|

|  |
|--|
| ÖN ASYA DÜNYASINDA İLK TÜRKLER: KİMMERLER VE |
|--|

|  |     |
|--|-----|
| ISKİTLER / Prof. Dr. M. Taner Tarhan ..... | 598 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| SAKALAR / Prof. Dr. Igor Vasilyev P'yankov..... | 612 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ISKİTLERİN KİMLİĞİ / Doç. Dr. İlhami Durmuş ..... | 621 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| YESİ VE ÇEVRESİNDE SAKALAR / Doç. Dr. Muhamed Beşir Aşan ..... | 629 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MASSAGETLER HAKKINDAKI ESKİ KAYNAKLAR /<br>Dr. Abdülhaluk Aytbayev ..... | 633 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| SARMATLAR / Doç. Dr. İlhami Durmuş ..... | 638 |
|--|-----|

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Türklerin Göçleri ve Yayılmaları

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERİN GÖÇLERİ VE YAYILMALARI / Prof. Dr. Salim Koca .....           | 652 |
| İLK ORTA ASYA SAKİNLERİNİN GÖÇ SÜREÇLERİ / Dr. Abdülhalik Aybayır ..... | 665 |
| BİLNİMEYEN İÇ-ASYA / Prof. Dr. Lajos Ligeti .....                       | 673 |

## ALTINCI BÖLÜM

### Asya Hunları

#### A. Hunlar

|   |     |
|---|-----|
| BÜYÜK HUN DEVLETİ / Prof. Dr. Salim Koca .....  | 688 |
| HUN IMPARATORLUĞU'NUN KURULUŞU VE YÜKSELİŞİ / Yrd. Doç. Dr. Nicola Di Cosma .....   | 710 |
| YENİSEY'İN BATISINDAKI HUN ARKEOLOJİK KALINTILARI / Dr. Miklós Érdy .....   | 721 |
| I-I CHIH-I / I-I-FA-I VE "BEŞ TUZAK" (ÇİNLİLERİN HUNLARI YİKMAK İÇİN UYGULADIKLARI TEMEL STRATEJİLER) / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Tezcan ..... | 730 |
| HUN IMPARATORLUĞU İLE ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN MÜCADELESİ / Prof. Dr. Risalet Kerimova .....   | 744 |
| HUN KONFEDERASYONUNUN BÖLÜNMESİ VE YIKILMASI / Prof. Dr. Richard R. Crespigny .....   | 750 |
| KUZEY LIANG HUN DEVLETİ / Tilla Deniz Baykuzu .....   | 759 |
| CHANG-CHIEN'İN SEYAHAT RAPORUNA GÖRE HUNLAR DÖNEMİNDEKİ ORTA ASYA / Dr. Nuraniye Hidayet Ekrem .....                                      | 764 |
| VUSUNLAR / Prof. Dr. Sergei Yatsenko .....  | 777 |
| VUSUNLAR / Doç. Dr. İlhami Durmaz .....   | 783 |

#### B. Kuşanlar ve Akhunlar

|   |     |
|---|-----|
| KUŞANLARIN MENŞEİ / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Tezcan .....   | 790 |
| HİNDİSTAN'DA İLK TÜRK HAKİMİYETİ: KUŞANLAR VE AKHUNLAR / Prof. Dr. Salim Cobce .....                                    | 816 |
| KUŞAN DEVLETİ / Prof. Dr. Awadh Kishore Narain .....  | 822 |
| AKHUNLAR / Prof. Dr. Enver Konukcu .....  | 828 |
| AKHUNLAR (KIONIT / HYON) VE EFTALİTLER ÇAĞINDA MAVERAÜNNEHIR VE HORASAN'DA TÜRKLER / Prof. Dr. Dursun Ali Akbulut ..... | 832 |
| AKHUNLULARIN KALINTISI OLARAK KALAÇLAR (HALAÇLAR) / Prof. Dr. Enver Konukcu .....                                       | 846 |

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Avrupa Hunları

|   |     |
|---|-----|
| AVRUPA HUNLARI / Prof. Dr. Şerif Baştaş .....                               | 854 |
| ATILLA VE HUNLARI / Prof. Dr. Gyula Németh .....                            | 888 |
| BÜYÜK HUN HÜKÜMDARI ATILLA / Yrd. Doç. Dr. Ali Ahmetbeyoğlu .....           | 903 |
| KAFKASYA'DA HUNLAR / Doç. Dr. Tarık Dostiyev .....                          | 922 |
| HSIUNG-NU VE HUNLAR ARASINDA ÜÇ ARKEOLOJİK BAĞLANTI / Dr. Miklós Érdy ..... | 929 |

## 2. CİLT

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### Göktürkler

#### A. Göktürk Kağanlığı

|   |    |
|---|----|
| GÖKTÜRKLER / Prof. Dr. Ahmet Taşağıl .....            | 15 |
| GÖKTÜRK KAĞANLIĞI / Prof. Dr. Akder Nîmet Kurat ..... | 49 |

|   |     |
|---|-----|
| BATI GÖKTÜRK KAĞANLIĞINDAKI AŞINASLU BİR KAĞANIN ŞECERESİNE AİT BİR KAYNAK / Prof. Dr. Takashi Ochiai .....       | 79  |
| ORTA ASYA'DAKI TÜRK KAĞANLIĞI (M.S. 600-800) / Dr. Larisa S. Barabova .....                                       | 89  |
| VI-VIII. ASIRLarda TÜRKİSTAN VAHALARINDA BATI TÜRK HAKİMİYETİ / Prof. Dr. Jonathán Karan Skaff .....              | 97  |
| GÖKTÜRK KAĞANLIĞI DÖNEMİNDE BATI TÜRKİSTAN YÖNETİMİ / Dr. Gaybullab Babayev .....                                 | 107 |
| ORHUN TÜRKLERİNİN ASLI / Karim Kabakov .....  | 118 |
| ORTA ASYA TÜRKLERİ VE ERKEN TANG ÇİN DEVLETİ / Prof. Dr. Irina F. Popescu .....                                   | 127 |
| ESKİ ÇAĞ TÜRK DÖNEMİNDE ALTAYLAR / Prof. Dr. Vassily Suyonov .....  | 133 |
| ARKEOLOJİK VE YAZILI KAYNAKLARA GÖRE MAVERAÜNNEHIR TÜRKLERİ (M.S. VI-VIII. YÜZYILLER) / Dr. Azim M. Malikov ..... | 142 |

### B. Göktürkler ve Komşuları

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLER VE TOHARLAR ARASINDAKI MÜNASEBETLER / Dr. Lilia Yu. Tagaeva ..... | 152 |
| SOĞDIYANA TARİHİNE GİRİŞ / Dr. Matteo Campanti .....                      | 157 |
| TÜRKLER VE SOĞDLULAR / Prof. Dr. Boris I. Marsbak .....                   | 170 |

### C. 2001 Bilge Kağan Külliyesi Kazıları

|  |     |
|--|-----|
| MOĞOLİSTAN'DAKİ TÜRK ANİTLARI PROJESİ / A. Ayşegül Erdem .....   | 179 |
| 2001 BİLGE KAĞAN KÜLLİYESİ KAZILARI / Doç. Dr. Hasan Babar-Prof. Dr. Salib Çetin-Doç. Dr. İlhami Durmaz-Dr. Güngör Karaoğuz-Renzi Kuzuoğlu-Gürhan Gökçek ..... | 182 |

## DOKUZUNCU BÖLÜM

### Uygurlar

|  |     |
|--|-----|
| UYGUR DEVLETLERİ TARİHİ VE KÜLTÜRÜ / Prof. Dr. Gülcin Çandarlıoğlu .....                   | 193 |
| UYGURLAR / Prof. Dr. Ahmet Taşağıl .....   | 215 |
| UYGUR IMPARATORLUĞU (744-840) / Dr. Abdet Kamalov .....                                    | 225 |
| UYGUR TÜRKLERİ / Dr. Erkin Emet .....  | 233 |
| KOÇU (İDİKUT) UYGUR DEVLETİ / Dr. Varis Abdurrahman .....                                  | 238 |
| MOĞOL HÂKİMİYETİ ALTINDA UYGURLAR / Prof. Dr. Michael C. Brose .....                       | 249 |
| HANGİSİ KARAHANLILARIN KÖKENİ; UYGURLAR MI YOKSA KARLUKLAR MI? / Prof. Dr. Jüten Oda ..... | 255 |

## ONUNCU BÖLÜM

### Oğuzlar

|  |     |
|--|-----|
| OĞUZLAR / TÜRKMENLER / Yrd. Doç. Dr. Tuşan Gündüz .....                          | 263 |
| OĞUZLAR / Dr. Cem Tilysiz .....  | 277 |
| OĞUZLAR / Prof. Dr. Farnak Sümer .....   | 289 |
| OĞUZ TÜRKLERİNİN İDARİ YAPI VE BOY TEŞKİLATINA BİR BAKIŞ / Dr. Erdal Aksøy ..... | 316 |

## ONBİRİNCİ BÖLÜM

### Kırgızlar, Karluklar, Tiürgişler, Tatarlar ve Diğer Orta Asya Türk Boyları

|   |     |
|---|-----|
| İSLAM ÖNCESİ DEVREDE ORTA ASYA'DA YAŞAYAN TÜRK BOYLARI / Prof. Dr. Ahmet Taşağıl .....  | 323 |
| KAZAKLAR VE KIRGIZLAR / Prof. Dr. Wilhelmi Radloff .....  | 368 |
| ESKİ TÜRK DEVRİNDEKİ KIRGIZ ETNİK İSMİLERİ / Prof. Dr. Oljobjay Karataev .....  | 377 |
| TÜRK BOYLARINDA TAMGALAR VE ESKİ KIRGIZ-OĞUZ ETNİK BAĞLANTILARI / Prof. Dr. Oljobjay Karataev .....                             | 386 |
| ARKEOLOJİK KAYNAKLARA GÖRE ORTA YENİSEY KIRGİZLERİ / Doç. Dr. Sergei G. Skobelev-Dr. Vladimir N. Nechiporenko-S.V. Pankin ..... | 391 |
| ERKEN DÖNEMLERDEN MOĞOL İSTİLASINA YENİSEY KIRGİZLERİ / Prof. Dr. Michael R. Drompp .....                                       | 397 |
| MOĞOL-CUNGAR HÂKİMİYETİ DÖNEMİNDE YENİSEY KIRGİZLERİ / Prof. Dr. Viktor Butanayev .....   | 405 |
| TÜRGİŞLER / Prof. Dr. Hüseyin Salman .....  | 412 |
| KARLUKLAR / Prof. Dr. Hüseyin Salman .....  | 421 |
| BOLGAR-TATARLARIN ETNOGENEZİ VE GENEL GELİŞME AŞAMALARI / Prof. Dr. Mirfatih Z. Zekiyev .....                                   | 425 |

# ONİKİNCİ BÖLÜM

## Hazarlar

|  |     |
|--|-----|
| HAZAR HAKANIĞI / Yrd. Doç. Dr. Muallâ Uydu Yücel .....   | 445 |
| HAZARLAR / Prof. Dr. Yakov Kuzmin-Yumanadı -<br>Yrd. Doç. Dr. Pavel V. Kuleshev .....                      | 464 |
| HAZAR-BİZANS İLİŞKİLERİ / Kevin Alan Brook .....   | 473 |
| HAZARLarda İKİLYİ YÖNETİMİN KÖKENİ VE<br>YAHUDİLİĞE GEÇİŞ ŞARTLARI / Prof. Dr. Constantine Zuckerman ..... | 481 |
| ÇUVAŞLAR VE ETNİK OLUSHUMLARI /<br>Prof. Dr. Yakov Kuzmin-Yumanadı - Yrd. Doç. Dr. Pavel V. Kuleshev ..... | 491 |
| IX. YÜZYILDA HAZARLAR, PEÇENEKLER VE MACARLAR /<br>Dr. Ballint Zoltán Takács .....                         | 497 |

# ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

## Doğu Avrupa'da Türkler

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK-SLAV ORTAK YAŞAMI: GÜNEYDOĞU AVRUPA'NIN<br>TÜRK GÖÇEBELERİ / Prof. Dr. Omidjan Pritsker ..... | 509 |
|--|-----|

### A. Türk-Slav İlişkileri ve Kafkas Halkları

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİSTAN'DAN (ORTA ASYA) DOĞU AVRUPAYA<br>YAPILAN TÜRK GÖÇLERİ / Yrd. Doç. Dr. Ali Ahmet Bayışoğlu .....                | 522 |
| BATI AVRASYA STEPLERİNDEN TÜRK VE ALAN HALKLARI<br>ARASINDAKI TARİHİ BAĞLANTILARI / Dr. Aghuti Alenany .....             | 530 |
| TÜRK-SLAV İLİŞKİLERİNİN BAŞLANGIÇ<br>DÖNEMLERİ ÜZERİNE / Osman Karataş .....   | 536 |
| ERmen BOYLARI VE PSEUDO-ERmenİ HAYLAR (MİLATTAKİ ÖNCE<br>TÜRK-ERmenİ İLİŞKİLERİ) / Prof. Dr. Firidun Ağaoğlu Cidit ..... | 547 |
| TARİHİ VE ETNİK AÇıDAN KARAÇAY-MALKAR<br>TÜRKLERİNİN KÖKENİ / Dr. Ufuk Taşhan .....                                      | 562 |
| KARAÇAY-BALKAR TÜRKLERİNİN KÖKENİ / Adilbən Appa .....   | 572 |
| HIRVAT VE SIRP GÖÇLERİNDEN OĞUR İLGİSİ / Osman Karataş .....   | 591 |

### B. Bulgarlar

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKLER, SLAVLAR VE BULGARLARIN KÖKENİ /<br>Prof. Dr. Plamen S. Tzvetkov ..... | 599 |
| BULGARLAR VE OGURLAR / Prof. Dr. İstvan Zimonyi .....                          | 606 |
| İLK BULGAR DEVLET OLUSHUMLARI / Prof. Dr. Zufar Z. Miftakhan .....             | 617 |
| KUBRAT HAN'IN BÜYÜK BULGAR DEVLETİ /<br>Prof. Dr. Andras Róna-Tas .....        | 625 |
| TUNA BULGAR DEVLETİ (679-1018) / Ayşe Kayapınar .....                          | 630 |

### C. Avarlar

|   |     |
|---|-----|
| AVARLAR: ETNİK YARADILIŞ VE TARİHLERİNE BIR BAKIŞ /<br>Prof. Dr. Emil Hersek .....    | 641 |
| AVARLAR İLE SLAVLAR ARASINDAKI İLİŞKİLER (579-626) /<br>Doç. Dr. Tibor Živković ..... | 658 |
| ARKEOLOJİK BİR ARAŞTIRMA-AVAR YERLEŞİMLERİ /<br>Dr. Raimar W. Kory .....              | 664 |
| KAFKASYA VE AVARLAR / Dr. Sevda A. Süleymanova .....                                  | 674 |
| SLOVENYA'DA AVAR İZLERİ / Prof. Dr. Yusuf Hanzaoglu .....                             | 687 |

### D. Peçenekler

|   |     |
|---|-----|
| PEÇENEKLERİN DİLİ VE ERKEN TARİHİ ÜZERİNE NOTLAR /<br>Dr. Gábor Vörös ..... | 693 |
| KARADENİZ'İN KUZEYİNDE PEÇENEKLER / Prof. Dr. Necati Denir .....            | 709 |
| BALKANLAR'DA PEÇENEKLER / Yrd. Doç. Dr. Muallâ Uydu Yücel .....             | 714 |

# ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

## Kimek-Kıpçak / Kumanlar

|   |     |
|---|-----|
| KIPÇAKLAR VE KUMANLAR / Doç. Dr. Abmet Gökkel .....   | 729 |
| KIPÇAK KABİLELERİ ÜZERİNE NOTLAR:<br>KIMEKLER VE YEMEKLER / Prof. Dr. Peter B. Golden ..... | 757 |
| KIMEKLER / Prof. Dr. Bolat Kumelev .....  | 767 |
| KIPÇAK HANLIĞI / Prof. Dr. Bolat Kumelev .....  | 776 |
| KUMAN / KIPÇAKLAR / Prof. Dr. Mustafa Safran .....  | 785 |
| GÜRCİSTAN KIPÇAKLARI / Prof. Dr. Güli Alasanian .....                                       | 793 |
| BULGAR TARİHİNDE KUMANLAR (XI-XIV. YÜZYILLAR) /<br>Doç. Dr. Valeri Stoyanov .....           | 798 |
| KUMANLAR VE İKİNCİ BULGAR DEVLETİ (1187-1370) /<br>Ayşe Kayapınar .....                     | 810 |

# ONBEŞİNCİ BÖLÜM

## Eski Türklerde Devlet Geleneği ve Teşkilatı

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE DEVLET GELENEĞİ VE TEŞKİLATI /<br>Prof. Dr. Salim Koca ..... | 823 |
|---|-----|

## A. Hâkimiyet Ülküsü ve Devlet Geleneği

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK CIHAN HÂKİMİYETİ MEFKÜRESİ / Prof. Dr. Osman Turan .....  | 845 |
| KIZILELMA / Nevzat Köroğlu .....   | 857 |
| TÜRK DEVLET GELENEĞİNE GÖRE DEVLET ADAMLARINDA<br>BULUNMASI GEREKEN ASGARI HUSUSIYETLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Bülent Atalay ..... | 859 |
| İSLAM ÖNCESİ TÜRK DEVLET GELENEĞİNDE ADALET<br>ANLAYIŞI / Yrd. Doç. Dr. Adem Tutar .....                                       | 868 |

## B. Devlet Teşkilatı

|   |     |
|---|-----|
| DEVLET MECLİSİ VE KURULTAY / Prof. Dr. Bahaddin Özal .....  | 874 |
| ESKİ TÜRKLERDE DEVLET BAŞKANLIĞI-HÂKANLIK /<br>Yrd. Doç. Dr. Osman Kapaklı .....                                | 888 |
| İLK TÜRK DEVLETLERİNDEN BÜROKRASI / Necati Gültape .....  | 894 |
| ESKİ TÜRK HUKUK VESİKALARI / Prof. Dr. Rejît Rahmetî Arat .....   | 907 |
| TÜRK KÜLTÜR TARİHİ ÇERÇEVESİNDE YASA, YASAK VE<br>YATGAK TABİRLERİ ÜZERİNE / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Canatar ..... | 929 |
| YABANCI YAZARLARA GÖRE TÜRKLERDE SAVAŞ VE TAKTİK /<br>Yrd. Doç. Dr. Hatice Palaz Erdemir .....                  | 938 |

# 3. CİLT

# ONALTINCI BÖLÜM

## Eski Türklerde Toplum ve Ekonomi

|   |    |
|---|----|
| ESKİ TÜRKLERDE SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT /<br>Prof. Dr. Salim Koca ..... | 15 |
|---|----|

### A. Sosyal Gelenekler

|  |    |
|--|----|
| "ORUN" VE "ÜLÜŞ" MESALESİ / Prof. Dr. Abdulkadir İnan .....                            | 38 |
| TÜRKLERDE YILBAŞI VE BAHAR GELENEĞİ /<br>Prof. Dr. Ahmet Pirverdioglu .....            | 44 |
| ESKİ TÜRKLERDE BAYRAM VE FESTİVALLER / Prof. Dr. Salim Koca .....                      | 51 |
| ESKİ TÜRKLERDE EVLENME GELENEKLERİ / Prof. Dr. Ali Erkul .....                         | 58 |
| ESKİ TÜRKLERDE YAS VE ÖLÜ GÖMME ÂDETLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Yıldız Kocasavaj .....     | 67 |
| TÜRKLERDE MEZAR GELENEĞİ / Dr. Alim Karamürsel .....                                   | 76 |
| CUCU ULUSU'NUN CENAZE TÖRENLERİNDEN AT KURBAN<br>EDİLMESİ / Dr. Dmitry Dubrovsky ..... | 80 |

### B. Toplum

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERİN HUSUSİ HUKUKU /<br>Ord. Prof. Dr. Sadri Maksudi Arsal .....                            | 88  |
| ESKİ TÜRKLERDE AİLE / Prof. Dr. Ali Erkul .....   | 97  |
| ESKİ DÖNEMLERDEN ANADOLU'YA<br>TÜRK SOSYAL DAYANIŞMA KURUMLARI /<br>Prof. Dr. M. Alemdar Yalçın ..... | 107 |
| ERKEN DÖNEM TÜRKLERİNDE DEFİN İŞLEMLERİ /<br>Dr. Ciro Lo Muzio .....                                  | 123 |
| ORDUĞ (BAŞLANGIÇTAN SELÇUKLULARA KADAR<br>TÜRK HAKAN ŞEHİRİ) / Prof. Dr. Emel Eşin .....              | 129 |
| ANADOLU ÖNCESİ TÜRK KENTİ / Doç. Dr. Yılmaz Can .....   | 150 |
| VI-IX YÜZYILLARDA KAZAKİSTAN'DAKI<br>ŞEHİRLER VE YERLEŞİK KÜLTÜR / Prof. Dr. Karl Baipakov .....      | 161 |
| KIRGİZLARDA DINİ VE SOSYAL HAYAT / Prof. Dr. Mustafa Erdem .....                                      | 167 |
| KIPÇAKLARDA SOSYO-KÜLTÜREL VE DINİ YAPI /<br>Doç. Dr. Abmet Gökkel .....                              | 177 |
| KUMAN-KIPÇAKLARDA TOPLUM VE KÜLTÜR HAYATI / Yrd. Doç. Dr.<br>Muallâ Uydu Yücel .....                  | 191 |

### ESKİ TÜRK ÇOCUK OYUNLARINDAN

|  |     |
|--|-----|
| TEPÜK VE YAŞAYAN VARYANTLARI / Prof. Dr. İbrahim Yıldız .....                                | 196 |
| C. Ekonomi   |     |
| KAĞANLAR VE ARMAĞANLAR / Prof. Dr. Sencer Divitçioğlu .....                                  | 201 |
| TÜRGİSLERDEN BÜYÜK UYGURLARA<br>TÜRK KAĞANLIKLARININ PARA BİRİMLERİ / François Thierry ..... | 209 |
| İPEK YOLU VE İNSANLIK TARİHİNİDEKİ ÖNEMİ /<br>Prof. Dr. Boris Ya. Stavishky .....            | 222 |

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ VE ORTA ÇAĞ DÖNEMLERİNDE<br>BÜYÜK İPEK YOLU ÜZERİNDEKİ ORTA ASYA TÜRKLERİ /<br>Prof. Dr. Yuriy F. Buryakov ..... | 234 |
| İPEK YOLUNDAN KAFKASLAR / Prof. Dr. Anna A. Ierusalimskaya .....  | 243 |
| III-X. YÜZYILLARDA DOĞU TÜRKİSTAN'DA DOKUMACILIK /<br>Prof. Dr. David Gudiasbili .....                                | 251 |

# ONYEDİNCİ BÖLÜM

## Eski Türklerde Düşünce, Din ve Bilim

### A. Düşünce ve Din

|  |     |
|--|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE DIN VE DÜŞÜNCE / Prof. Dr. Harun Güngör .....           | 261 |
| TÜRKLERDE AHLÂK / Ziya Gökçalp .....                                   | 283 |
| ESKİ TÜRK DİNİ / Prof. Dr. İbrahim Kafaoğlu .....                      | 290 |
| İSLAMIYETTEN ÖNCESİ TÜRK İNANCINA DAİR /<br>Doç. Dr. Ahmet Doğan ..... | 305 |

### ESKİ TÜRKLERDE TEK TANRI İNANI /

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Fatma Ahsen Turan ..... | 320 |
|---------------------------------------|-----|

|  |     |
|--|-----|
| GÖK TANRI İNANI / Yrd. Doç. Dr. Yıldız Koçasoy ..... | 326 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE GİZLİ TABİAT KUVVETLERİNE<br>İNANMA (İYE İNANÇ) / Doç. Dr. Celâl B. Memmedov ..... | 330 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE TABİAT KUVVETLERİNE İNANCIN<br>DESTANLARDA TASVİRİ / Doç. Dr. Nezaket Hıseyin Küzi ..... | 338 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ OĞUZLARIN İNANIŞLARI VE MİTOLOJİK GÖRÜŞLERİ /<br>Doç. Dr. Nazım Paşayev - Doç. Dr. Valide Paşayeva ..... | 345 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| SEYAHATNAMELERE GÖRE GÖKTÜRKLERDE BUDIZM /<br>Dr. Erkin Eker ..... | 358 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİSTAN'DA ZERDÜŞTLOĞUN YAYILMASI VE ETKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. İskender Oymak ..... | 375 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| AVRUPA HUNLARI VE HİRİSTİYANLIK / Yrd. Doç. Dr. Tarhan Kapar .. | 385 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MÜSLÜMAN TÜRKLERDE ŞAMANİZM KALINTILARI /<br>Prof. Dr. Abdülkadir İnan ..... | 392 |
|--|-----|

### B. Bilim

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE BİLİM / Prof. Dr. Esin Kahya ..... | 400 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERDE SAYI SİSTEMLERİ / Doç. Dr. Zeki Karymaz ..... | 419 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK KÜLTÜRÜNDE YÖNLER / Doç. Dr. Ali Raftı Özkan ..... | 427 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKLERİN KULLANDIKLARI TAKVİM ÇEŞİTLERİ /<br>Dr. Tufik Temelkuran ..... | 434 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| UYGURLarda MATBAA / İsmet Binark ..... | 441 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İSLAM ÖNCESİ ORTA ASYA TÜRK DÜNYASINDA TABABET /<br>Prof. Dr. Ali Haydar Bayat ..... | 449 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE MÜZİK İLE TEDAVİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Rabmi Oruç Güvenç ..... | 460 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRKLERDE SİLAH / Prof. Dr. Yalçın S. Hadyakov ..... | 468 |
|---|-----|

# ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

## Eski Türklerde Dil ve Edebiyat

|   |     |
|---|-----|
| "ESKİ TÜRKLERDE DİL VE EDEBİYAT / Prof. Dr. Sema Barutçu Özönder .. | 481 |
|---|-----|

### A. Eski Türk Destanları ve Mitolojisi

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK DESTANININ TASNİFİ / Ord. Prof. Dr. Zeki Velidi Togan ..... | 502 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OGUZ KAĞAN-OĞUZ HAN DESTANI / Prof. Dr. Mehmet Kaplan ..... | 511 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OĞUZ KAĞAN DESTANI ÜZERİNE YENİ DÜŞÜNCELER /<br>Prof. Dr. Fazlılı Bayat ..... | 520 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ERGENEKON DESTANI / Prof. Dr. Dursun Yıldırım ..... | 527 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BOZKURT EFSANESİ / Ord. Prof. Dr. Zeki Velidi Togan ..... | 544 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MANAS DESTANI VE KIRGİZ HALK EDEBİYATI /<br>Yrd. Doç. Dr. Naciye Yıldız ..... | 547 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| DESTANLARDA VE TARİHİ KAYNAKLarda ALP ER TUNGA<br>(EFRASİYAB) / Dr. Mustafa Aksoy ..... | 554 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ALTAY-TÜRK DESTANCILIK GELENEĞİ VE<br>MAADAY-KARA DESTANI / Dr. Selahaddin Bekki ..... | 569 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ESKİ BİR TÜRK BOYU MÜYTENLER VE<br>MENSE EPSANELERİ / Prof. Dr. Ahmet Nabmedov ..... | 580 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK DESTANLARINDA BAZI ORTAK MOTİFLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Hasan Köksal ..... | 584 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ESKİ TÜRK DESTANLARINDA METRİK SİSTEM /<br>Yrd. Doç. Dr. Esra Karabacak ..... | 597 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK KÜLTÜRÜNDE VE TARİHİNDE NEVRUZ /<br>Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Tepekaya ..... | 600 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TARİHTE VE MİTOLOJİDE NEVRUZ / Yrd. Doç. Dr. Hasan Tutar ..... | 611 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK MİTOLOjisİNDE SU KÜLTÜ VE YADA TAŞI / Ekrem Ayan ..... | 622 |
|---|-----|

### B. Eski Türklerde Dil

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK DİLİ TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ / Prof. Dr. Tunçer Gülensoy ..... | 630 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK LEHÇELERİNİN SINIFLANDIRILMASI / Dr. Ufuk Tavkul ..... | 636 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ESKİ TÜRK TARİHİ VE KÜLTÜRÜ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER /<br>Prof. Dr. Vasily V. Bartbold ..... | 645 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| HALAÇ DİLİNDÉ OĞUZCA UNSURLAR / Dr. Gábor Vörös ..... | 666 |
|---|-----|

### ESKİ UYGUR DÖNEMİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI /

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Cavid Şanlı ..... | 671 |
|---------------------------------|-----|

### MACAR DİLİNDÉ BULUNAN OSMANLI ÖNCESİ

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKÇE KELİMELER / Dr. Rıbat Saifatdîm ..... | 678 |
|--|-----|

### AVARLARIN DİL SORUNU VE KARPAT HAVZASINDA

|   |     |
|---|-----|
| İKİ AVARCA KELİME / Dr. Sándor Szatmári ..... | 684 |
|---|-----|

### KIPÇAKLARIN DİLİ / Yrd. Doç. Dr. Can Özgür .....

|     |
|-----|
| 692 |
|-----|

### CODEX CUMANICUS / Yrd. Doç. Dr. Jale Demirci .....

|     |
|-----|
| 699 |
|-----|

### İNGİLİZCEDEKİ TÜRKÇE KÖKENLİ SÖZCÜKLER / İpek Bikkini .....

|     |
|-----|
| 704 |
|-----|

### C. Eski Türklerde Yazı

#### MOĞOLİSTAN'DAKİ ESKI TÜRKÇE KİTÂBELER /

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Prof. Dr. Wilhem Thomas ..... | 711 |
|-------------------------------|-----|

#### ESKİ TÜRK YAZITLARI / Prof. Dr. Hüseyin Namık Orkun .....

|     |
|-----|
| 727 |
|-----|

#### GÖKTÜRK YAZITLARI / Prof. Dr. Mehmet Kaplan .....

|     |
|-----|
| 735 |
|-----|

#### TÜRKLERDE ALFABE VE KİMLİK / Dr. Hatice Şirin .....

|     |
|-----|
| 740 |
|-----|

#### ORHUN YAZITLARI / Yrd. Doç. Dr. Cengiz Alyılmaz .....

|     |
|-----|
| 754 |
|-----|

#### GÖKTÜRK YAZISI / Yrd. Doç. Dr. İsmail Doğan .....

|     |
|-----|
| 765 |
|-----|

#### AVRASYA'DA RUNİK YAZI / Turgay Kârım .....

|     |
|-----|
| 776 |
|-----|

### D. Eski Türklerde Edebiyat

#### BUDİST UYGUR EDEBİYATI / Prof. Dr. Geng Shimin .....

|     |
|-----|
| 786 |
|-----|

#### DEDE KORKUT KİTABI VE TÜRK TARİH ÖNCESİ /

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| Prof. Dr. Süleyman Aliyarlı ..... | 801 |
|-----------------------------------|-----|

#### DEDE KORKUT KİTABINDA ALKİSLAR VE KARGİŞLAR /

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Dilaver Düzgün ..... | 806 |
|------------------------------------|-----|

#### TÜRK KÜLTÜRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ BİR ÖNERİ VE

|   |     |
|---|-----|
| KÜLTÜR DEĞİŞİRTİME ALANINDA ÖNEMLİ BİR ÖRNEK: | 810 |
|---|-----|

#### KUTADGU BİLİĞ / Prof. Dr. Umay Türkçü-Günay .....

|     |
|-----|
| 811 |
|-----|

#### OGUZNÂME / Dr. Mustafa Aksoy .....

|     |
|-----|
| 819 |
|-----|

# ONDOKUZUNCU BÖLÜM

## Eski Türklerde Kültür ve Sanat

### ESKİ TÜRKLERDE KÜLTÜR VE SANAT / Prof. Dr. Nejat Diyarbekirli .....

|     |
|-----|
| 827 |
|-----|

### A. Arkeolojik Kültür ve Sanat

#### ALTAY'DAKİ PAZIRİK KÜLTÜRÜ (M.O. VI-IV. YÜZYILLAR) /

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| Prof. Dr. Leonid Marsadolor ..... | 895 |
|-----------------------------------|-----|

#### MOĞOLİSTAN VE ALTAY'LAR'DAKİ YENİ TÜRK HEYKELLERİ /

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| Prof. Dr. Vladimir D. Kubarev ..... | 903 |
|-------------------------------------|-----|

#### TÜRKLERDE TAŞ HEYKEL VE BALBALLAR / Prof. Dr. Oktay Belli .....

|     |
|-----|
| 910 |
|-----|

#### ILK ÇAĞ ORTA ASYA ŞAMANİZMINİN DİNAMİKLERİ VE

|  |     |
|--|-----|
| TAŞ SANATI / Dr. Andrzej Rozwadowski ..... | 915 |
|--|-----|

#### ESKİ VE ÇAĞDAŞ TÜRKLERDE UMAY TANRİÇASI GÖRÜNTÜSÜNÜN

|   |     |
|---|-----|
| PARÇALARI VE İKONOGRAFİSİ / Doç. Dr. Sergei G. Skobelev ..... | 922 |
|---|-----|

#### ESKİ ÇAĞ VE ORTA ÇAĞ'DA TÜRKLERDE KURGAN YAPMA

|  |     |
|--|-----|
| GELENEĞİ / Prof. Dr. Oktay Belli ..... | 927 |
|--|-----|

#### DOĞU TÜRKİSTAN BUDİST MAĞARA RESİMLERİNDE

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| MÜZİK ENSTRÜMANLARININ OLAĞAN | 928 |
|-------------------------------|-----|

#### DİŞI TASVİRLERİ / Doç. Dr. Sanat Kibirova .....

|     |
|-----|
| 932 |
|-----|

# 4. CİLT

### B. Türk Devletlerinde Kültür ve Sanat

#### İSKİT KÜLTÜRÜ / Doç. Dr. İlhami Durmuş .....

|    |
|----|
| 15 |
|----|

#### İSKİT SANATI / Anıl Yılmaz .....

|    |
|----|
| 26 |
|----|

#### ÖNASYA'DA İSKİTLER / Yrd. Doç. Dr. Şevket Dönmez .....

|    |
|----|
| 33 |
|----|

#### TÜRKLERİN ÇİN KÜLTÜRÜ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ /

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| Yrd. Doç. Dr. Alimcan Inayet ..... | 45 |
|------------------------------------|----|

#### HUN SANATI / Yrd. Doç. Dr. Yağmur Çornaklı .....

|   |     |
|---|-----|
| ORTA ASYA'DAN ANADOLUYA TÜRKLERDE TAÇ GELENEĞİ /<br>Prof. Dr. Zübeyre İndirikçay                      | 151 |
| TÜRK DRAMA GELENEĞİ / Yrd. Doç. Dr. Abdülkadir Şengül   | 157 |
| ESKİ TÜRKLERDE VE KIRIM'DA SEMBOLLER /<br>Prof. Dr. M. Metin Karaoğlu                                 | 162 |
| TÜRK KÜLTÜRÜNDE HAYVAN VE BITKİ MOTİFİNİN SEYRI /<br>Yrd. Doç. Dr. Yusuf Çetindag                     | 171 |
| RUM MOTİFİNİN İLK ÖNCÜLERİ / Dr. Hatice Akır  | 182 |
| SANAT MALZEMELERİNE GÖRE ORTA ASYA'LI<br>TÜRKLERİN GIYİMLERİ / Dr. Gleb V. Kubarev                    | 193 |
| ORTA ASYA TÜRK HALİ VE DÜZ DOKUMA YAYGILARI /<br>Prof. Dr. Bekir Deniz                                | 198 |
| BAŞLANGICINDAN TÜRKİYE SELÇUKLULARINA KADAR<br>TÜRKLERDE TEKSTİL VE DOKUMACILIK SANATI / Fibri Salman | 208 |
| TÜRKLERDE YEMEK KÜLTÜRÜ / Prof. Dr. Güneye Kürt   | 215 |
| TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜ / Yrd. Doç. Dr. Yasemin Ersoy   | 222 |
| TÜRKLERDE YİYECEK İÇECEK KÜLTÜRÜ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ayşe Dursunoğlu                                   | 230 |

## YİRMİNCİ BÖLÜM

### Türklerin İslamiyeti Kabulü

#### A. Türklerin Müslüman Oluşu

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ / Prof. Dr. Abdülkerim Özaydin  | 239 |
| TÜRKLERİN MÜSLÜMAN OLUŞU / Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı   | 263 |
| ORTA ASYA'NIN MÜSLÜMAN ARAPLAR TARAFINDAN FETHİ /<br>Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı                         | 271 |
| MAVERAÜNNEHİR'E İSLAM'IN GİRİŞİ / Yrd. Doç. Dr. Hasan Kurt  | 279 |
| TÜRKLER VE İSLAMİYET / Prof. Dr. Osman Turan  | 290 |
| BİR AKHUN PRENSİ TARHAN NİZEK / Prof. Dr. Emet Konukçu  | 305 |
| VII-IX YÜZYILLARDA GÜNEY HAZAR BÖLGESİNDE<br>HÜKÜMRANLIK SÜREN TÜRK SULİ HANEDANI /<br>Dr. Farda Asadov | 311 |

#### B. Türkler, Emeviler ve Abbâsîler

|   |     |
|---|-----|
| EMEVİLER DÖNEMİ SONUNA KADAR MÜSLÜMAN ARAPLARIN<br>TÜRKLERLE İLK MÜNASEBETLERİ / Prof. Dr. İrfan Aycan                    | 317 |
| EMEVİLER DÖNEMİ TÜRK-ARAP İLİŞKİLERİ VE<br>TÜRKLERİN İSLÂMLAŞMA SÜRECİNİN BAŞLANGICI /<br>Yrd. Doç. Dr. Adem Apak         | 324 |
| TÜRKLER VE İSLAM DÜNYASI / Yrd. Doç. Dr. Mevlüt Koçuncu   | 336 |
| ABBÂSİLER DÖNEMİ TÜRKLERİN SIYASİ FAALİYETLERİ /<br>Mahmut Karapınar  | 352 |
| ABBÂSİLER DÖNEMİNDE TÜRKLERDEN OLUŞTURULAN ORDU:<br>HASA ORDUSU / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Azimli                             | 364 |
| VIII-X. YÜZYILLARDA ABBÂSİ ORDUSUNDAKI<br>TÜRK MUHAFİZLERİN SAYISI VE<br>ONLAR İÇİN YAPILAN HARCAMALAR / Dr. Farda Asadov | 375 |
| FÂTIMİLER DEVLETİ'NDE TÜRKLER / Dr. Aydın Çelik   | 381 |
| VII. YÜZYILDA ARAPLARIN VE XI. YÜZYILDA TÜRKLERİN<br>ORTA DOĞU FETİHLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI /<br>Ruth A. Miller         | 388 |

#### C. İdil Bulgar Hanlığı ve Saciler

|  |     |
|--|-----|
| İDİL (VOLGA) BULGAR HANLIĞI'NDA İSLAMİYET /<br>Prof. Dr. Nesimi Yazıcı                     | 394 |
| İDİL HAVZASINDAKİ İLK İSLAM DEVLETİ: İDİL BULGAR DEVLETİ /<br>Prof. Dr. Zufar Z. Aliftakor | 409 |
| SACOĞULLARI / Prof. Dr. Hakkı Dursun Yıldız  | 417 |

## YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

### Karahanlılar

|  |     |
|--|-----|
| KARAHAMANLILAR TARİHİ / Prof. Dr. Reşat Genç | 445 |
| KARAHAMANLILAR / Prof. Dr. Jürgen Paul       | 460 |
| KARAHAMANLILAR VE UYGURLAR / Dr. Erkin Emre  | 469 |

## YİRMİİKİNCİ BÖLÜM

### Gazneliler

|  |     |
|--|-----|
| GAZNELİLER / Prof. Dr. Erdoğan Merçil  | 479 |
| YENİ BİR TÜRK İSLAM DEVLETİ MODELİ OLARAK GAZNELİLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Hanevi Palabiyık | 509 |
| GAZNELİLERİN HINDİSTAN HÂKİMİYETLERİ / Prof. Dr. Salim Cibere                            | 522 |

## YİRMİÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Oğuzlar-Türkmenler

|   |     |
|---|-----|
| SİR DERYA (CEYHUN) BOYLARINDAN ANADOLUYA:<br>OĞUZLAR (TÜRKMENLER) / Prof. Dr. Salma Koçer | 529 |
| TÜRKMENLER / Dr. Cem Tiryüz   | 552 |
| TÜRKMEN ADI, MANASI VE MAHİYETİ / Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu                             | 580 |
| OĞUZ BOYU VE 1040 YILINA KADARKİ YÜKSELİŞİ /<br>Doç. Dr. Onur Sağıt                       | 585 |

## YİRMİDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Büyük Selçuklu İmparatorluğu

#### A. Büyük Selçuklu Siyasi Tarihi

|   |     |
|---|-----|
| BÜYÜK SELÇUKLU İMPARATORLUĞU TARİHİ /<br>Prof. Dr. Erdoğan Merçil   | 597 |
| SELÇUKLU DEVRİNİN ÖZELLİKLERİ / Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen   | 634 |
| TUĞRUL BEY ZAMANINDA SELÇUKLU-ABBÂSİ İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Süleyman Genç                            | 639 |
| İLK SELÇUKLU-ABBÂSİ İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin Adalıoğlu                                   | 659 |
| SELÇUKLULAR-ABBÂSİ HALİFELİĞİ İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhan                                  | 669 |
| MALAZGIRT ZAFERİNDEN ÖNCE DOĞU ANADOLUYA YAPILAN<br>TÜRK AKINLARI / Yrd. Doç. Dr. Abmet Toksoy              | 678 |
| BAŞLANGICINDAN MALAZGIRT SAVAŞINA KADAR<br>SELÇUKLU-BİZANS MÜNASEBETLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Erol Kürkçüoğlu | 694 |
| BÜYÜK SELÇUKLU SULTANI ALP ARSLAN'IN<br>KAFKASYA POLİTİKASI / Savaş Eğilmez                                 | 705 |
| SELÇUKLU-GÜRCÜ İLİŞKİLERİ / Yrd. Doç. Dr. Nebi Gümrük   | 713 |
| ORTA ÇAĞ GÜRCÜ KAYNAKLARINDA TÜRKLER /<br>Doç. Dr. Yunus Nesibli  | 722 |

#### SELÇUKLULARIN ALTIN ÇAĞINDA SIYASİ KRİZ VE MÜSLÜMAN BÜROKRATLAR:

|   |     |
|---|-----|
| MELİKŞAH İKTİDARININ DOĞUŞU / Dr. Lük Arifin Mansuroor                  | 731 |
| FÂTIMİ-SELÇUKLU MÜNASEBETLERİ / Dr. Aydem Çelik                         | 745 |
| SELÇUKLU-FÂTIMİ HALİFELİĞİ İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhan | 753 |
| <b>B. Selçukluların Kolları</b>   |     |
| KIRMAN SELÇUKLULARI / Prof. Dr. Erdoğan Merçil                          | 760 |
| SURIYE SELÇUKLU MELİKLİĞİ / Prof. Dr. Ali Sevim                         | 764 |
| ORTADOĞU'DA SELÇUKLU VARLIĞI / Dr. Hilâl Sürsäl                         | 778 |
| IRAK SELÇUKLULARI (1120-1194) / Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhan            | 786 |
| MOĞOL İSTİLASINA KADAR "IRAK TÜRKLERİ" /<br>Prof. Dr. Fazıl Bayat       | 795 |

#### C. Atabaylikler

|  |     |
|--|-----|
| ZENGİLER (1127-1233) / Doç. Dr. Gülay Özgen Bezer                                    | 803 |
| İMADUDDİN ZENGİ VE MUSUL ATABEYLİĞİ / Prof. Dr. Fazıl Bayat                          | 814 |
| MUSUL VE HALEP ATABEYİ MEVDÜD VE ZAMANI /<br>Prof. Dr. Babattin Kök                  | 825 |
| ERBİL ATABEYLİĞİ / Prof. Dr. Fazıl Bayat   | 836 |
| BÖRİLER (DİMAŞK ATABEYLİĞİ) (1104-1154) /<br>Doç. Dr. Gülay Özgen Bezer              | 840 |
| MUZAFFERÜDDİN GÖKBÖRİ'NİN SIYASİ VE<br>SOSYAL FAALİYETLERİ / Abdullah Ekinci         | 856 |
| BEGTEGINLİLER: ERBİL'DE BİR TÜRK BEYLİĞİ (1132-1233) /<br>Doç. Dr. Gülay Özgen Bezer | 864 |
| AZERBAYCAN ATABEYLERİ (İLDENİZLİLER) (1146-1225) /<br>Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhan   | 871 |

## YİRMİBEŞİNCİ BÖLÜM

### Harezmşahlar

|   |     |
|---|-----|
| HAREZMŞAHALAR DEVLETİ / Prof. Dr. Abdülkerim Özaydin  | 883 |
| MOĞOL İSTİLASI DÖNEMİNE KADAR KIPÇAKLAR VE<br>HAREZMŞAHALAR DEVLETİ / Aydin Usta                | 897 |
| MOĞOL İSTİLASI VE HAREZMŞAHALAR İMPARATORLUĞU'NUN<br>YIKILIŞI / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali Çakmak | 904 |
| HAREZMŞAHALAR VE DOĞU ANADOLU /<br>Yrd. Doç. Dr. Hasan Geyikoğlu                                | 917 |

## YİRMİALTINI BÖLÜM

### Tolunoğulları, İhsidiler, Eyyübiler

#### A. Tolunoğulları

TOLUNOĞULLARI / Doç. Dr. Nadir Özkarayancı ..... 15

#### B. İhsidiler

İHSİDİLER / Doç. Dr. Nadir Özkarayancı ..... 39

#### C. Eyyübiler

EYYÜBİLER / Prof. Dr. Ramazan Şen ..... 60

ÖNASYADA BİR TÜRK DEVLETİ: EYYÜBİLER (1175-1250) /

Yrd. Doç. Dr. Merveur Göl ..... 77

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ-EYYÜBİ MÜNASEBETLERİ /

Yrd. Doç. Dr. Emine Uyanız ..... 86

## YİRMİYEDİNCİ BÖLÜM

### Memlükler

MİSİR MEMLÜKLERİ (1250-1517) / Prof. Dr. Kâzım Yaşar Koçraman ..... 99

YAKIN DOĞU TÜRK-İSLAM TARİHİNİN AKIŞINI DEĞİŞİTEREN

BİR MEYDAN SAVAŞI: AYN CALUD / Yrd. Doç. Dr. Süleyman Özlek ..... 127

ORTA DOĞU'DA HÂKİMİYET MÜCADELESİ (1382-1447)

MEMLÜK-TIMURLU MÜNASEBETLERİ /

Yrd. Doç. Dr. Cüneyt Karat ..... 134

## YİRMİSEKİZİNCİ BÖLÜM

### İlk Müslüman Türk Devletlerinde Teşkilât

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNE TEŞKİLAT /

Prof. Dr. Salim Koca ..... 147

#### A. Devlet Anlayışı ve Kurumları

KUTADGU BİLİG VE KÜLTÜR TARİHİMİZDEKİ YERİ /

Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu ..... 163

KUTADGU BİLİG'DE İKTİDAR KAVRAMI VE SİYASET ANLAYIŞI /

Prof. Dr. Zafer Öner ..... 179

İLK VE ORTA ZAMANLarda TÜRKLERDE DEVLET,

ÜLKЕ VE MİLLET FİKRİ / Selim Karakas ..... 187

TÜRK-İSLAM DEVLETLERİNE ŞÜRÂ / Yrd. Doç. Dr. Ali Galip Gezgin ..... 203

MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNE DİVÂN-I

MEZALİM KURUMU / Prof. Dr. Vedat Akyüz ..... 210

ORTAZAMAN TÜRK HUKUKİ MÜESSESELERİ /

Prof. Dr. Fuat Köprüslü ..... 235

#### B. Devletlere Göre Teşkilât ve İdarî Yapı

OLUŞ SİSTEMİNDEN MERKEZİ DEVLETE: SELÇUKLU DEVLET

TELÂKKİSİNİN TEŞEKKÜLÜ (1038-1064) / Dr. Osman Özgürdenli ..... 249

BÜYÜK SELÇUKLU VEZİRİ NİZÂMÜ'L-MÜLK VE

TARIHİ ROLÜ / Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen ..... 265

BİR KAYNAK OLARAK NİZÂMÜ'L-MÜLK'ÜN

SİYESENNAMESİ / Ali Ertaş ..... 271

ESKİ TÜRKLER VE SELÇÜKLULARDA İSTİHBARATÇILIK /

Yrd. Doç. Dr. Hamit Pehlivanlı ..... 279

GAZNELİLERDE DEVLET TEŞKİLATI / Dr. Güller Nuboğa ..... 286

MEMLÜKLER DÖNEMİNDE İDARİ YAPI / Dr. Bahattin Keleş ..... 309

MEMLÜK SİSTEMİ / Dr. Süleyman Kızılıçık ..... 320

## YİRMİDOKUZUNCU BÖLÜM

### İlk Müslüman Türk Devletlerinde Toplum ve Ekonomi

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNE TOPLUM VE EKONOMİ /

Prof. Dr. Kemal Çiçek ..... 339

#### A. Toplum

BÜYÜK SELÇÜKLULARDA DEVLET-TOPLUM İLİŞKİSİ /

Prof. Dr. Omid Safl ..... 352

ALP ARSLAN ZAMANI TÜRK BESLENME SİSTEMİ /

Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen ..... 364

FERGANADA YERLEŞİM YERLERİ / Gülnisa Aynakulieva ..... 377

X-XII YÜZYILLARDA MERV / Prof. Dr. Yegen Atagurriye ..... 388

MEMLÜKLER DÖNEMİNDE SOSYAL YAPI / Dr. Bahattin Keleş ..... 391

TARİHİ SÜREÇTE TÜRK KADINLARI /

Yrd. Doç. Dr. Abdurrahmet Kart ..... 399

MEMLÜK TOPLUMUNDAN KADIN / Doç. Dr. Samira Kortantamer ..... 406

#### B. Ekonomi

BAŞLANGICINDAN TÜRKİYE CUMHURİYETİNE KADAR

TÜRK DEVLETLERİNİN SİKKELERİ / Prof. Dr. Oğuz Tekin ..... 413

BAHRI MEMLÜKLERLE VENEDİKLER ARASINDAKI

TİCARİ ANTLAŞMALAR / Doç. Dr. Maria Pia Pedani ..... 423

MEMLÜKLERDE TİCARET / Dr. Bahattin Keleş ..... 431

XIII-XV. YÜZYILLARDA YAKIN DOĞU'NUN

SOSYO-EKONOMİK HAYATINDA TÜCCARLAR / Altan Çetin ..... 446

## OTUZUNCU BÖLÜM

### İlk Müslüman Türk Devletlerinde Düşünce ve Bilim

#### A. Düşünce

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNDE "DÜŞÜNCE"

Prof. Dr. Hanife Özcan ..... 463

KUR'AN VE HADİS KÜLTÜRÜNÜN KUTADGU BİLİG'DEKİ İZLERİ /

Prof. Dr. Cemal Sofuoğlu ..... 482

MÜSLÜMAN TÜRKLERDE TASAVVUF / Prof. Dr. Mehmet Demirci ..... 489

TÜRKLERİN ISLAMLAŞMA SÜRECİNDE MEZHİEPLERİN VE

TARIKATLARIN YERİ / Doç. Dr. Saffet Sarıkaya ..... 498

TÜRK DÜŞÜNCE TARİHİNDE SELÇÜKLULAR DEVİRİNİN YERİ VE

ONEMİ / Yrd. Doç. Dr. Ramazan Biper ..... 509

TÜRK KÜLTÜR TARİHİNDE EBU MANSUR MUHAMMED

MÂTİRIDİN YERİ VE ETKİSİ / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Vebbi Eer ..... 518

BÜYÜK TÜRK DÜŞÜNÜRÜ FÂRÂBÎ (870-950) /

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakkı Aydin ..... 527

IBNI SİNÂ (980-1037) HAYATI VE FELSEFESİ /

Yrd. Doç. Dr. H. Ömer Özden ..... 535

AHMET YESEVİ: HAYATI, ESERLERİ, FİKİR VE TESİRLERİ /

Doç. Dr. Ahmet Tarhan Yıldız ..... 545

ŞÂH-I NAKŞBEND VE TÜRK DÜNYASINDAKİ ETKİLERİ /

Yrd. Doç. Dr. M. Necmeddin Bardakçı ..... 552

BUHARADAN BURSA VE BOSNA'YA DERVİŞÂNE BİR YÜRÜYÜŞ /

Prof. Dr. Mustafa Kara ..... 561

TÜRK AHLÂKİ / Prof. Dr. Hüsameddin Erdem ..... 569

#### B. Bilim

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNDE

BİLİM / Prof. Dr. Esin Kabya - Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir ..... 583

ORTAÇAĞ BİLİM TEFEKKÜRÜNDE TÜRKLERİN YERİ /

Prof. Dr. Aydin Sayılı ..... 614

İLK MÜSLÜMAN TÜRKLERDE DÜŞÜNCE VE BİLİM /

Prof. Dr. Alparslan Aşkınçan ..... 623

IBNI SİNÂ'NIN HEKİMLİĞİ VE TABÂBETİN GELİŞMESİNE ETKİLERİ /

Prof. Dr. Arslan Terzioglu ..... 645

BİRÜΝİ / Abdülkâbir Duman ..... 662

TÜRKİSTAN COĞRAFYASINDA YETİŞEN ÜNLÜ DİN BİLGİNLERİ /

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yıldırım ..... 681

TÜRKLER VE MANTIK BİLİMI / Prof. Dr. Abdülkuddüs Bingöl ..... 691

TÜRKLERİN HADİS İLMİNE KATKISI / Prof. Dr. Kemal Sandıkç ..... 702

TÜRKLERİN İSLÂM HUKUKUNA KATKILARI: SERASI ÖRNEĞİ /

Dr. Âdem Yerinde ..... 710

NİZÂMİYE MEDRESELERİ VE BÜYÜK SELÇÜKLULARDA

EĞİTİM / Dr. Ahmet Ocak ..... 721

YERLİ VE YABANCI KAYNAKLAR İŞİĞİNDƏ SELÇÜKLÜ

HASTANELERİ VE TABÂBETİN AVRUPA'YA TESİRLERİ /

Prof. Dr. Arslan Terzioglu ..... 728

TÜRK TİBBİNDEN MÜZİKLE TEDAVİ / Dr. Haçmet Altınoluk ..... 742

MEMLÜKLER DÖNEMİ (1250-1517) İLMİ HAREKETİNE

GENEL BİR BAKIŞ / Prof. Dr. İsmail Yiğit ..... 748

## OTUZBİRİNCİ BÖLÜM

### İlk Müslüman Türk Devletlerinde Dil ve Edebiyat

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNDE DİL VE EDEBIYAT /

Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun ..... 759

#### A. Dil

KARAHALILARDA DİL VE EDEBIYAT / Prof. Dr. Halil İbrahim Şener ..... 784

HÂRIZM TÜRKÇESİ / Prof. Dr. Nuri Yıldız ..... 793

|   |     |
|---|-----|
| HAREZM TÜRKÇESİ VE HAREZM TÜRKÇESİ İLE<br>BASILAN ESERLER / Prof. Dr. Gülden Saçal                              | 904 |
| KIPÇAK DİLİ VE EDEBİYATI / Prof. Dr. Recep Toparlı  | 814 |
| TÜRKÇEYE HİZMET EDEN DEVLET ADamları VE<br>MUTASAVVİF ŞAIRLERDEN BİRKAÇ ÖRNEK /<br>Prof. Dr. Abdurrahman Gökçel | 822 |
| SOZLÜKÇÜLÜK TARİHİNDE FARSÇA-TÜRKÇE İLK ÇEVİRİ<br>SOZLÜKLERİNİN ORTAYA ÇIKMASI / Dr. Gamile Alikızı Sadıkova    | 838 |
| <b>B. Edebiyat</b>  |     |
| DEDE KORKUT'UN TARIHİ ŞAHSİYETİ VE YAŞADIĞI KÜLTÜR<br>ORTAMI / Prof. Dr. Kamil Hüseyinoğlu Nerimanov            | 845 |
| ALKIŞ VE KARGIŞLAR / Mahmut Seyfeli   | 853 |
| Eski ve ORTAÇAĞDA TÜRK SOZLÜ EDEBIYATI /<br>Doç. Dr. Miraç Hançeroglu İdekkayser                                | 863 |
| GAZNELİLER VE SELÇÜKLULAR DÖNEMİNDE EDEBİ GELENEK /<br>Yrd. Doç. Dr. Sait Armutlu                               | 872 |
| BİR MILLETİN RÜHÜ SERENCAMI: TÜRK TASAVVUF EDEBIYATI /<br>Yrd. Doç. Dr. Bilal Kemikli                           | 880 |
| EDEBİ ŞERİ ÜLENEĞİMİZ İÇERİSİNDE<br>"TASAVVUFİ ŞİİR ŞEHİLERİ" / Yrd. Doç. Dr. Ömür Ceylan                       | 891 |
| TÜRK EDEBİYATTINDA GÜL VE BÜLBÜL /<br>Yrd. Doç. Dr. Gencay Zavşat   | 896 |
| İSLÂMIYET SONRASINDA İLK FARSÇA ŞİHLERDE TÜRKLER /<br>Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu                            | 903 |
| ORTAÇAĞ TÜRK VE İRAN EDEBİ METİNLERİNDE<br>TÜRK KAVRAMI / Yrd. Doç. Dr. Şerife Yaşa                             | 914 |
| ESKİ ARAPÇA KAYNAKLarda TÜRKLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Yakup Çinedek  | 921 |

## 6. CİLT

### OtuZİKinci BÖLÜM

#### İlk Müslüman Türk Devletlerinde Kültür ve Sanat

|   |     |
|---|-----|
| İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİNDEN KÜLTÜR VE SANAT /<br>Prof. Dr. Oktay Atlanapa  | 15  |
| İSLAM ÖNCESİ TÜRK SANATININ İSLAMİ DÖNEME ETKİSİ /<br>Prof. Dr. Hacıim Karpuz   | 39  |
| İDİL BULGAR DEVLETİ'NDE SANAT (X-XIII. YÜZYILLAR) /<br>Liliya Sattarova - İskender İzmayılov  | 43  |
| İDİL BULGARLARINDA CAM SANATI / Svetlana Valiulina  | 55  |
| TÜRMENİSTAN'IN XI-XIX. YÜZYILLAR MİMARİ ANITLARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Yiğit Sayan   | 63  |
| TÜRK MİMARISİNDE KERVANSARAYLAR / Prof. Dr. Gönül Çantay  | 76  |
| ORTAÇAĞ TÜRK MİMARISİNDE MİHRAB / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Top  | 87  |
| TÜRK AHŞAP İŞÇİLİĞİ / Ali Murat Aktemur   | 99  |
| TÜRK MİMARISİNDE YAZI / Yrd. Doç. Dr. Abdülhamit Tüfekçioglu  | 106 |
| MİSİR'DA MEMLÜK SANATI / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Ali Bayhan   | 120 |
| GÜNEYDOĞU ANADOLU'DA MEMLÜK SANATI /<br>Yrd. Doç. Dr. Ahmet Ali Bayhan  | 133 |
| ORTAÇAĞDAN İKİ MUSİKİ ÖNCÜMÜZ: İLK BİLINEN HALK OZANIMIZ<br>DEDE KORKUT VE EN ESKI MUSİKİ ALİMİMİZ TÜRKİSTANLI<br>TÜRK FÄRÄBİ / Etem Rubi Üngör | 144 |
| SELÇÜKLULARDA MÜZİK VE LİTERATÜRÜ / Yrd. Doç. Dr. Recep Uslu  | 162 |

### OtuZÜCÜNCÜ BÖLÜM

#### Anadolu'nun Fethi ve Türkleşmesi

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU'NUN FETHİ VE TÜRKLEŞMESİ / Prof. Dr. Mustafa Kafalı                                 | 177 |
| <b>A. Anadolu'nun Fethi</b>   |     |
| ANADOLU'NUN FETHİ / Prof. Dr. Mükrimin Halil Yimanç   | 194 |
| İSLAM KAYNAKLARINA GÖRE MALAZGİRT SAVAŞI /<br>Prof. Dr. Claude Cabié                        | 203 |
| MALAZGİRD'DE BULUŞANLAR / Dr. Hamit Zübeyr Koçay  | 214 |
| BİZANS İMPARATORLUĞU'NDA TÜRK VARLIĞI / Yonca Anzerlioğlu                                   | 218 |
| TÜRK ORTODOKSLARININ KİMLİĞİ ÜZERİNE BİR<br>DEĞERLENDİRME / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Ekincikli | 233 |

|   |     |
|---|-----|
| XI. YÜZYILDAN SONRA   |     |
| ANADOLUDAKİ BULGARLAR VE SELÇÜKLULAR /<br>Prof. Dr. Vasilka Tipkova Zaimova         | 241 |
| <b>B. Anadolu'nun İskânı ve Türkleşmesi</b>   |     |
| ANADOLUDA OGÜZLAR / Prof. Dr. İlhan Şahin   | 246 |
| İSKÂNALARLA ANADOLU'NUN TÜRK VATANI HALİNE GELMESİ /<br>Prof. Dr. Osman Çetin       | 260 |
| ANADOLU'NUN TÜRK VATANI HALİNE GELMESİ /<br>Prof. Dr. Mehmet Şeker                  | 269 |
| AD BİLİMI PERSPEKTİFİNDEN ANADOLU'NUN TÜRKLEŞMESİ                                   | 283 |
| SÜRECİNE PARKLI BİR BAKIŞ / Ahmet Karadoğan   | 283 |
| BATI ANADOLU'NUN TÜRKLEŞMESİ: İZMİR ÖRNEĞİ /<br>Prof. Dr. Necmi Ülker               | 288 |
| TÜRKİYE SELÇÜKLULARI UÇ BEYİ DENİZLİLİ MEHMET BEY /<br>Prof. Dr. Mikail Bayram      | 294 |
| ANADOLU'DA ÇEPNİ İSKÂNİ / Yrd. Doç. Dr. M. Hanefi Bastan                            | 299 |
| ÇEPNİLERİN ANADOLU'NUN TÜRKLEŞTİRİLMESİNDeki<br>YERİ VE ÖNEMİ / Doç. Dr. Ali Çelik  | 312 |
| TÜRKİYE SELÇÜKLULARINDA YERLEŞİM YAPISI /<br>Yrd. Doç. Dr. Mustafa Demir            | 324 |
| ANADOLU'DA OGÜZ BOYLARINA AİT YER ADLARI /<br>Prof. Dr. Faruk Sümer                 | 335 |
| XVI. YÜZYIL ANADOLUSU'NDA OGÜZ BOY ADLI YERLEŞMELER /<br>Yrd. Doç. Dr. Osman Gümbüş | 358 |
| BAYİYÂN-I RUM (ANADOLU BACILARI) VE FATMA BACI /<br>Prof. Dr. Mikail Bayram         | 365 |

### OtuZDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

#### Doğu Anadolu Türk Devletleri

|  |     |
|--|-----|
| DOĞU ANADOLU TÜRK DEVLETLERİ / Doç. Dr. İlhan Erdem  | 383 |
| DOĞUDAKİ İLK TÜRK YERLEŞMELERİNDEN CUNNI MAĞARASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Alpaslan Ceylan           | 425 |
| DANIŞMENDLİLER / Dr. Sefer Solmaz  | 430 |
| MENGÜCEKLER / Doç. Dr. Ali Öngül   | 452 |
| SALTUKLULAR / Doç. Dr. Ali Öngül   | 461 |
| ARTUKLULAR / Aydın Usta  | 471 |
| AHLATŞAHLAR / Yrd. Doç. Dr. Recep Yaşa   | 484 |
| XII. YÜZYILDA GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDeki<br>BİR TÜRMEN BEYLİĞİ YINALOĞULLARI / Adnan Çevik | 491 |

### OtuZBEŞİNCİ BÖLÜM

#### Türkiye Selçuklu Devleti

##### A. Kuruluşu ve Yükselme Devri

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇÜKLULARI / Prof. Dr. Erdoğan Merçil  | 503 |
| GAZİ SÜLEYMAN ŞAH VE TÜRKİYE SELÇÜKLÜ DEVLETİ'NİN<br>KURULUŞU / Prof. Dr. Mustafa Keskin   | 529 |
| TÜRKİYE SELÇÜKLULARI İLE DANIŞMENDLİLER ARASINDAKİ<br>İLİŞKİLER / Dr. Mubarrem Kesik   | 537 |
| SULTAN MELİKŞAH (ŞAHİNŞAH) VE SULTAN I. MESUD<br>DÖNEMLERİ / Dr. Mubarrem Kesik  | 547 |
| SELÇÜKLÜ SULTANI II. KILIÇ ARSLAN / Prof. Dr. Osman Turan  | 566 |
| TÜRKİYE SELÇÜKLÜ SULTANI I. İZZEDDİN KEYKĀVUS'UN<br>ŞAHSİYETİ VE TARİHİ ROLÜ / Prof. Dr. Salim Koca  | 580 |
| SULTAN I. ALÂEDDRİN KEYKUBAT DEVRI<br>TÜRKİYE SELÇÜKLÜ TARİHİ (1220-1237) /<br>Yrd. Doç. Dr. Emine Uyumaz                                  | 590 |
| SELÇÜKLÜ - BİZANS İLİŞKİLERİ / Yusuf Ayönü   | 598 |
| YÜKSELME DEVİRİ SELÇÜKLÜ-BİZANS İLİŞKİLERİ / Şabin Kılıç   | 618 |
| MYRIOKEPHALON (KARAMİKBELİ) SAVAŞININ<br>ANADOLU TÜRK TARİHİNDEKİ YERİ / Dr. Ebru Altan  | 630 |
| SELÇÜKLÜ - ERMEŃ İLİŞKİLERİ / Doç. Dr. Mehmet Ersan  | 635 |
| TÜRKİYE SELÇÜKLULARI DEVRİNDE AKDENİZ SİYASETİNE<br>GENEL BİR BAKIŞ / Prof. Dr. Hüseyin Algül  | 645 |
| <b>B. Haçlı Seferleri</b>  |     |
| HAÇLI SEFERLERİ VE TÜRKLER / Prof. Dr. İsmail Demirkent  | 651 |
| İKİ DÜNYANIN KARŞILAŞMASI: MÜSLÜMAN VE LATİN BATI DÜNYASI<br>ARASINDA HAÇLI SEFERLERİ DÖNEMİNDEKİ İLİŞKİLER /<br>Doç. Dr. Şaban Ali Düzgün | 669 |

|   |     |
|---|-----|
| İKİNCİ HAÇLI SEFERİ VE SELÇUKLULAR / Dr. Ebru Altan | 681 |
| HAÇLI DEVLETLERİ / Birdal Kıraklıoğlu               | 687 |
| KIBRIS HAÇLI KRALLIĞI (1191-1489) / Dr. Ebru Altan  | 695 |

## OTUZALTINCI BÖLÜM

### Anadolu'da Türk Beylikleri

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU TÜRK BEYLİKLERİ / Prof. Dr. Salim Koç                                 | 703 |
| KARAMANOĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Zerrin Gürsel Öde                          | 756 |
| LADİK BEYLİĞİ (1261-1403) / Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhani                     | 763 |
| EŞREFOĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Ahmet Şirşigil                               | 771 |
| GERMIYANOĞULLARI BEYLİĞİ / Prof. Dr. Mustafa Çetin Varlık                     | 774 |
| KARASİOĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Zerrin Gürsel Öde                           | 781 |
| SARUHANOĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Ahmet Şirşigil                             | 787 |
| AYDINOĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Zerrin Gürsel Öde                            | 793 |
| ERATNALI DEVLETİ TARİHİNE GENEL BİR BAKIŞ (1327-1381)<br>Prof. Dr. Kemal Güde | 797 |
| DULKADIROĞULLARI BEYLİĞİ / Prof. Dr. Refik Yılmaz                             | 809 |
| RAMAZANOĞULLARI BEYLİĞİ / Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Kart                           | 816 |
| HACİEMİROĞULLARI BEYLİĞİ / Doç. Dr. Necati Demir                              | 824 |
| ANKARA'DA AHI HAKİMİYETİ (1350?-1361)<br>Dr. Mehmet Ali Hacıgülmen            | 830 |

## OTUZYEDİNCİ BÖLÜM

### Selçuklu Sonrası Doğu Anadolu'da ve Kefkaslar'da Türk Varlığı

|   |     |
|---|-----|
| SELÇUKLU SONRASI ORTA DOĞU'DA TÜRK VARLIĞI<br>Prof. Dr. İsmail Akta | 839 |
|---|-----|

#### A. Karakoyunlular ve Akkoyunlular

|   |     |
|---|-----|
| KARAKOYUNLULAR: TARİH SAHNESİNİ ÇIKIŞLARI VE<br>KÖKENLERİ / Doç. Dr. İlhan Erdem - Mustafa Uyar | 861 |
| KARAKOYUNLULAR VE BATI AZERBAYCAN /<br>Prof. Dr. Süleyman Memmedov                              | 869 |
| AKKOYUNLULAR - AKKYOYUNLULARIN<br>TARİHİ SAHNESİNİ ÇIKIŞI / Doç. Dr. İlhan Erdem - Mustafa Uyar | 873 |

#### B. Safevî Türk Devleti

|   |     |
|---|-----|
| SAFEVİ HANEDANI / Yrd. Doç. Dr. H. Mustafa Eratıcı  | 882 |
| OSMANLI - SAFEVİ SAVAŞLARI, MEZHEP MESELESİ VE AZERBAYCAN /<br>Naib Nasibi                              | 893 |
| SAFEVİ İRANI İLE VENEDİK CUMHURİYETİ ARASINDAKİ<br>DİPLOMATİK İLİŞKİLERE GENEL BİR BAKIŞ / Giorgio Rota | 899 |
| OSMANLI - SAFEVİ MÜCADELESİNİN TOPLUMSAL<br>SONUÇLARI / Doç. Dr. Saim Sarıç                             | 907 |
| ŞAH TAHMASB'IN ŞAHSİYETİNE DAİR / Prof. Dr. Aktay Efendiye  | 920 |
| SAFEVİ HANEDANI'NIN SON YILLARI /<br>Prof. Dr. Tofiq Teyyuboğlu Mustafazade                             | 925 |

## 7. CİLT

### C. Azerbaycan Hanlıklar

|  |     |
|--|-----|
| AZERBAYCAN'DA MÜSTAKİL HANLIKLER DEVRİNDE<br>UMUMİ BİR BAKIŞ / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali Çakmak | 15  |
| AZERBAYCAN TÜRMENLERİ TARİHİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ali Sıman Bilgili                              | 22  |
| BAKU HANLIĞI / Dr. Merziye İskenderova   | 44  |
| BEYLERBEYLİKTEN HANLIĞA: GENCE - KARABAĞ /<br>Dr. Hüsamettin Memmedov                          | 57  |
| İREVAN (REVAN) TÜRK HANLIĞI VE OSMANLI DEVLETİ İLE<br>İLİŞKİLERİ / Saide Haciyeva              | 64  |
| ŞEKİ HANLIĞI VE OSMANLI IMPARATORLUĞU İLE<br>İLİŞKİLERİ / Prof. Dr. Refik Hüseyinoğlu İbadov   | 73  |
| GUBA HANLIĞI / Prof. Dr. Tofiq Teyyuboğlu Mustafazade  | 82  |
| NAHÇIVAN HANLIĞI / A. Nuru Alçperoğlu - A. Faride Aliyoldaşlı                                  | 94  |
| TALİŞ (LENKERAN) HANLIĞI / İrade Memmedova   | 101 |
| TEBRİZ HANLIĞI / Aynur Emənova   | 113 |
| MAKİ HANLIĞI / Dr. Rubenqız A. Sultanova   | 123 |
| URMIYE HANLIĞI / Dr. Gözber N. Memmedova   | 133 |

## OTUZSEKİZİNCİ BÖLÜM

### Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Teşkilat

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLULARI VE ANADOLU BEYLİKLERİNDEN<br>TEŞKİLAT / Prof. Dr. Refik Taraz   | 151 |
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA DEVLET YAPISININ<br>ŞEKİLLƏNMESİ / Prof. Dr. Mikail Bayram   | 169 |
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA ORDU VE DONANMA<br>Ağır Daud Erdem Kaya  | 176 |
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA TOPRAK HUKUKU /<br>Prof. Dr. Osman Taraz   | 189 |
| TÜRK HAKİMİYET TECRÜBESİNE XV. YÜZYIL'DAN BİR ÖRNEK:<br>AKKOYUNLU HAKİMİYET ANLAYIŞI VE YÖNETİM YAPISI<br>Doç. Dr. Seyfettin Ergün | 200 |
| AKKOYUNLULAR DEVLET TEŞKİLATI / Kâzım Piyaloğlu  | 212 |

## OTUZDOKUZUNCU BÖLÜM

### Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Toplum ve Ekonomi

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLU DÖNEMİNDE TOPLUM VE EKONOMİ /<br>Prof. Dr. Tamer Baykar | 223 |
|--|-----|

#### A. Toplum

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLULARI DÖNEMİNDE BİLİMSEL ORTAM VE<br>AHİLİĞİN DOĞUŞUNA ETKİSİ / Prof. Dr. Mikail Bayram | 258 |
| FÜTÜVVEȚ TEŞKİLATININ KÖKENİ, TEŞEKKÜLÜ VE<br>TÜRKİYE SELÇUKLULARINDAKİ DURUMU / Ahmet Denir           | 264 |
| TÜRKİYE SELÇUKLU VAKİFLARI / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Demir   | 272 |
| SELÇUKLU VAKİFYELERİ VE İÇERDİKLERİ SOSYAL MOTİFLER /<br>Prof. Dr. İsmet Kayanlı                       | 281 |

|  |     |
|--|-----|
| AFŞİN'DE EŞHAB-İ KEHF VAKİFLARI / Yağmur Bağ | 286 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| SOSYAL HİZMETLER AÇISINDAN SELÇUKLU KERVANSARAYLARI /<br>Hülya Yiğit | 301 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA DİNİ HAYAT / Seyfullah Kara | 308 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ANADOLU SELÇUKLULARI ZAMANINDA EVHADİ DERVİŞLER /<br>Prof. Dr. Mikail Bayram | 320 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BEKTÂŞİLİĞİN SOSYO-KÜLTÜREL ÇEVRESİ / Dr. Hüseyin Özcan | 328 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ORTAÇAĞ ANADOLU KENTLERİ / Yrd. Doç. Dr. Osman Erarsar | 333 |
|--|-----|

#### B. Ekonomi

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLU SULTANLARININ İZLEDİKLERİ<br>EKONOMİK POLİTİKALAR / Prof. Dr. Salim Koç | 344 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA TOPRAK HUKUKU,<br>MİRİ TOPRAKLAR VE HUSUSİ MÜLKİYET ŞEKİLLERİ /<br>Prof. Dr. Osman Taraz | 354 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ'NİN TİCARET POLİTİKASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Sezgin Gökçenay | 365 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| SELÇUKLU TÜRKİYESİ'NDE TİCARET / Yrd. Doç. Dr. M. Said Polat | 375 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| SELÇUKLU TÜRKİYESİ'NDE PARA / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Altıntaş | 386 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| XIV. YÜZYILDA ANADOLU'DA UÇ BEYLİKLERİNİN SIYASİ VE<br>İKTİSADİ FAALİYETLERİ / Dr. Cafer Çiftçi | 393 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLILARDAN ONCE TÜRKLERDE MADENCİLİK /<br>Doç. Dr. Fürettin Tızlak | 407 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU BEYLİKLERİNİN SOSYO-EKONOMİK TARİHİNE BİR<br>ORNEK: SARUHAN BEYLİĞİ / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Korkmaz | 415 |
|---|-----|

## KIRKINCİ BÖLÜM

### Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Düşünce ve Bilim

#### A. Düşünce

|   |     |
|---|-----|
| SELÇUKLULAR VE BEYLİKLER DEVRİNDE DÜŞÜNCE /<br>Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak | 429 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ANADOLU SELÇUKLULARINDA HOŞGÖRÜ ORTAMI /<br>Doç. Dr. Ahmet Sevgi | 439 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKLERİN SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYATINDA<br>TASAVVUF VE TARİKATLAR / Yrd. Doç. Dr. Necmettin Bardakçı | 450 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU SELÇUKLULARI ZAMANINDA TASAVVUF DÜŞÜNÇESİ /<br>Dr. Hasan Barış Özalan | 462 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| HACI BEKTAŞ VELİ'NİN MAKÂLATINA GÖRE İNSAN VE<br>TOPLUM HAYATI / Prof. Dr. Mehmet Şeker | 470 |
|---|-----|

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| BEKTÂŞİLİK / Kemal Üçüncü | 476 |
|---------------------------|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MEVLÂNÂ'DA EYLAM BOYUTUYLA İNSAN /<br>Doç. Dr. İbrahim Emiroğlu | 485 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| YÜNUS EMRE / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Tatçı                         | 499 |
| NASREDDİN HOCA / Dr. Nâşit Tür                                   | 515 |
| BİR EĞİTİMÇİ OLARAK NASREDDİN HOCA / Prof. Dr. Abdüllâh Özbeğ    | 521 |
| AKKOYUNLULAR DÖNEMİNDE TASAVVUF /<br>Yrd. Doç. Dr. Hümeyra Konur | 535 |

## B. Bilim

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA BİLİMSEL ÇALIŞMALAR /<br>Prof. Dr. Esin Kaya                                   | 539 |
| BEYLİKLER DÖNEMİNDE ANADOLU'DA<br>ULEMA-ÜMERA MÜNASEBETLERİ / Prof. Dr. Mustafa Bakır                  | 559 |
| EL CEZERİNİN MAKİNE YAPIMINDA YARARLI BİLGİLER VE<br>UYGULAMALAR ADLI ESERİ / Yrd. Doç. Dr. Yavuz Ünal | 568 |
| OSMANLILAR ZAMANINA ULAŞAN SELÇUKLU<br>MEDRESELERİ VE MÜDERRİSLERİ / Yrd. Doç. Dr. Zeki Atçeken        | 575 |
| SADRUD-DİN KONEVİ KÜTÜPHANESİ VE KİTAPLARI /<br>Prof. Dr. Mikail Bayram                                | 584 |

## KIRKBİRİNCİ BÖLÜM

### Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Dil ve Edebiyat

#### A. Dil

|  |     |
|--|-----|
| SELÇUKLULAR VE BEYLİKLER DEVRİNDE TÜRK DİLİ /<br>Prof. Dr. Mustafa Özkan   | 591 |
| ANADOLU BEYLİKLERİ DÖNEMİNDE TÜRK DİLİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ali Akar   | 607 |
| XIII-XVI. ASIR DİL YADIGÄRLARININ ANADOLU SAHASINDA<br>TÜRKÇE YAZILISI SEBEPLERİ VE BU DEVİR MÜELLİFLERİNİN<br>TÜRKÇE HAKKINDAKI GÖRÜŞLERİ / Prof. Dr. Kenan Yavuz | 615 |

#### B. Edebiyat

|  |     |
|--|-----|
| SELÇUKLULAR VE BEYLİKLER DEVRİNDE EDEBIYAT /<br>Prof. Dr. Mustafa Özkan                          | 634 |
| YÜNUS'UN DİVANI / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Tatçı  | 669 |
| ANADOLU'DA FARŞA ŞİİR SÖYLEYEN TÜRK<br>ŞAIRLERİ (XI-XVI. YÜZYILLER) / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Kartal | 680 |
| KARAKOYUNLU VE AKKOYUNLU TÜRMENLERİNİN<br>EDEBÎ FAALİYETLERİ / Doç. Dr. Muhsin Macit             | 694 |

## KIRKİKİNCİ BÖLÜM

### Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Kültür ve Sanat

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU SELÇUKLULARI VE BEYLİKLER DEVRI KÜLTÜR SANATI /<br>Prof. Dr. Oktay Aslanapa | 703 |
|---|-----|

#### A. Kültür ve Sanat Hayatı

|  |     |
|--|-----|
| SELÇUKLU DÖNEMİ KÜLTÜR ORTAMINDAN BİR KESİT:<br>XII. YÜZYIL / Prof. Dr. Ayşe Durukan | 722 |
| TÜRKLERİN AKDENİZ KÜLTÜREL BÖLGESİNE ENTEGRASYONU /<br>Prof. Dr. Xénia Celnarova     | 741 |
| ANADOLU'DA SELÇUKLU DÖNEMİ SANAT ORTAMI /<br>Yrd. Doç. Dr. Kenan Bilici              | 746 |
| SELÇUK KERVANSARAYLARI / Prof. Dr. Osman Turan                                       | 753 |
| TASVİRLERE GÖRE ANADOLU SELÇUKLULARINDA<br>GIYM VE KUŞAM / Prof. Dr. Özden Süslü     | 764 |
| GELENEKSEL TÜRK TAKILARI / Prof. Dr. Tevfik Özbağış                                  | 783 |
| BÜYÜK BİR KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ AHLAT /<br>Prof. Dr. Haluk Karamağralı             | 798 |

#### B. Türkiye Selçukluları Sanatı

|  |     |
|--|-----|
| ANADOLU SELÇUKLU SANATI / Prof. Dr. Gürol Öney   | 805 |
| TÜRKİYE SELÇUKLULARI MİMARLIĞI / Prof. Dr. Ara Altun   | 818 |
| ANADOLU SELÇUKLU MİMARISİNDE SÜREKLİLİK VE<br>DEĞİŞİM / Prof. Dr. Ömür Bakır   | 826 |
| TÜRK MİMARISİNDE KÜLLİYE / Prof. Dr. Gürol Çantay  | 834 |
| SELÇUKLU KERVANSARAYLARI / Yrd. Doç. Dr. İsmail Aytaç  | 852 |
| XIII. YÜZYIL ANADOLU SELÇUKLU CAMİ MİMARISİNDE<br>GELİŞİM VE BEYLİKLER DÖNEMİNE ETKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Rabia Özakin | 863 |
| ANADOLU TÜRK MİMARISİNDE ÇEŞMELER /<br>Doç. Dr. Mustafa Denktaş  | 870 |
| TÜRK SANATINDA KALE MİMARASI / Yrd. Doç. Dr. Ali Bozan   | 876 |
| ORTAÇAĞ ANADOLU TÜRK MİMARISİNDE SÜSLEME /<br>Dr. Yıldız Özbeğ   | 891 |
| ORTAÇAĞ ANADOLU TÜRK AHŞAP SANATINDA<br>KÜNDEKÂRÎ TEKNİĞİ / Yrd. Doç. Dr. Rüstem Bozor                                   | 909 |

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU SELÇUKLU VE BEYLİKLER DÖNEMİ<br>SİKKELERİNDE GÖRÜLEN GEÇME MOTİFLER / Güneşgil Pardar | 917 |
| ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ HALİ VE<br>DÜZ DOKUMA YAYGILARI / Prof. Dr. Bekir Deniz               | 922 |
| ANADOLU SELÇUKLU ÇILD SANATI /<br>Yrd. Doç. Dr. Ahmet Salih Arıtan                            | 932 |

## 8. CİLT

### C. Anadolu Türk Beylikleri Sanatı

|  |     |
|--|-----|
| ANADOLU TÜRK BEYLİKLERİ SANATI / Prof. Dr. Gürol Çantay  | 15  |
| ANADOLU BEYLİK DÖNEMİNDE MİMARİ VE HİMAYE /<br>Prof. Dr. Howard Crane  | 30  |
| BEYLİKLER DÖNEMİ HANLARI / Doç. Dr. Ali Bağ  | 38  |
| BEYLİKLER DÖNEMİ MİMARİSİNDE TAŞ SÜSLEME PROGRAMI /<br>Dr. Muhamed Görür                                       | 46  |
| BEYLİKLER DÖNEMİ MİMARİSİNDE FIGÜRLÜ SÜSLEME /<br>Dr. Muhamed Görür  | 55  |
| DANIŞMENDİLERDE KÜLTÜR VE SANAT / Dr. Sefer Solmaz   | 62  |
| SALTUKLU MİMARİ / Yrd. Doç. Dr. Haldun Özkan   | 72  |
| BİTLİS/AHLAT'TAKI TÜRK DEVİR YAPILARI / Celil Arslan   | 83  |
| HASANKEYFDE ARTUKLU, EYYÜBİ, AKKOYUNLU VE<br>OSMANLI DÖNEMİ MİMARİ ESERLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Yurttaş | 100 |
| XII-XIV. YÜZYIL ARTUKLU KABARTMA DESENLİ<br>SIRSIZ SERAMİKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Gülb Tunçel                     | 114 |
| GERMİYANOĞULLARI BEYLİĞİ'NDE MİMARİ /<br>Prof. Dr. A. Osman Uysal  | 126 |
| MENTEŞEOĞULLARI BEYLİĞİ MİMARİ / Doç. Dr. Renzi Duran  | 133 |
| RAMAZANOĞULLARI BEYLİĞİ MİMARİ<br>ESERLERİNDE SÜSLEMELER / Doç. Dr. Şerife Özsoy                               | 143 |
| AKKOYUNLU DEVİR MİMARİ / Prof. Dr. Hamza Gündoğdu  | 156 |
| XI-XVII. YÜZYILLarda AZERBAYCAN'DA<br>ABİDEVİ YAPILARIN ÖZELLİKLERİ / Dr. Rayibe B. Amenzade                   | 166 |
| NAHÇIVAN'DA TÜRK MİMARİ / Turgay Yazar   | 174 |
| TARİHİ TÜRK HALİCİLİĞİ / Prof. Dr. Hamza Gündoğdu  | 185 |
| KLASİK TEBRİZ MİNYATÜRLERİ<br>(XIII-XIV. YÜZYILLER) / Dr. Dildar Atmaca Şirzad                                 | 196 |
| SELÇUKLU VE BEYLİKLER DÖNEMİNDE AKSARAY ŞEHİRİ /<br>Dr. Muhamed Görür  | 201 |

### D. Doğu'daki Türk Mührü: Mezar Taşları

|  |     |
|--|-----|
| AHLAT MEZAR TAŞLARI / Prof. Dr. Beyhan Karamağralı   | 208 |
| VAN GÖLÜ HAVZASINDAKİ TARİHİ MEZARLIKLER VE<br>MEZAR TAŞLARI / Prof. Dr. Abdüsselâm Uluçam | 218 |
| NAHÇIVAN'DA TAŞTAN YAPILMIŞ KOÇ VE KOYUN HEYKELLERİ /<br>Doç. Dr. Seferli Hacı Fabrettin   | 227 |

## KIRKÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Cengiz Han, Moğollar ve Türk Halefleri

#### A. Moğollar

|  |     |
|--|-----|
| ÇINGİS HAN VE MOĞOLLAR / Prof. Dr. İsenbilek Togan   | 235 |
| MOĞOL (VEYA TÜRK-MOĞOL) HANLIĞI / Prof. Dr. Ahmet Temir                                    | 256 |
| MOĞOL DEVLETİ / Yrd. Doç. Dr. Sebabattin Ağaldoğlu   | 265 |
| TÜRKLER İLE MOĞOLLARIN IRKİ MÜNASEBETLERİ / Cihat Giban                                    | 278 |
| CENGİZ HAN SONRASI ASYASINDA<br>POLİTİK GELENEĞE DAİR / Yrd. Doç. Dr. Hayrullah A. Akbıyık | 287 |

|   |     |
|---|-----|
| MOĞOL İSTİLASININ SEBEPLERİ / Yrd. Doç. Dr. H. Ahmet Özdemir              | 298 |
| CENGİZ İSTİLASI / Yrd. Doç. Dr. H. Ahmet Özdemir                          | 312 |
| ORTAÇAĞ'DA AVRUPALILARIN GÖÇE BE TOPLULUKLARA BAKIŞI /<br>Matthias Heiduk | 324 |

|  |     |
|--|-----|
| 1200-1800 YILLARI ARASINDA BATI'DAKI ORTA ASYA İMAJI /<br>Dr. Geoff Watson | 334 |
|--|-----|

#### B. Çağatay Hanlığı

|  |     |
|--|-----|
| ÇAĞATAY HANLIĞI / Prof. Dr. Mustafa Kafalı | 345 |
| ÇAĞATAY DEVLETİ / Prof. Dr. Sabri Hızlı    | 355 |

#### C. İlhanlı Devleti

|  |     |
|--|-----|
| İLHANLILAR / Prof. Dr. Abdülkadir Yuvalı | 359 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İLHANLI DEVLETİNİN KURULUŞU VE<br>MEMLÜKLERLE İLK TEMASI / Aky D. Enver Kaya                             | 364 |
| İLHANLI DEVLETİNİN YIKILIŞ SÜRECİNDEKİ SİYASİ GELİŞMELER / Yrd.<br>Doç. Dr. Mustafa Demir                | 376 |
| İLHANLI DEVLETİNİN ULUSLARAKASI TİCARET POLİTİKASI VE<br>HALEFI OLAN TÜRK DEVLETLERİ / Məmmədə Gəhabətli | 386 |

## KIRKDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### *Altıñordu Hanlığı ve Kıpçak Bozkırlarındaki Türk Hanlıklar*

#### A. Altınordu Hanlığı

|  |     |
|--|-----|
| ALTIN-ORDA HANLIĞI / Prof. Dr. Mustafa Kafalı  | 397 |
| ALTIN ORDU / Prof. Dr. Ulu Schanigard  | 412 |
| COĞULULUSUNUN ETNİK TARİHİNİN ERKEN GELİŞMESİNDEKİ<br>ÖZELLİKLERİ HAKKINDA / Prof. Dr. Mirkasim A. Usmanov | 429 |
| TATARLARIN KÖKENİ MESELESİ / Yrd. Doç. Dr. H. Ahmet Özdemir  | 434 |

#### B. Kıpçak Bozkırlarında Kurulan Türk Hanlıkları

|   |     |
|---|-----|
| KAZAN HANLIĞI (1437-1556) / Prof. Dr. Akdaş Nihat Karat | 441 |
| KAZAN HANLIĞI'NDA İDARI YAPI / Dr. Donald Ostrowski     | 453 |
| ASTRAHAN HANLIĞI / Prof. Dr. Ilyaz V. Zaitsev           | 460 |
| KASIM HANLIĞI / Prof. Dr. Ilyaz V. Zaitsev              | 466 |
| SIBİR HANLIĞI / Prof. Dr. Ilyaz V. Zaitsev              | 472 |
| KIRIM HANLIĞI / Yrd. Doç. Dr. Yıldız Öztürk             | 480 |

## KIRKBEŞİNCİ BÖLÜM

### *Timurlular*

|   |     |
|---|-----|
| TİMURLULAR / Prof. Dr. İsmail Aka   | 517 |
| TİMUR, TİMURLULAR VE BOZKIRIN TÜRK GÖÇEBELERİ /<br>Prof. Dr. Yury F. Baryakov | 534 |
| TİMUR VE SEFERLERİ / Yrd. Doç. Dr. Gürsoy Solmaz                              | 540 |

## KIRKALTINCI BÖLÜM

### *Türkistan Hanlıkları*

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKISTAN HANLIKları / Prof. Dr. Mehmet Alpargu   | 557 |
| ŞİBAN HAN SÜLALESİ VE<br>ÖZBEK ULUSUNUN TEŞEKKÜLÜ / Doç. Dr. Abdulkadir Gündoğdu  | 606 |
| SEMERCANT BÖLGESİNDeki ÖZBEKLERİN ETNİK TARİHİ /<br>Dr. Azim Malikov  | 617 |
| XVI. YÜZYILDA ORTA ASYA'DA POLİTİK DÜZEN:<br>MAVERAÜNNEHİR-ÖZBEK HANLIĞI (ŞİBANİLER) MEŞRUIYET<br>HAKİMİYET VE HUKUK / Yrd. Doç. Dr. Nurettin Kılıç-Schubel | 624 |
| HİVE HANLIĞI / Yrd. Doç. Dr. Feridun Tekin  | 634 |
| KAZAK HANLIĞI'NIN KURULUŞU / Dānā Moldabäeva  | 641 |
| KAZAK HANLIĞI / Yrd. Doç. Dr. Ferhat Tamir  | 649 |
| KIRGIZLARIN XV-XVI. YÜZYILLARDA SİYASİ YAPISI /<br>Temirkul Asanov  | 657 |
| YARKENT HANLIĞI (1465-1759) / Dr. Amanbeck H. Djalilov  | 662 |
| KAZAK-KALMUK (JUNGAR) SAVAŞLARI / Dr. Orhan Doğan   | 670 |

## KIRKYEDİNCİ BÖLÜM

### *Hindistan'da Kurulan Türk Devletleri / Bâbür İmparatorluğu*

#### A. Hindistan'da Kurulan Türk Devletleri

|   |     |
|---|-----|
| HİDISTAN'DA KURULAN TÜRK DEVLETLERİ / Prof. Dr. Salim Cibce | 689 |
| DELHI TÜRK SULTANLIĞI'NDA TEŞKİLAT / S. Haluk Kortel        | 731 |

#### B. Bâbür İmparatorluğu

|  |     |
|--|-----|
| BÂBÜRLÜLER: "HİDISTAN'DAKİ TEMÜRLÜLER" /<br>Prof. Dr. Emre Konukçu       | 744 |
| OSMANLI VE BÂBÜRLÜ DEVLETİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER /<br>Doç. Dr. Azmi Özcan | 761 |

## KIRKSEKİZİNCİ BÖLÜM

### *Orta Zaman Türk Devletleri ve Hanlıklarında Dil, Edebiyat, Kültür ve Sanat*

#### A. Dil ve Edebiyat

|  |     |
|--|-----|
| ÇAĞATAY DİLİ VE EDEBİYATI / Prof. Dr. Mustafa Canpolat | 769 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ALTIN-ORDA (ALTIN-ORDU) TÜRK İLLERİ VE ÇAĞATAY TÜRKÇESİ,<br>GELİŞMESİ, KAYNAKLARI VE KARAKTERİ /<br>Prof. Dr. Ahmet Caferoglu | 777 |
| ALI ŞİR NEVÂİ / Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan  | 796 |
| NEVÂYİ-BÂBÜR ÇAĞININ TARİHİ ve EDEBİ ŞAHSİYETLERİ /<br>Doç. Dr. Bildül Yıldız   | 804 |
| BÂBÜR İMPARATORLUĞUNDAN TÜRKÇE / Yrd. Doç. Dr. Pery Boncuk  | 812 |
| ALTINORDU HANLIĞININ RESMİ YAZIŞMA GELENEĞİ /<br>Dr. Melik Özdeğin  | 819 |

#### B. Kültür ve Sanat

|   |     |
|---|-----|
| TARİH BOYUNCA ANADOLU VE ORTA ASYA KÜLTÜR ÇEVRELERİ<br>ARASINDAKİ İLİŞKİLER / Prof. Dr. Cemil Kürekkaya | 831 |
| TÜRKLERDEKİ SAN'ATKÂR HÜKÜMDARLARA DÂİR /<br>Ömer Taşralı İnanç   | 840 |
| TİMÜROĞULLARININ ORTA ASYA MİMARİ SANATINA KATKIları /<br>Prof. Dr. Klaus Pander                        | 852 |
| MERVİN ORTAÇAĞ KÜLTÜR HAYATI / Dr. Gümüşat Soltanmuratov  | 862 |
| BUHARA CAMİLERİ / Rüştən Bahar  | 866 |
| EMİR TIMUR DÖNEMİ AHŞAP KAPILARI / Başak Barış Tekin  | 872 |
| HİDISTAN'DA TÜRK-MÜSLÜMAN MİMARİ VE<br>RESMİ SANATI / Prof. Dr. İsmi Alman                              | 881 |
| HİDISTAN TIMÜROĞULLARI MİMARİ VE SANATI /<br>Prof. Laura Parodi   | 891 |
| TÜRK MÜSİKİSİNİN ÂBİDE ŞAHSİYETLERİNDEN<br>ABDULKÂDİR-I MERÂĞİ / Yrd. Doç. Dr. Nuri Özcan               | 900 |
| TÜRK MÜZİĞİNDE KULLANILAN NOTALAMA SİSTEMLERİ /<br>Gülay Karanamburoğlu                                 | 905 |
| İLHANLILARDA SIKKE FORMLARI / Gündoğul A. Parlak  | 919 |

## 9. CİLT

## KIRKDOKUZUNCU BÖLÜM

### *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu / Osman Gazi, Orban Gazi, I. Murad, I. Bayezid*

|  |    |
|--|----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDAN FETRET DÖNEMİNE /<br>Prof. Dr. Feridun Emecen | 15 |
|--|----|

#### A. Osmanlı Tarihi Üzerine Düşünceler

|   |    |
|---|----|
| TÜRKİYE'DEKİ TARİHİ ANLAYIŞ ŞEKKİLLERİ: YENİÇAĞ BAŞLARINDA<br>SİYASI VE İKTİSADI BUNALIMLAR / Prof. Dr. Suraiya Faroqhi | 33 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN TARİHİ COĞRAFYASI /<br>Prof. Dr. Wolf Dieter Häberle  | 45 |

|   |    |
|---|----|
| OSMANLI DEVRI TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYETİNİN<br>TEMEL ÖZELLİKLERİ / Prof. Dr. Mehmet Ali Ünal | 54 |
|---|----|

|  |    |
|--|----|
| GÖRÜLMEMEN OSMANLI: GEÇ ORTAÇAĞ VE MODERN DÖNEMLERDE<br>AKDENİZ TARİHİNİN KAYIP DEVLETİ / Prof. Dr. Kate Fleet | 60 |
|--|----|

#### B. Kuruluş

|   |    |
|---|----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞU / Prof. Dr. Halil İnalçık                                    | 66 |
| OSMANLI VEKİYİNAMELERİNDEKİ SOYKÜTÜKLERİ<br>HAKKINDA NOTLAR / Yrd. Doç. Dr. Cezmi Karataş | 89 |

|  |    |
|--|----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDA HİZMETİ GEÇEN<br>ALPLER VE GAZİLER / Doç. Dr. Ahmet Şimşek | 99 |
|--|----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDA<br>TÜRK DERİŞLERİİNİZ / Dr. Zafer Erginli | 107 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ERKEN OSMANLI'NIN FETİH VE YERLEŞİM SİSTEMİNDE<br>AKINCI BEYLERİNİN STRATEJİK ÖNEMİ / H. Çetin Arslan | 116 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI - BİZANS İLİŞKİLERİ / Prof. Dr. Melek Delibalta | 122 |
|---|-----|

#### C. Balkanlar'da Osmanlı Hâkimiyeti ve

|   |     |
|---|-----|
| İSKÂN SİYASETİ / Prof. Dr. İsmail Küçük | 133 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KOLONİZATÖR<br>TÜRK DERİŞLERİ / Prof. Dr. Ömer Lütfi Barkan | 133 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BALKANLAR'DA OSMANLI HÂKİMİYETİ VE İSKÂN SİYASETİ /<br>Doç. Dr. Mehmet İnbâz | 154 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN RUMELİ'DE FETİH VE İSKAN SİYASETİ /<br>Doç. Dr. Halime Doğru | 165 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| RUMELİ'YE YAPILAN İSKÂNALAR NETİCESİNDE KURULAN<br>YENİ YERLEŞİM YERLERİ (1432-1481) / Hava Selçuk | 177 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| YUNANİSTAN'DA OSMANLI HÂKİMİYETİNİN<br>KURULMASI (1361-1461) / Dr. Levent Kayapınar | 187 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| GÜNEY ARNAVUTLUK'TA OSMANLI HÂKİMİYETİ / Bilgehan Pamuk | 196 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI HAKİMIYETİNİN TUNA NEHRİNİN KUZEYİNDE<br>YAYILIŞI: XIV VE XVI. YÜZYILLARDA EPLAK VE BOĞDAN /<br>Prof. Dr. Viorel Panait | 206 |
|---|-----|

## ELLİNCİ BÖLÜM

### *Fetret Devri ve Osmanlı Hâkimiyetinin Yeniden Tesisi / I. Mehmed ve II. Murad*

|   |     |
|---|-----|
| PETRET DEVRI VE OSMANLI HAKİMIYETİNİN YENİDEN TESİSİ /<br>Prof. Dr. Nedet Özürk | 221 |
| PETRET DÖNEMİ VE SONUÇLARI /<br>Doç. Dr. Kenan Ziya Taş-Sadettin Baytürk        | 252 |
| SEYİH BEDREDDİN OLAYI / Prof. Dr. Şefaattin Sevgenc                             | 259 |

## ELLİBİRİNCİ BÖLÜM

### *Fatih Sultan Mehmed ve Dönemi / İstanbul'un Fethi / II. Bayezid*

|   |     |
|---|-----|
| FATİH SULTAN MEHMED-İSTANBULUN FETHİ VE ETKİLERİ /<br>Doç. Dr. Kenan İnan | 279 |
| A. Fatih ve İstanbul'un Fethi   |     |
| İSTANBULUN FETHİ / Prof. Dr. Feridun Emecen                               | 312 |
| ÇAĞ AÇAN FETİH İÇİN YAPILAN HAZIRLIKLER / Dr. Önder Bayır                 | 322 |
| FATİH / Dr. Ekrem Hakkı Ayverdi   | 338 |

|  |     |
|--|-----|
| B. Fatih Dönemi Deniz Hâkimiyeti   |     |
| İŞBİRLİĞİNDEN AYRILIGA: XIV VE XV. YÜZYILLARDA<br>CENEVİZLILER VE TÜRKLER / Prof. Dr. Ercan Başsoy | 355 |
| EGE ADALARINDA OSMANLI HAKİMIYETİ /<br>Doç. Dr. Yasemin Demircan                                   | 363 |
| OSMANLILARIN OTRANTO VE APULIA SEFERİ (1480-1481) /<br>Dr. Konstantinos Giakoumis                  | 373 |

|  |     |
|--|-----|
| C. II. Bayezid Dönemi  |     |
| II. BAYEZİD DÖNEMİ / Doç. Dr. Kenan İnan   | 383 |
| ENDÜLOS MÜSLÜMANLARINA OSMANLI YARDIMI /<br>Prof. Dr. Mehmet Özdemir   | 393 |
| SAFEVİ DEVLETİ'NİN ORTAYA ÇIKIŞI VE II. BAYEZİD DÖNEMİ<br>OSMANLI-SAFEVİ İLİŞKİLERİ / Yrd. Doç. Dr. Beşti Karata | 409 |

## ELLİİKİNCİ BÖLÜM

### *Yavuz Sultan Selim ve Dönemi / Orta Doğu'da Osmanlı Hâkimiyetinin Tesisi*

|   |     |
|---|-----|
| YAVUZ SULTAN SELİM DÖNEMİ / Prof. Dr. Yavuz Erçan   | 421 |
| YAVUZ SULTAN SELİM DÖNEMİ'NDE OSMANLI-SAFEVİ İLİŞKİLERİ /<br>Dr. Mustafa Ekinci                                       | 446 |
| DOĞU ANADOLU'NUN OSMANLI HAKİMIYETİNE GİRİŞİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Göknur Gögebakan                                      | 459 |
| OSMANLI-MEMLÜK MÜNASEBETLERİ /<br>Prof. Dr. Kâzım Yağar Kopraman  | 470 |
| OSMANLI DEVLETİ'NİN BEYLİKLERİ İLHAK SIYASETİ VE<br>DULKADIRLI BEYLİĞİ'NİN İLHAKI /<br>Doç. Dr. Hasan Basri Karadeniz | 486 |

## ELLİÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *Kanuni Sultan Süleyman ve Dönemi / Orta Avrupa'da Osmanlı Hâkimiyetinin Tesisi*

|  |     |
|--|-----|
| A. Muhteşem Süleyman ve Dönemi   |     |
| SULTAN SÜLEYMAN ÇAĞI VE CIHAN DEVLETİ /<br>Prof. Dr. Feridun Emecen  | 501 |
| SÜLEYMAN I / Prof. Dr. Tayyip Gökbilgin  | 521 |
| OSMANLI DEVLETİ İLE HABSBURG IMPARATORLUĞU<br>ARASINDAKI DİPLOMATİK İLİŞKİLER / Doç. Dr. Ali İbrahim Savas | 555 |
| OSMANLI BELGELERİNİN TANIKLIĞI İLE XVI. YÜZYILDA<br>OSMANLI-FRANSIZ İLİŞKİLERİ / Tabşin Fındık             | 567 |
| AFRİKA'DA TÜRKLERİN HAKİMIYETİ VE<br>KURDUKLARI DEVLETLER / Dr. Ahmet Kavas                                | 575 |
| B. Denizlerde Osmanlı Hâkimiyeti   |     |
| XVI-XVII. YÜZYILLARDA AKDENİZ'DE OSMANLI HAKİMIYETİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ersin Gülsøy                        | 589 |

|  |     |
|--|-----|
| YAVUZ SULTAN SELİM VE KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN<br>DEVİRLERİNDE İSPANYA VE OSMANLI İMPARATORLUKLARI<br>ARASINDA DENİZ SAVAŞLARI /<br>Prof. Dr. Miguel A. De Buñuel Ibarra | 599 |
| XVI. YÜZYILDA CENEVİZ VE OSMANLI İMPARATORLUĞU /<br>Dr. Riccardo Martini   | 608 |
| XVI. VE XVII. YÜZYILLARDA CEZAYIR-I BAHR-I SEİBD<br>(AKDENİZ-EGE ADALARI YA DA KAPUDAN PAŞA EYALETİ) /<br>Ayhan Afşin Onal   | 614 |
| GÜNEYDOĞU ASYA İSLÂM ÜLKELERİNDE TÜRK İZLERİ /<br>Doç. Dr. İsmail Hakkı Gökoğuz  | 619 |
| SEYDİ ALİ REİS / Prof. Dr. Cengiz Orbay  | 635 |

## ELLİDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### *Zirveden Dönüş: II. Selim'den III. Mehmed'e*

|  |     |
|--|-----|
| ZİRVEDEN DÖNUŞ: II. SELİM'DEN III. MEHMED'E /<br>Prof. Dr. Mücteba Uğuroğlu                                  | 643 |
| KİBRİSTİN FETHİ / Yrd. Doç. Dr. Recip Dündar   | 667 |
| 1795'E KADAR OSMANLI-LEH İLİŞKİLERİNİN KARAKTERİ<br>ÜZERİNE BAZI TESPİTLER / Prof. Dr. Dariusz Kolodziejczek | 679 |
| DÖNEMİN RESİMLERİNDE AVUSTURYA TAKVIYE KUVVETLERİİNİN<br>KANIJE'YE YÜRÜYÜŞÜ / Doç. Dr. Mária Ivanics         | 686 |
| CELALİ İSYANLARI (1591-1611) / Yrd. Doç. Dr. Fatma Acun  | 695 |

## ELLİBEŞİNCİ BÖLÜM

### *XVII. Yüzyıl: Çözülmeye ve Buhran Dönemi / II. Viyana Kuşatması ve Avrupa'dan Dönüş*

|  |     |
|--|-----|
| A. XVII. Yüzyıl: Çözülmeye ve Buhran Dönemi  |     |
| II. VIYANA SEFERİNE KADAR XVII. YÜZYIL / Doç. Dr. Mehmet Öz  | 711 |
| ZİTVATORUK (1606) VE VASVAR (1664) ANLAŞMALARI ARASINDA<br>ORTA AVRUPADA OSMANLI SIYASETİ / Doç. Dr. Petr Štepánek | 730 |
| GİRİT SAVAŞLARI VE BİRLEŞİK HİRİSTİYAN ORDULARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Nuri Adıryeke                                   | 738 |
| B. II. Viyana Kuşatması ve Avrupa'dan Dönüş  |     |
| II. VIYANA KUŞATMASI VE AVRUPA'DAN DÖNUŞ (1683-1703) /<br>Prof. Dr. Kemal Çiçek                                    | 746 |
| VİYANA SAVAŞI'NDAN SONRA SIRBİSTAN (1683-1699) /<br>Dr. Tatjana Katić  | 765 |
| XVII. YÜZYİL SONLARINDA MORA'NIN VENEDİKLİLER<br>TARAFINDAN İŞGALİ / Hacer Çelebi                                  | 773 |
| VENEDİK KAYNAKLARINDA KARLOFÇA ANTLAŞMASI:<br>DİPLOMASI VE TÖREN / Dr. F. Mónika Molnár                            | 785 |

## ELLİALTINCI BÖLÜM

### *Klasik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı*

|   |     |
|---|-----|
| KLASİK DÖNEMDE OSMANLI DEVLET TEŞKİLATI /<br>Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu  | 795 |
| A. İdarî Teşkilât (Merkez ve Taşra)   |     |
| OSMANLI ESAS YAPISININ BOZULMASI VE ISLAHI ÇALIŞMALARI<br>ÜZERİNE BAZI GÖZLEMLER / Prof. Dr. Mehmet İpçirli   | 840 |
| KLASİK DÖNEM OSMANLI DEVLET TEŞKİLATINDA<br>ŞEHİÜSLİMLİK / Dr. Murat Akgündüz   | 848 |
| KLASİK DÖNEM OSMANLI ŞEHZADELİK KURUMUNA<br>DAİR BAZI GÖRÜŞLER / Haldun Ergül   | 856 |
| OSMANLI BÜROKRASİSİNİNDEN BİR KESİT:<br>DEFTERHANE-I ÂMİRE'NİN KURULUŞU VE GELİŞMESİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Erban Afyoncu                                   | 861 |
| OSMANLI DİPLOMATİKASINDA BERÂT FORMU VE<br>BERÂT ANLAMINDA KULLANILAN DİĞER TERİMLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Nejdet Gök                                      | 866 |
| OSMANLI SARAY TEŞRİFATI VE TÖRENLERİ / Dündar Alikılıç  | 876 |
| KLASİK DÖNEM OSMANLI TAŞRA TEŞKİLATI:<br>BEYLERBEYLİKLER / EYALETLER, KAPTANLIKLER,<br>VOYVODALIKLAR, MELİKLIKLER (1362-1799) /<br>Doç. Dr. Orhan Kılıç | 888 |
| KLASİK DÖNEM EYALET İDARE TARZI OLARAK<br>TİMAR SİSTEMİ VE UYGULAMASI / Yrd. Doç. Dr. Fatma Acun  | 900 |
| XVI. YÜZYILDA MACARİSTAN'DA OSMANLI İDARI SİSTEMİ /<br>Prof. Dr. Géza Dérid   | 910 |
| ORTA BALKANLAR'DA OSMANLI İDARI SİSTEMİ VE<br>TAŞRA İDARESİ (XV. YÜZYIL) / Prof. Dr. Rossitsa Gradeva   | 917 |
| GARP OCAKLARINDA TÜRK VARLIĞI / Prof. Dr. Atilla Çetin  | 927 |
| XVII. YÜZYILDA HAREMEYN'İN İDARESİ VE İAŞESİNDE<br>MISIR BEYLERBEYLİĞİ'NİN ROLÜ / Özcan Tok   | 937 |

**B. Hukuk Sistemi**

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI VE İŞLEYİŞİ / Prof. Dr. M. Akif Aydr .....  | 15  |
| OSMANLI KANUNNÂMELERI (DOĞUŞU, ÇEŞİTLERİ VE TARİHİ SEYRÜ) / Prof. Dr. Ahmet Akgündüz .....                             | 21  |
| ANAYASAL AÇIÐAN FATHÎN TEŞKİLAT KANUNNÂMESİ / Yrd. Doç. Dr. Osman Kapaklı .....  | 43  |
| İSLÂM HUKUKUNUN OSMANLI DEVLETİ'NDE TATBİKİ: ŞER'IYE MAHKEMELERİ VE ŞER'IYE SİCİLLERİ / Prof. Dr. Ahmet Akgündüz ..... | 54  |
| ORNEKLERLE OSMANLI'DA CEZA YARGILAMASI / Doç. Dr. Abdalaziz Bayindr .....  | 69  |
| OSMANLILARDA ZINA SUÇU VE CEZASI / Yrd. Doç. Dr. İsmail Acar .....   | 83  |
| OSMANLI HUKUKUNDA PARA CEZALARI / Doç. Dr. Mustafa Arıcı .....   | 91  |
| <b>C. Askerî Teşkilât</b>  |     |
| OSMANLI DEVLETİ'NIN ASKERİ YAPISI / Prof. Dr. Abdulkadir Özcan .....   | 107 |
| BEYLİKTEN İMARATORLUĞA OSMANLI DENİZCİLİĞİ / Prof. Dr. İdris Butan .....   | 122 |
| OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞU VE YENİÇERILERİN KÖKENİ / Dr. İriniye Yıldız .....  | 129 |
| OSMANLI BARUT ÜRETİM MERKEZİ: BARUTHÂNE-İ ÂMIRE / Dr. Zafer Gölen .....  | 136 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDAKI BARUTHÂNELER VE BARUT İMALATI / Yrd. Doç. Dr. İbrahim Sezgit .....                         | 145 |
| OSMANLI ORDULARININ İAŞE VE İKMALİ: I. AHMED DEVRI İRAN SEFERLERİ ÖRNEĞİ / Yrd. Doç. Dr. Ömer İbilir .....             | 151 |
| OSMANLI ASKERİYESİNDE VE ASKERİ TARİHİNDE MISİR'İN YERİ / Doç. Dr. Muharrem Seyyid .....                               | 159 |
| OSMANLI MISİRİ'NDA YERLİ VE ASKERİ UNSURLAR VE YENİÇERİLER / Prof. Dr. Jane Hathaway .....                             | 173 |

**ELLİYEDİNCİ BÖLÜM****Klasik Dönemde Osmanlı Toplumu**

|  |     |
|--|-----|
| KLASİK DÖNEM OSMANLI TOPLUMUNA GENEL BİR BAKIŞ / Prof. Dr. Bahaddin Yediyıldız ..... | 183 |
| <b>A. Osmanlı Toplumunda Millet Sistemi ve Hoşgörü</b>                               |     |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA MILLET SİSTEMİ / Prof. Dr. İlber Ortaylı .....             | 216 |
| OSMANLILARDA HOŞGÖRÜ / Prof. Dr. Ziya Kazıcı .....                                   | 221 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA ERmeniler / Prof. Dr. Nejat Gökçü .....                    | 233 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YAHUDİLER / Prof. Dr. Sabri Sürgen .....                   | 251 |
| İSLÂMİ GELENEK VE OSMANLI MİLLETLER HUKUKU / Prof. Dr. Viorel Panaite .....          | 261 |

**B. Osmanlı Toplum Yapısından Kesitler**

|  |     |
|--|-----|
| EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNÂMESİ İŞİĞINDA OSMANLI TOPLUM HAYATI / Prof. Dr. Robert Dankoff .....                    | 268 |
| OSMANLI TOPLUMSAL YAPISI VE SİVİL TOPLUM / Doç. Dr. Ahmet Cibari - Doç. Dr. İlhan Doğan .....                  | 292 |
| BİR AİLE VE HİZMET MÜESSESESİ OLARAK OSMANLI'DA HAREM / Prof. Dr. Ahmed Akgündüz .....                         | 315 |
| TOKAT ÖRNEĞİNDE XVII. YÜZYILIN İLK YARISINDA OSMANLI SOSYAL YAPISINDAKI BUHRAN / Dr. Ali Açıkel .....          | 348 |
| XVII. YÜZYIL OSMANLI TOPLUMUNDASI SOSYAL İLİŞKİLER / Dr. Gülgün Üçel Aybet .....                               | 359 |
| OSMANLI AİLE HUKUKUNDA KADIN / Prof. Dr. Güll Akylmaz .....  | 365 |
| OSMANLI'DA ÇOK EVLİLİK / Doç. Dr. Said ÖzTÜRK .....  | 375 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE NAKİBÜ'L-EŞRÂFLIK KURUMU / Doç. Dr. Marat Sarıncı .....                                    | 385 |
| BATILILARIN GÖZÜYLE TÜRKLER / Yrd. Doç. Dr. Hamiye Sezer .....   | 394 |
| OSMANLI BOSNASI / Doç. Dr. Nenad Močanin .....   | 399 |
| TARİHİ DÖNEMLER İÇERİSİNDE KÜRT TARİHİNİN GELİŞİMİ ÜZERİNE BAZI TESPİTLER / Doç. Dr. İbrahim Yılmazçelik ..... | 406 |
| XVI. YÜZYILDA SURIYE TÜRKMENLERİ / Yrd. Doç. Dr. Emre Çakar .....  | 413 |
| OSMANLI TOPLUM YAPISI İÇİNDE ÇİNGENEKER / İsmail Altınöz .....   | 422 |

**C. Osmanlı Hâyrat ve Vakıf Sistemi**

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI DÖNEMİNDE VAKIFLAR / Doç. Dr. Nazif ÖzTÜRK .....                            | 433 |
| OSMANLI HUKUKUNDA VAKIFLAR, HÜKÜMLERİ VE ÇEŞİTLERİ / Prof. Dr. Ahmed Akgündüz ..... | 447 |

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK TOPLUMUNDA VAKIF AİLE İLİŞKİSİ / Prof. Dr. Hasan Yüksel ....  | 461 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE HAREMEYN VAKİFLARI / Dr. Mustafa Güler .....   | 470 |
| İMARETHANELER / Doç. Dr. Amy Singer .....  | 483 |
| KLASİK DÖNEM OSMANLI KÜLLİYELERİNDE PERSONEL SİSTEMİ / Yrd. Doç. Dr. Salih Pay .....   | 491 |
| EDİRNE II. BAYEZİD DÂRUSSÂFASI / Prof. Dr. Bedi N. Şehnuraoğlu .....   | 510 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ / Yrd. Doç. Dr. Marat Sarıncı .....  | 514 |
| <b>D. Osmanlı'da Şehircilik ve Çevre Anlayışı</b>  |     |
| ŞEHİR MİMARLARI / Prof. Dr. Cengiz Orbaolu .....   | 528 |
| FETİHUTEN GÜNÜMÜZE İSTANBUL KENT MEKÂNININ OLUŞUMU / Prof. Dr. Sadettin Ökten-Aynur Can .....  | 540 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDAKI DERVİŞ KARDEŞLİK CEMİYETLERİ VE TARİKATLARI İLE TIRNOVA / Dr. Krasimira Moutafova .....  | 568 |
| OSMANLI DEVRİNDE MUSULUN İDARI YAPISI / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Gündüz .....   | 579 |
| OSMANLI TÜRKLERİNDE ÇEVRE BİLİNCİ / Yrd. Doç. Dr. Yavuz Macit .....  | 589 |
| OSMANLI TOPLUMUNDA ÇEVRE ANLAYIŞI / Yrd. Doç. Dr. İbrahim Özdemir .....  | 598 |
| OSMANLI'DA ÇEVREYİ KİRLETME SUÇU VE SALB CUZASI / Doç. Dr. Fahri Gadikülli .....   | 611 |
| <b>E. Osmanlı Toplumunda Gündelik Hayattan Çizgiler</b>  |     |
| OSMANLI DÖNEMİNDE ATLI SPORLAR / Prof. Dr. Ferhat Dincer - Doç. Dr. Aşkin Yaşar .....  | 616 |
| TÜRK KÜLTÜRÜNDE ATLI HEDEF OKÇULUĞU OLARAK KABAK OYUNU VE OSMANLILARDAKI GÖRÜNÜMÜ / Prof. Dr. İbrahim Yıldız .....   | 625 |
| TÜRK KÜLTÜR TARİHİNDE KAHVE VE KAHVEHANE / Yrd. Doç. Dr. M. Cengiz Yıldız .....  | 635 |
| OSMANLI KİBRİS'INDA KAHVE VE KAHVEHANELER (1594-1640) / Prof. Dr. M. Akif Erdogan .....  | 640 |
| OSMANLILARDA KÜRK KULLANIMI / Yrd. Doç. Dr. Zeki Tekin .....   | 644 |
| <b>ELLİSEKİZİNCİ BÖLÜM</b>   |     |
| <b>Klasik Dönemde Osmanlı Ekonomisi</b>  |     |
| KLASİK DÖNEMDE OSMANLI EKONOMİSİ / Prof. Dr. Ahmet Tabakoğlu .....   | 653 |
| <b>A. Toprak ve Tarım</b>  |     |
| OSMANLI DİRLİK SİSTEMİ / Doç. Dr. Mustafa Oflaz .....  | 695 |
| SANCAKBESİ HASLARININ ÖGELERİ (1480-1540) / Prof. Dr. Metin Künt .....   | 709 |
| OSMANLI İKTİSAT LİTERATÜRÜNDE BULUNAN VE GÜNÜMÜZDE HÂLÂ YAŞAYAN BİR KAVRAM: RENÇBER / Yrd. Doç. Dr. Cabit Telci .....  | 714 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE MEYDANA GELEN KİTLİKLAR / Doç. Dr. Orhan Kılıç .....   | 718 |
| <b>B. Ticaret ve Sanayi</b>  |     |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE TİCARET VE ÜRETİMİ DAİR DEĞERLENDİRİLEBİLİR BİR KAYNAK: "TEREKE DEFTERLERİ" VE EDİRNE TEREKE DEFTERLERİ ÜZERİNE BİR DENEME / Yrd. Doç. Dr. Alpay Bizbirlik ..... | 731 |
| OSMANLILARDA TİCARET ANLAYIŞI VE TİCARET TEŞKİLATINDA YENİ BİR YAPILANMA: HAYRIYE TÜCCARI / Şenay Şenel .....  | 736 |
| EFLAK VE BOĞDAN VOYVODALARININ AHİDNÂMELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN KUZEYBATI HUDUDUNDAKI HİRİSTİYAN VASSAL ÜLKELERİ / Doç. Dr. Sándor Papp .....            | 744 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE KÜRK TİCARETİ / Yrd. Doç. Dr. Zeki Tekin .....   | 754 |
| FETİHTEN SONRA İSTANBUL'DA TİCARET YAPILARININ GELİŞİMİ / Gülbérk Bilecik .....  | 764 |
| KLASİK DÖNEM ANADOLU SANAYİİ OZERİNE BİR DEĞERLENDİRME (1500-1605) / Ümit Koç .....  | 771 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE SABUN SANAYİİ / Doç. Dr. Said ÖzTÜRK .....   | 781 |
| KLASİK DÖNEMDE OSMANLI'DA MADENCİLİK / Mustafa Altunbay .....  | 791 |
| <b>C. Para ve Maliye Politikası</b>  |     |
| GENEL HATLARIYLA OSMANLI PARA TARİHİ / Prof. Dr. Mustafa ÖzTÜRK .....  | 802 |
| OSMANLI SİKKELERİ / Prof. Dr. Şevki Nezibi Aykut .....   | 823 |
| OSMANLI DÖNEMİ FİYAT POLİTİKASI VE FİYATLARIN TAHLİLİ / Prof. Dr. Mustafa ÖzTÜRK .....   | 843 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE TÜKETİCİNİN KORUNMASI / Doç. Dr. Said ÖzTÜRK .....   | 850 |
| OSMANLILARDA NARH SİSTEMİ / Temel ÖzTÜRK .....   | 861 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE EĞİTİM HİZMETLERİNİN FINANSMANI / Dr. Tansin Özcan .....   | 872 |

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI VERGİ SİSTEMİ VE BİR VERGİ TAHSİL YÖNTEMİ OLARAK<br>İETİZAM / Yrd. Doç. Dr. A. Mevlüt Küçükbaş - Doç. Ali Çelikkaya ..... | 878 |
| OSMANLI HAZINELERİ / Yrd. Doç. Dr. Arzu Taşdemir Terzi .....  | 893 |

## D. Ulaşım ve Haberleşme

|   |     |
|---|-----|
| TANZIMAT DEVRİNDE KADAR OSMANLI DEVLETİNİN ULAŞIM<br>TEŞKİLATI VE YOL SİSTEMLİNE GENEL BİR BAKIŞ /<br>Yrd. Doç. Dr. M. Hüdai Şenurk ..... | 904 |
| OSMANLI DEVLETİNDE HABERLEŞME AĞI: MENZİLHANELER /<br>Yrd. Doç. Dr. Semra Altan .....   | 913 |
| MENZİL KAVRAMI VE OSMANLI DEVLETİNDE<br>MENZİL YERLEŞİMLERİ / Yrd. Doç. Dr. M. Fatih Müdderrisoglu .....                                  | 920 |
| BULGAR TOPRAKLARINDA KURULAN MENZİL SİSTEMİNİN<br>ORGANİZASYONU (XVI-XVIII. YÜZYILLAR) /<br>Dr. Aleksandr Antugov .....                   | 927 |

## 11. CİLT

### ELLİDOKUZUNCU BÖLÜM

#### *Osmalı Klâsik Döneminde Düşünce*

|   |     |
|---|-----|
| KLASİK DÖNEM OSMANLI DÜŞÜNCE HAYATI /<br>Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak .....   | 15  |
| <b>A. Siyasi Düşünce</b>  |     |
| OSMANLI DEVLETİNDE DEĞİŞİM SÜRECI VE III. SELİM ONCESİ<br>YENİLEŞME ÇABALARI / Yrd. Doç. Dr. Ejder Okunur .....                               | 27  |
| OSMANLI SIYASET DÜŞÜNÇESİNDEN KAVRAMLAR /<br>Dr. Çağdaş Yılmaz .....  | 34  |
| XVIII. YÜZYIL OSMANLI AYDINLARINA GÖRE İLMİYE<br>TEŞKİLATINDAKİ ÇÖZÜLMEMEYE İLİŞKİN TESPİT VE<br>TEKLİFLER / Yrd. Doç. Dr. Karyban Atik ..... | 45  |
| KLASİK DÖNEM OSMANLI HUKUK DÜŞÜNÇESİNİN TEMEL<br>ÖZELLİKLERİ / Dr. Veysi Bilgin .....   | 52  |
| TÜRK-İSLAM KÜLTÜRÜNDE ADALET ANLAYIŞI VE<br>OSMANLI UYGULAMALARINDAN ÖRNEKLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Necdet Gök .....                             | 61  |
| <b>B. Felsefi Düşünce</b>   |     |
| OSMANLI DÜŞÜNCE HAYATI VE KEMAL PAŞAZADE<br>(IBNI KEMAL) / Dr. Şamil Ocak .....   | 71  |
| KÂTİP ÇELEBİ (1609-1657) / Eyüp Bağ .....   | 80  |
| <b>C. Dinî ve Tasavvufî Düşünce</b>   |     |
| TÜRK'ÜN ŞEREF MADALYASI: FETİH HADİSİ / Prof. Dr. Ali Yıldırım ..   | 90  |
| OSMANLI DÖNEMİ KUR'AN TEFSİRLERİNDE TÜRKLERLE İLGİLİ<br>DEĞERLENDİRMELER / Doç. Dr. Erdogan Pazarbaşı .....                                   | 96  |
| OSMANLILAR VE SÜNNİ-HANEFİ ANLAYIŞ /<br>Prof. Dr. M. Sait Yazıcıoğlu .....  | 110 |
| OSMANLI DEVLETİNİN İLK ŞEHİHLİSLÂMI MOLLA FENÂRİNİN<br>TASAVVUFİ YÖNÜ / Doç. Dr. Reşat Öngören .....  | 114 |
| SİVASTAN İSTANBUL'A BİR TARİKAT PORTRESİ:<br>ŞEMSİYYE VE SIVÂSİYYE / Dr. Rüya Kılıç .....   | 120 |
| TÜRK TASAVVUF KÜLTÜRÜNDE BİR ŞEYHLER AİLESİ:<br>ŞEMSİ-SIVÂSİLER / Yrd. Doç. Dr. Cengiz Gündoğu .....  | 128 |
| OSMANLI FIKİR HAYATINDA "KADIZÂDELİLER" /<br>Yrd. Doç. Dr. Memet Karagöz .....  | 141 |

### ALTMİŞİNÇİ BÖLÜM

#### *Osmalı Klâsik Döneminde Bilim*

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI IMPARATORLUĞU'NDA KLASİK BİLİM<br>GELENEĞİNİN TARİHÇESİ /<br>Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu - Doç. Dr. Mustafa Kaçar ..... | 155 |
| <b>A. Osmanlı'da Bilim Geleneği</b>  |     |
| OSMAN GAZI'DEN MEHMED VAHİDEDDİN'E<br>OSMANLI BİLİMLİ VE KÜLTÜRÜ / Doç. Dr. Melike Dosay Gökdoğan ....                             | 175 |
| İLİM VE SANAT TARİHİMİZDE FATİH SULTAN MEHMED /<br>Ord. Prof. Dr. A. Süleyman Ünver .....  | 210 |
| OSMANLI IMPARATORLUĞU'NDA BİLİMSEL FAALİYETLER /<br>Dr. Ayşe Ben-Zaken .....   | 218 |
| OSMANLI VAKİF KÜTÜPHANELERİNDE YAPILAN<br>KATALOGLAMA ÇALIŞMALARI VE KATALOGLAR /<br>Prof. Dr. İsmail E. Erünsal .....             | 238 |

|  |     |
|--|-----|
| XVI-XVII. YÜZYILLARDA OSMANLI IMPARATORLUĞUNDA BATI<br>AVRUPALI GEZGINLER VE BİLİMSEL ÇALIŞMALARI /<br>Dr. Sonja Brentje ..... | 253 |
|--|-----|

## B. Fen ve Tıp Bilimleri

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK-İSLAM KÜLTÜR ÇEVRESİNDE UÇMA DENEMELERİ, OTOMATİK<br>MAKİNALAR, DENİZİ ATE VE ROCKET TEKNOLOJİSİ /<br>Prof. Dr. Arslan Terzioğlu ..... | 269 |
| OSMANLILARDA MATEMATİK / Doç. Dr. Melike Dosay Gökdoğan .....   | 267 |
| TAKİYÜDDİN VE İSTANBUL GÖZLEMEVİ (RASATHANESİ) /<br>Yrd. Doç. Dr. Yavuz Unal .....  | 277 |
| OSMANLI IMPARATORLUĞUNDA KOPERNİK SİSTEMİ /<br>Dr. Ayşe Ben-Zaken .....   | 289 |
| OSMANLILARDA HARİTA / Yrd. Doç. Dr. Fikret Sarıaoğlu .....  | 303 |
| PİRİ REİS (1470-1554) / Yrd. Doç. Dr. Mahmut Ak .....   | 313 |
| TÜRK TIP KURUMLARI / Yrd. Doç. Dr. Yağmur Say .....   | 320 |
| TÜRKLERİN TARİH BOYUNCA DERMATOLOJİ VE VENEROLOJİ<br>ALANINDA DÜNYA TİBBİNA KATKIları /<br>Prof. Dr. Arslan Terzioğlu .....                 | 348 |

## C. Dinî Bilimler ve Tarih Yazıcılığı

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI EĞİTİM, KÜLTÜR VE SANAT HAYATINDA HADİS /<br>Doç. Dr. Mehmet Emin Özsoy .....                             | 356 |
| KLASİK DÖNEMDE OSMANLI HUKUK DÜŞÜNÇESİ: BELLİ BAŞLI<br>HUKUKÇULAR VE ÇALIŞMALARI / Yrd. Doç. Dr. Recep Cici ..... | 370 |
| OSMANLI DA KIRÂAT İLMI VE TEDRİSİ / Yrd. Doç. Dr. Necati Tetik .....  | 385 |
| VEKAYENÜVIS / Prof. Dr. Bekir Küttikoğlu .....  | 395 |
| İLK OSMANLI TARİHÇİLERİ / Doç. Dr. Fahammeddin Bajır .....  | 409 |
| OSMANLILARDA TARİH YAZICILIĞI / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Aydın .....   | 417 |

## D. Bilim ve Eğitim

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI KLASİK DÖNEMİNDE MEDRESE / Prof. Dr. Mefail Hızlı .....                     | 426 |
| OSMANLI MEDRESE ULEMASI: İLİM ANLAYIŞI VE İLMİ VERİM /<br>Doç. Dr. Fabri Unan ..... | 436 |
| OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİM VE ÖĞRETİM /<br>Prof. Dr. Cabit Baltacı .....             | 446 |
| BULGARİSTAN'DA OSMANLI MEDRESELERİ / Dr. Orlin Sabe .....                           | 463 |

### ALTMİŞBİRİNCİ BÖLÜM

#### *Osmalı Klâsik Döneminde Dil ve Edebiyat*

##### A. Klâsik Dönem Osmanlı Türkçesi

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI TÜRKÇESİ / Doç. Dr. Nurettin Demir-Doç. Dr. Emine Yılmaz .....  | 475 |
| XVII VE XVIII. YÜZYILLARDA İSTANBUL TÜRKÇESİ: SESLER VE<br>UYUMLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME /<br>Prof. Dr. Meriç Tulum ..... | 489 |

##### OSMANLIDAKİ TÜRK OLMAYAN CEMAATLERDE

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKÇENİN YERİ / Dr. Orhan Koçlu ..... | 509 |
|--|-----|

##### OSMANLI-TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYETİNDE

|   |     |
|---|-----|
| TARİH DÜŞÜRME SANATI / Prof. Dr. İsmail Yakut ..... | 515 |
|---|-----|

##### YABANCILARIN TÜRKÇE SÖZLÜK VE GRAMER

|   |     |
|---|-----|
| YAZMA SEBEPLERİ / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Güneygil ..... | 520 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK DÖNEMİNİN MACAR DİLİ ÜZERİNDE BIRAKTIĞI<br>İZLER / Prof. Dr. Zsuzsa Kakuk ..... | 526 |
|--|-----|

##### B. Klâsik Dönem Türk Edebiyatı

|  |     |
|--|-----|
| BAŞLANGIÇTAN XVIII. YÜZYILA KADAR TÜRK EDEBIYATI /<br>Prof. Dr. Mustafa İsen ..... | 532 |
|--|-----|

##### ZİHNİYET ÇÖZÜLÜŞUNDEN EDEBİ ÇÖZÜLÜŞE:

|  |     |
|--|-----|
| LÂLE DEVİRİNDEN TANZIMAT'A TÜRK EDEBIYATI /<br>Doç. Dr. Osman Horata ..... | 573 |
|--|-----|

##### B.1. Halk Edebiyatı

|   |     |
|---|-----|
| ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE ÂŞIK EDEBIYATI / Doç. Dr. Erman Artun ..... | 593 |
|---|-----|

##### KURULUŞTAN TANZIMAT'A KADAR OSMANLI DÖNEMİ

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK MİZAHININ KISA BİR TARİHİ / Prof. Dr. Tanca Kortantamer ..... | 605 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| NAZIM VE NESİR ÖRNEKLİ OSMANLI DÖNEMİ ATASÖZLERİ VE<br>DEYİMLERİ / Doç. Dr. Süreyya Beyzadeoğlu ..... | 622 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| GELECEĞİN ÖĞRENİLMESİNDEN FARKLI BİR YÖNTEM:<br>"MELHEME" / Yrd. Doç. Dr. Şeref Boyraz ..... | 635 |
|--|-----|

##### B.2. Dîvan Edebiyatı

|  |     |
|--|-----|
| DÎVAN EDEBIYATI / Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan ..... | 648 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| DÎVAN ŞİİRİNİN GERÇEK HAYATLA BAĞLANTISI /<br>Dr. Mustafa Nejat Seferioğlu ..... | 664 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| DÎVAN ŞİİRİNİN MİLLÎ KARAKTERİ / Prof. Dr. Muhamed Nur Doğan ..... | 682 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| DÎVAN ŞİİRİ VE DEVRİN DİĞER GÜZEL SANATLARI<br>ARASINDAKİ RUH AKRABALIĞI / Prof. Dr. Cihan Okuyucu ..... | 690 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| EDEBİ SANATLARIN TERİM OLARAK DÎVANLARDAKİ<br>KULLANIŞI ÜZERİNE / Dr. Menderes Çağdaş ..... | 701 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| EDEBİ ESERLERDEN TARİH BÖLGESİ OLARAK YARARLANMA:<br>DÎVANLARDAKİ TARİH MANZÜMELERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Kemal Erdoğan ..... | 708 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ŞÜR SANATININ IMPARATORU: BİR ŞAIR OLARAK<br>MUHTEŞEM SÜLEYMAN / Prof. Dr. Talaat Sait Habusar.....              | 718 |
| BĀKŪ / Prof. Dr. Sabahattin Kırık.....   | 723 |
| XVII. YÜZYILIN İLK YARISINDA DİVÂN EDEBİYATI VE<br>SEBK-I HINDŪ / Prof. Dr. Fatma Tilge Ozak.....                | 733 |
| XVII. YÜZYILDA GELİŞEN HİKEMİ TARZ VE NÂBÜ'NİN<br>"HAYRİ-NÂMË'Sİ / Dr. Ali Fuat Bilkay.....                      | 742 |
| OSMANLI ARŞİV BELGELERİNDE ŞAİRLERE VERİLEN CÂZE VE<br>İHSANLAR / Yrd. Doç. Dr. Cavid Dadag.....                 | 748 |
| <b>B.3. Edebi Türlerden Örnekler</b>   |     |
| TÜRK EDEBİYATINDA MEVLİDLER / Prof. Dr. Hasan Aksøy.....   | 758 |
| TÜRK EDEBİYATINDA NATLARA DAİR / Dr. Enis Yenerteri .....  | 762 |
| TÜRK EDEBİYATINDA KADIN ŞAİRLER VE NAT /<br>Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yılmaz.....                                      | 768 |
| SIHHATNÂMELER / Prof. Dr. Mehmet Arslan.....   | 776 |
| TÜRK EDEBİYATINDA MANZUM NASİHAT-NÂMELER /<br>Dr. Mabeyn Kaplan.....   | 791 |
| TÜRK EDEBİYATINDA FETİHNÂMELER / Prof. Dr. Hasan Aksøy .....   | 800 |
| OSMANLI TÜRKÇESİYLE KALEME ALINMIŞ EDEBİ NİTELİKLİ<br>HAC SEYAHATNÂMELERİ / Dr. Menderes Coşkun .....            | 806 |
| XVI VE XVII. YÜZYILLARDA HALVETİ TARİKATI İÇİNDEKİ<br>TÜRKÇE MENÂKIB EDEBİYATININ GELİŞMESİ / Dr. John Cary .... | 815 |

## ALTMİŞİKİNCİ BÖLÜM

### *Osmanlı Klâsik Döneminde Kültür ve Sanat*

|   |     |
|---|-----|
| KLASİK DÖNEM OSMANLI SANATI / Prof. Dr. Filiz Yenigünleroğlu .....  | 825 |
| <b>A. Osmanlı Kültür Hayatından Çizgiler</b>  |     |
| OSMANLILAR VE RÖNESANS / Prof. Dr. Linda T. Darling .....   | 840 |
| TÜRK TAHAYYÜLÜNDE OSMANLI EVİ:<br>GÜNLÜK HAYATIN ANITLAŞTIRILMASI / Prof. Dr. Carol Bertram... .                        | 848 |
| GÜL / Beşir Aytaçoglu.....  | 856 |
| OSMANLI'DA BİR MUHTEŞEM ŞENLİK: ŞEHZADE SULTAN MEHMET'İN<br>(III. MEHMET) SÜNNET DÜĞÜNÜ / Prof. Dr. Mehmet Arslan ..... | 871 |
| TÜRKLERİN İNANÇ DÜNYASINDA MUKADDES EMANETLER /<br>Hilmi Aydin.....   | 887 |
| OSMANLI TOPLUMUNDA KİTAP (XIV-XVI. YÜZYILLAR) /<br>Ali İhsan Karataş.....   | 896 |
| KLASİK DÖNEMDE OSMANLI KADINININ GİYM TARZI /<br>Yrd. Doç. Dr. Sergi Gürtuna .....                                      | 909 |
| İNGİLİZ YAŞAMINDA TÜRK İMGESİ VE ETKİLERİ /<br>Doç. Dr. Nezice Yıldız.....  | 921 |
| BAROK DEVİRDE İNGİLTERE'DE TÜRK KÜLTÜRÜ /<br>Dr. Gülgün Üçel Aybet.....   | 934 |

## 12. CİLT

### **B. Osmanlı Coğrafyasında Kültür**

|   |    |
|---|----|
| OSMANLI KÜLTÜRÜNÜN EFLAK VE BOĞDAN'IN YAŞAMINA ETKİSİ /<br>Prof. Dr. Zeynep Sözen.....                                | 15 |
| KOSOVA'DAKI TÜRK ESERLERİ / Yrd. Doç. Dr. Mehmed İbrahimgil.....  | 23 |
| OSMANLI MEDENİYETİNDE MUHTEŞEM BİR PAYITAHT VE<br>BİR KÜLTÜR ŞEHRI OLARAK EDİRNE /<br>Yrd. Doç. Dr. Ridvan Canim..... | 34 |
| OSMANLI MİMARISİNDE YARATICILIK: AMASYA ÖRNEKLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ali Uzay Peker.....                              | 52 |
| MİSİR'DAKI SIYASI DEĞİŞİMLER VE OSMANLILARIN<br>MİMARİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ / Dr. Seif el-Rashidi .....                | 60 |
| KUZEY AFRIKA'DA OSMANLI SANATI VE TUNUS /<br>Yrd. Doç. Dr. Kadir Pektaş .....   | 71 |

### **C. Osmanlı Mimarisi**

|  |     |
|--|-----|
| <b>C.1. Genel Değerlendirme, Dinî ve Askerî Mimari</b>                           |     |
| MİMAR SİNAN / Prof. Dr. Semavi Eyice .....                                       | 79  |
| ERKEN OSMANLI DÖNEMİ MİMARISI / Prof. Dr. Gönül Cantay .....                     | 86  |
| XVII. YÜZYILDA HASSA MİMARLARI OCAĞI / Fatma Afyoncu .....                       | 103 |
| MİMAR SİNAN'IN ESERLERİNDEN MAHALİ UNSURLAR /<br>Prof. Dr. Nusret Çam .....      | 111 |
| MİMAR SİNAN'IN CAMİLERİNİN ANA KUBBE HATLARI /<br>Dr. Z. Cihan Özsoyner .....    | 121 |
| OSMANLI CAMİİNLDE KIBLE YÖNÜNDE ÖZGÜN BİR HACIM /<br>Ahmet Sacit Akgözoglu ..... | 124 |

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK İSTANBULUN SİMGESİ: FATİH CAMİİ / Seyma Sabin .....   | 133 |
| İSTANBUL MESCİTLERİ / Şakir Şimşek-Selçuk Sağıroğlu .....  | 139 |
| OSMANLI MİMARISİNDE TARİKAT YAPILARI / TEKKİLER /<br>Prof. Dr. Baba Taşhan .....                                 | 149 |
| XVII VE XVIII. YÜZYIL OSMANLI MEDRESE MİMARISI /<br>Yrd. Doç. Dr. Zerrin Koçlu .....                             | 162 |
| OSMANLI TÜRBELERİNDE MİMÂRÎ PLÂSTİK VE<br>TEZYİNÂT PROGRAMI / Aziz Dögöray .....                                 | 169 |
| KİŞLA MİMARISI / Zubal Çınar Doğdu .....   | 178 |
| SURIYE'DE ERKEN OSMANLI DÖNEMİNDE AİT YAPILARDA<br>SÜSLEME VE BEZEMELER / Lamia Al-Jaser .....                   | 190 |
| <b>C.2. Osmanlı Sivil Mimarisi</b>   |     |
| TÜRK EVİNİN MİMARISI / Dr. Turgut Çardıçıcı .....  | 200 |
| İLK OSMANLI SARAYLARI VE TOPKAPI SARAYI /<br>Doç. Dr. Nada Arslan Sarı .....                                     | 201 |
| OSMANLI POLİTİK SİSTEMİNİN OSMANLI SARAY MİMARİ MİKAN<br>ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ / Zafer Sağdıç .....   | 211 |
| TÜRK MİMARISİNDE DARÜSSİFALAR / Prof. Dr. Gönül Cantay .....   | 218 |
| TÜRKİYE KÖPRÜLERİ / Prof. Dr. Gürsun Tanrı .....   | 231 |
| BAŞKENT İSTANBUL'DAN ÖRNEKLERİYLE OSMANLI<br>IMPARATORLUĞU DÖNEMİ ÇEŞMELERİ /<br>Prof. Dr. H. Örcü Barışta ..... | 242 |
| OSMANLI ÇEŞME MİMARISI / Doç. Dr. Nuran Kara Pıldırıran .....  | 247 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDEN KUŞEVLERİ /<br>Prof. Dr. H. Örcü Barışta .....                                  | 252 |

### D. Geleneksel Sanatlar

|   |     |
|---|-----|
| <b>D.1. Hat</b>   |     |
| TÜRK HAT SANATINDA "CELİ" KAVRAMI / Prof. h.c. Al. Uğur Derman .....  | 256 |
| TÜRK DÜNYASINDA HAT SANATI / Prof. Dr. Ali Alparslan .....  | 266 |
| KLÂSİK DÖNEM OSMANLI MİMARİSİNDE CELİ YAZILAR /<br>Yrd. Doç. Dr. Ferzî Gürbüz .....                             | 274 |
| TÜRK KİTAP SANATLARINDA MÜREKKEP / Bahattin Yaman .....   | 283 |
| <b>D.2. Tezhip, Minyatür, Katır, Ebrû ve Cilt</b>   |     |
| TÜRK TEZHIP SANATININ ASIRLAR İÇİNDE DEĞİŞİMİ /<br>Doç. Dr. F. Çiçek Derman .....                               | 289 |
| TÜRK TEZHIP SANATI / Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Özcan .....   | 300 |
| TÜRKLERİN SANATA BAKIŞI VE TEZYİNİ SANATLarda<br>DESEN ÇİZME TEKNİĞİ / Dr. İnci Ayan Birol .....                | 308 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE MINYATÜR /<br>Doç. Dr. Banu Mabir .....   | 316 |
| TÜRK SANATINDA İNCE KAĞIT OYMACILIĞI (KATI') /<br>Gülümser Mesaro .....   | 323 |
| TÜRK EBRÛ SANATI / Yrd. Doç. Dr. Ababet Saim Arıstan .....  | 328 |
| BİLGİ VE SANATI KAPLAYAN SANAT: CİLTÇİLİK /<br>Zeynep Balkanal .....  | 341 |
| <b>D.3. Çini</b>  |     |
| OSMANLI ÇİNİ SANATI / Prof. Dr. Yıldız Demiriz .....  | 350 |
| OSMANLI DÖNEMİNDE ŞAM ÜRETİMİ ÇİNİLER /<br>Doç. Dr. Sitare Turan Bakır .....                                    | 358 |
| OSMANLI DÖNEMİ TÜRK ÇİNİ SANATI / Dr. E. Emine Nazar-Dönmöz .....   | 366 |
| OSMANLI DEVRI SERAMİK SANATI / Dr. Nurşen Özkuş Fındık .....  | 375 |
| <b>D.4. Dokumacılık ve El Sanatları</b>   |     |
| OSMANLI DÖNEMİ HALİ VE DÜZ DOKUMA YAYGILARI /<br>Prof. Dr. Bekir Deniz .....                                    | 385 |
| OSMANLI DOKUMACILIĞI / Doç. Dr. Hülya Tezcan .....  | 404 |
| OSMANLI DÖNEMİ TÜRK KUMAŞ SANATI / Fikri Salman .....   | 410 |
| GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRK EL SANATLARI /<br>Prof. Dr. Taciser Onak .....  | 416 |
| ANADOLU VE ÇEVRESİ TÜRK İŞLEMELERİ /<br>Prof. Dr. H. Örcü Barışta .....   | 420 |
| ANADOLU MUTFAKLARINDA KULLANILAN BAKIR KAPLAR VE<br>OSMANLI DÖNEMİ ÖRNEKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Emine Karpuz ..... | 425 |

### E. Klâsik Türk Müzikisi

|   |     |
|---|-----|
| XVII. YÜZYILDA TÜRK MÜZİKİSİ / Yrd. Doç. Dr. Rübi Ayangil .....   | 433 |
| OSMANLI'DAN CUMHURİYETE MÜZİK TEORİSİ ESERLERİ / Yrd. Doç.<br>Dr. Recep Ustao .....                       | 443 |
| TÜRK MÜZİKİSİNİN ABİDE ŞAHŞİYETLERİNDEN<br>HAMÂMÎZÂDE İSMÂİL DEDE EFENDİ / Yrd. Doç. Dr. Nuri Özcan ..... | 449 |
| OSMANLI MÜZİKİSİ VE KADIN / Doç. Dr. S. Şebnur Bejiroğlu .....  | 454 |
| OSMANLI MINYATÜRLERİNDE MÜZİK / Dr. Semih Altınözbek .....  | 464 |

## ALTMİŞÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *XVIII. Yüzyıl: İslahat, Değişim ve Diploması Dönemi*

|  |     |
|--|-----|
| XVIII. YÜZYIL: ISLAHAT, DEĞİŞİM VE DİPLOMASI<br>DÖNEMİ (1703-1789) / Doç. Dr. Mehmet Alaaddin Yalçınkaya ..... | 479 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| XVIII. ASIRDA OSMANLI-IRAN MUNASEBETLERİ /<br>Ord. Prof. Dr. İsmail Hakkı Uzunçorpu.....   | 512 |
| PATRONA HALİL AYAKLANMASINI HAZIRLAYAN ŞARTLAR VE<br>ISYANIN PÂY-I TAHTTAKI ETKİLERİ / Yrd. Doç. Dr. Songül Çelik ..   | 525 |
| KAYNARCA'DAN (1774) PARİS BARIŞİ'NA (1856) KADAR ŞARK<br>MESELESİ PERSPEKTİFİNDE OSMANLI-RUS MUNASEBETLERİNE<br>GENEL BİR BAKIŞ / Yrd. Doç. Dr. Hasan Şahin .. | 531 |
| 1774-1789 YILLARINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DİS POLİTİKASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Fikret Sarıcaoglu ..  | 545 |
| XVIII. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DOĞU KARADENİZ<br>POLİTİKASI / Yrd. Doç. Dr. Zübde Güneş Yağıt ..  | 554 |
| ADAKALE: GEÇMİŞTEKİ BİR TÜRK ADASI / Dr. Eugenia Popescu-Judetz ..   | 564 |
| BEYAZ KULE ŞEHRİNDE BİR SAPEVİ PRENSİ: SELANİK'TEKİ<br>BEYZADE (1731-1734) / Dr. Eyal Gino ..  | 576 |
| SEFARETNAMELER / Doç. Dr. Belkis Altanıç-Gürsoy ..   | 582 |
| TARİHİTE OSMANLI-PAS İLİŞKİLERİ, SEYYİD İSMAIL EFENDİ'NİN<br>SEFÂRET TAKRİRİ / Güler Bayraktar ..  | 592 |
| İKİ SULHİYYE İŞİĞİNDƏ OSMANLI TOPLUMUNDU BARIŞ ÖZLEMİ /<br>Doç. Dr. Ali Fuat Bilkay ..   | 598 |

## ALTMİSDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### III. Selim ve II. Mahmud Dönemleri

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA GELENEKSEL REFORMDAN<br>MODERN REFORMA GEÇİŞ: SULTAN III. SELİM VE<br>SULTAN II. MAHMUD DÖNEMLERİ / Prof. Dr. Stanford J. Shaw .. | 609 |
| III. SELİM VE II. MAHMUD DÖNEMLERİ OSMANLI<br>DİS POLİTİKASI / Doç. Dr. M. Alaaeddin Valençkaya ..  | 629 |

#### A. III. Selim Dönemi

|   |     |
|---|-----|
| III. SELİM'İN DİS POLİTİKASI ANLAYIŞI VE DİPLOMASI REFORMU<br>ÇERÇEVESİNE<br>BATILILAŞMA SİYASETİ / Prof. Dr. Gülf Akıymaz ..                             | 660 |
| SULTAN III. SELİM DEVİRİ ISLAHAT HAREKETLERİ (NİZÂM-İ CEDİD) /<br>Doç. Dr. Berim Özcan ..   | 671 |
| III. SELİM'İN ŞAIR KİŞİLİĞİNİN YAŞADIĞI HAYATA, DEVLET İŞLERİNE<br>VE<br>OSMANLI'NIN BATILILAŞMA POLİTİKASINA ETKİLERİ / Yrd. Doç. Dr.<br>Kâzif Yılmaz .. | 684 |

#### B. II. Mahmud Dönemi

|   |     |
|---|-----|
| YENİÇERİ OCAĞI'NIN KALDIRILMASI VE YERİNE<br>ASÂKIR-İ MANSÜRE-İ MUHAMMEDİYE'NİN KURULMASI /<br>Ahmet Yaramış .. | 697 |
| 1828-1829 TÜRK-RUS SAVAŞI VE EDİRNE ANTLAŞMASI /<br>Dr. Alexander Bitis ..                                      | 703 |
| PASKEVİC VE ŞARK SERASKERLİĞİ İLE İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. İbrahim Aykun ..                                | 721 |
| ŞAM VAK'ASI (1831) VE SONUCLARI / Dr. Mustafa Biryuk ..   | 730 |
| XIX. YÜZYILDA EFLAK VE BOĞDAN'DAKI RUS İŞGALLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Cezmi Karash ..                             | 741 |

## ALTMİŞBEŞİNCİ BÖLÜM

### Abdülmecid ve Abdülaziz: Tanzimat ve Islabat

|   |     |
|---|-----|
| SULTAN ABDÜLMECİD VE SULTAN ABDÜLAZIZ /<br>Yrd. Doç. Dr. Turgut Subaşı ..   | 753 |
| TANZIMAT DEVİRİ REFORMLARI / Doç. Dr. Abdullah Saydam ..  | 782 |
| MACAR MÜLTECİLERİ / Dr. György Csorba ..  | 805 |
| MACAR VE POLONYALI İHTİLALCİLERİN OSMANLI<br>DEVLETİ'NE İLTİCASı VE DİPLOMATİK KRİZ / Dr. Bayram Nazır ..                                     | 815 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU VE KIRIM SAVAŞI'NIN ÇIKIŞ NEDENİ:<br>KAYNAKLAR VE STRATEJİLER / Prof. Dr. David M. Goldfrank ..                         | 826 |
| KIRIM SAVAŞI, ISLAHAT FERMANI VE PARİS BARIŞ ANTLAŞMASI /<br>Doç. Dr. Özcan Yeniceri ..   | 840 |
| GİRİT ADASINI OSMANLI İDARESİNDEN AYIRMA ÇABALARI:<br>YUNAN İSYANINI TAKİP EDEN DÖNEMDEKİ GELİŞMELER<br>(1821-1869) / Dr. Zekeriya Türkmen .. | 859 |

## ALMIŞALTINCI BÖLÜM

### II. Abdülhamid Dönemi ve I. Meşrutiyet

|   |     |
|---|-----|
| I. MEŞRUTİYET DÖNEMİ VE II. ABDÜLHAMİD'İN<br>SALTANATI (1876-1909) / Prof. Dr. Kemal Karpat-Dr. Robert W. Zem.. | 873 |
| SON UNIVERSAL İMPARATORLUK VE II. ABDÜLHAMİD /<br>Prof. Dr. İlber Ortaylı ..                                    | 889 |

#### A. II. Abdülhamid ve I. Meşrutiyet

|   |     |
|---|-----|
| 1876 ANAYASASI VE TÜRK TARİHİNDEKİ YERİ / Prof. Dr. Yuri A.<br>Petrosyan .. | 899 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| SULTAN II. ABDÜLHAMİD / Doç. Dr. Azmi Özcan ..  | 99  |
| MUHAPAZAKÄRLİK: II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİNİ ANLAMADA<br>BİR ANAHTAR / Ramazan Kılıç ..              | 931 |
| II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİNDE HAPİYYE TEŞKİLATI VE<br>JURNALLER / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali Beşhan .. | 939 |

## 13. CİLT

### B. II. Abdülhamid Dönemi Siyasi Olayları

|   |     |
|---|-----|
| 1877-1878 OSMANLI-RUS SAVAŞI / Doç. Dr. Nedim İpek ..   | 15  |
| II. WILHELM, WELTPOLİTİK VE II. ABDÜLHAMİD / H. Bayram Soys ..  | 25  |
| OSMANLI-ALMAN MUNASEBETLERİ ÇERÇEVESİNDÉ<br>"ŞARK MESELESİ" / Dr. Mustafa Gencer ..                     | 34  |
| OSMANLI-ALMAN İLİŞKİLERİ (1870-1914) /<br>Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Tepekaray ..                           | 40  |
| II. ABDÜLHAMİD'İN MISIR SORUNUNA YAKLAŞIMI VE<br>İSTANBUL KONFERANSI / Dr. Süleyman Krzitoğlu ..        | 57  |
| AKABE MESELESİ / Yrd. Doç. Dr. A. Haluk Dursun ..   | 70  |
| II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİNDE FILİSTİN'E YAHUDİ GÖÇÜ<br>MESELESİ (1878-1908) / Doç. Dr. Ş. Tufan Buzpinar .. | 78  |
| FENER RUM ORTODOKS PATRIKHANESİ'NİN SIYASI<br>FAALİYETLERİ / Dr. Bileşen Atalay ..                      | 87  |
| ERZURUM'DA ERKEN İSYANLARI (1890-1895) /<br>Yrd. Doç. Dr. Muammer Demirel ..                            | 99  |
| XIX. YÜZYIL SONUNDA MAKEDONYA SORUNU VE<br>MAKEDONYA'DA KURULAN ORGÜTLER / Meltem Begüm Saatçi ..       | 108 |
| TÜRKLERİN AFRIKA İLE İLİŞKİLERİNİN KISA<br>TARİHÇESİ / Numan Hazar ..                                   | 118 |

### C. II. Abdülhamid ve İslâm Birliği Siyaseti

|   |     |
|---|-----|
| İSLAMI BİRLİĞİN SAĞLANMASINA YÖNELİK GAYRETLER /<br>Prof. Dr. Jacob M. Landau ..  | 132 |
| SULTAN II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİNDE OSMANLILAR VE<br>HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARI / Doç. Dr. Azmi Özcan ..  | 138 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU İLE "JOHOR DEVLETİ" ARASINDAKİ<br>İLİŞKİLER: MECELLE'NİN ADLI HÜKÜMLERİ ÜZERİNE BİR<br>ARAŞTIRMA / Dr. Abdul Basir Bin Mohamad .. | 144 |
| TÜRK-JAPON İLİŞKİLERİNİN TARİHİ / Prof. Dr. Selçuk Esenbel ..   | 149 |

## ALMIŞYEDİNCİ BÖLÜM

### II. Meşrutiyet Dönemi

|   |     |
|---|-----|
| II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ (1908-1914) / Prof. Dr. Bayram Kodaman .. | 165 |
|---|-----|

#### A. İttihat ve Terakki

|   |     |
|---|-----|
| 31 MART VAK'ASI'NIN BİR YORUMU / Prof. Dr. Ali Birinci ..                 | 193 |
| İTTİHAT-TERAKKI VE DİS POLİTİKASI (1906-1909) /<br>Doç. Dr. Hasan Ünal .. | 212 |
| OSMANLI İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİ / Doç. Dr. Abmet Eyicil ..            | 228 |
| MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN İTTİHATÇILIĞI / Prof. Dr. E. Semih Yalçın ..       | 245 |
| ENVER PAŞA / Yrd. Doç. Dr. Hasan Babacan ..                               | 263 |

#### B. II. Meşrutiyet Dönemi Siyasi Olayları

|   |     |
|---|-----|
| TRABLUSGARP SAVAŞI / Doç. Dr. Hale Şıvgı ..   | 274 |
| TRABLUSGARP SAVAŞI SIRASINDA 12 ADA'NIN İŞGALİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Zafer Koylu ..  | 291 |
| BALKAN SAVAŞLARI (1912-1913) / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Halaçoğlu ..   | 296 |
| BULGAR MEZALİMİ / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Halaçoğlu ..  | 308 |
| TEŞKİLAT-İ MAHSÜSA'NIN KURULUŞU, BAŞKANLARI VE<br>MUSTAFA KEMAL / Dr. Vahdet Keleşyilmaz ..   | 316 |
| BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİ BÜYÜK GÜÇLERİN OSMANLI<br>STRATEJİLERİ: İTTİHATÇILAR VE ALMAN NÜFUZUNUN<br>TANINMASI / Dr. Mehmet Beşhan .. | 321 |

|  |     |
|--|-----|
| I. DÜNYA HARBI'NİN BAŞLANGICINDA RUS SALDIRISI<br>KARŞISINDA İHTİYAT (HAMİDİYE) SÜVARİ<br>ALAYLARI / Prof. Dr. S. Selçuk Giltay .. | 331 |
|--|-----|

## ALMIŞSEKİZİNCİ BÖLÜM

### I. Dünya Savaşı ve Mütareke Dönemi

#### A. I. Dünya Savaşı

|   |     |
|---|-----|
| I. DÜNYA SAVAŞI VE TÜRKİYE / Prof. Dr. Cezmi Eraslan .. | 339 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| I. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİNDEN OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN<br>GÜCÜ / Prof. Dr. Jacques Thobie.....   | 361 |
| ÇANAKKALE SAVAŞLARININ ASKERİ, SIYASİ VE SOSYAL<br>SONUÇLARI / Hasan Mert.....  | 368 |
| ÇANAKKALE SAVAŞINDA YALNIZ BIRAKILAN BİR MÜTTEFİK:<br>ALMANYANIN OSMANLI İMPARATORLUĞU'NA<br>YARDIM ÇABALARI / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Çelik..... | 377 |
| GELİBOLU'DA TÜRK İMGESİ: 1915 AVUSTRALYA EDEBIYAT VE<br>TARİH YAZICILIĞINDA TÜRK ASKERİ / Dr. Michael Tyquin.....                               | 381 |
| I. DÜNYA SAVAŞI BAŞLARINDA KAFKASYA VE ÇEVRESİNE İLİŞKİN<br>STRATEJİK YAKLAŞIM VE FAALİYETLER / Dr. Vahdet Keligiyazıcı ..                      | 392 |
| KAFKAS CEPHESİNDE KADER ÂNI: SARIKAMIŞ<br>HAREKÂTİ VE SONUÇLARI / Yrd. Doç. Dr. Tançay Özgen.....   | 398 |
| I. DÜNYA SAVAŞINDA OSMANLI DEVLETİNİN AZERBAYCAN<br>VE DAĞISTAN'A ASKERİ VE SIYASİ YARDIMI / Dr. Nâzir Yıldız ..                                | 409 |
| KAFKASYA'DA SON TÜRK ZAFERLERİ / Yrd. Doç. Dr. Meşit Erşan ..   | 434 |
| I. DÜNYA SAVAŞINDA İRAN AVŞARLARI VE TÜRKİYE<br>(1914-1917) / Doç. Dr. Sadık Sarısoyman ..  | 440 |
| I. DÜNYA SAVAŞINDA TÜRK CEPHELERİNDEN<br>PSİKOLOJİK HARP / Doç. Dr. Sadık Sarısoyman ..   | 453 |
| <b>B. Ermeni Olayları</b>   |     |
| INGİLİZ PROPAGANDASI, WELLINGTON EVİ VE<br>TÜRKLER / Prof. Dr. Justin McCarthy.....   | 469 |
| ERMEŃİ TEHCİRİ VE GEREKLİKLÉ / Prof. Dr. Yusuf Halaoğlu.....  | 482 |
| ERMEŃİ SOYKIRIMI ALDATMACASI VE 1919-1920<br>ADANA KATLIAMLARI / Yrd. Doç. Dr. Yusuf Ziya Bildirici ..  | 503 |
| <b>C. Mütareke Dönemi</b>   |     |
| SON OSMANLI MECLİS-I MEBUSANI / Yrd. Doç. Dr. Erdal Kaya ..   | 514 |
| 1919 YILINDA A.B.D.'NİN YAKIN DOĞU'DA ETKİN OLMA<br>SIYASETİ: ERMEŃİ VE TÜRK MANDATERLİĞİ MESELESİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Deniz Bilgen ..           | 528 |
| TÜRK-AMERİKAN MÜNASEBETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Erdal Açıku ..  | 542 |

## ALTMİŞDOKUZUNCU BÖLÜM

### *Yenileşme Döneminde Osmanlı Devlet Teşkilâtı*

|   |     |
|---|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİ OSMANLI DEVLET TEŞKİLATI /<br>Doç. Dr. Mehmet Seyitanlıoğlu ..                 | 561 |
| <b>A. Merkez Teşkilâtı</b>  |     |
| SADR-I ÂZAMLIK / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Emin Yaman ..  | 577 |
| PARLAMENTOYA UZANAN SÜREÇTE OSMANLI KAMU<br>HUKUKUNDU "DANIŞMA" / Yrd. Doç. Dr. Ayhan Ceylan .. | 586 |
| ŞURA-YI DEVLET (1868-1922) / Abdülmecid Mutaf ..  | 599 |
| SARAYDA / MABEYN-I HUMÂYUN'DA YÂVERLİK<br>KURUMU (1839-1920) / Yrd. Doç. Dr. Ali Karaca ..      | 610 |
| OSMANLI POLIS TEŞKİLATI VE YENILEŞME SÜRECİ /<br>Dr. Hasan Yağız ..                             | 629 |
| OSMANLILARDA İSTİHBARATÇILIK / Yrd. Doç. Dr. Hamit Pehlivanlı ..                                | 653 |
| TANZİMATIN MEMURLARI / Doç. Dr. Abdullah Saydam ..  | 668 |
| OSMANLI HARİÇİYE NEZARETİ'NİN KURULMASI /<br>Doç. Dr. İlhan Yerlikaya ..                        | 678 |
| OSMANLILARDA NİŞAN VE MADALYA / T. Nejat Eralp ..   | 683 |
| OSMANLI HİLÂL-I AHMER CEMİYETİ'NİN KURULUSU VE<br>ÇALIŞMALARI / Doç. Dr. Zubal Özaydin ..       | 688 |
| <b>B. Taşra Teşkilâtı</b>   |     |
| XVII. YÜZYILDA TAŞRA YÖNETİMİNE GENEL<br>BİR BAKIŞ / Prof. Dr. Yücel Özkaya ..                  | 699 |
| OSMANLI'DA AYÂNLIK VE KİBRİS EYÂLETİ<br>(XVIII. YÜZYIL) / Doç. Dr. Nuri Çevikel ..              | 710 |
| II. MAHMUT DÖNEMİNDE TAŞRADAKI<br>MERKEZİYETÇİLİK POLITİKASI / Prof. Dr. Özcan Mert ..          | 720 |
| TÜRK BELEDİYECİLİĞİNDE DEMOKRASİ GELENEĞİ /<br>Prof. Dr. Bilal Eryılmaz ..                      | 730 |
| OSMANLILARDA ÇAĞDAŞ BELEDİYECİLİK /<br>Yrd. Doç. Dr. M. Emin Yıldız ..                          | 739 |
| XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NDE TAŞRA İDARESİ VE<br>VİLÂYET YÖNETİMİ / Muttalib Sungur ..     | 750 |
| XIX. YÜZYILDAKı BAZI DOĞAL AFETLER VE<br>OSMANLI YÖNETİMİ / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Yavuz Erler .. | 762 |
| <b>C. Hukuk Sistemi</b>   |     |
| TANZİMAT DEVRI OSMANLI MAHKEMELERİ /<br>Doç. Dr. Ekrem Bağrıa Ekinçi ..                         | 771 |

|   |     |
|---|-----|
| MECELLE ÖRNEĞİNDEN TÜRKLERİN İSLÂM ÖZEL HUKUKUNA<br>KATKIları / Yrd. Doç. Dr. Osman Kapaklı ..  | 780 |
| OSMANLI HUKUKUNDA KASÂME / Doç. Dr. Mehmet Akman ..   | 789 |
| OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEMLERİNDE<br>ÖRFİ İDARE UYGULAMASI / Yrd. Doç. Dr. Osman Kışkal ..   | 795 |
| <b>D. Askeri Teşkilât</b>   |     |
| YENILEŞME SÜRECİNDE OSMANLI ORDUSU / Prof. Dr. Masa Çadırı ..   | 804 |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA ASKERİ TEKNOLOJİLERİN<br>TAKİBİ (1700-1900) / Yrd. Doç. Dr. Birsel Çetin ..   | 812 |
| ANA HATLARIYLA ABDÜLAZIZ DÖNEMİ OSMANLI BAHRIYESİ VE<br>ÇERİDE-I ASKERİYYELERE GÖRE 1861 YILI DENİZCİLİK<br>FAALİYETLERİ / Yrd. Doç. Dr. Farsak Ayşe-Erban Göktürk .. | 822 |
| 1897 OSMANLI-YUNAN SAVAŞI ÇERÇEVESİNDE SULTAN II.<br>ABDÜLHAMİD DÖNEMİ OSMANLI DONANMASI HAKKINDA BİR<br>DEĞERLENDİRME / Doç. Dr. Mato Hülagü ..                      | 830 |

## YETMİŞİNCİ BÖLÜM

### *Yenileşme Döneminde Osmanlı Toplumu*

|  |     |
|--|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİNDE OSMANLI TOPLUMU /<br>Doç. Dr. Abdullah Saydam ..   | 847 |
| <b>A. Nüfus ve İskân</b>   |     |
| BALKANLAR'DAN ANADOLUYA YÖNELİK GÖÇLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Ahmet Halaoğlu ..  | 887 |
| XIX. YÜZYILDA İDİL-URAL BÖLGESİNDEN ANADOLUYA<br>GÖÇLER / Dr. Arzu Külliç Ocaklı ..  | 896 |
| TANZİMAT DÖNEMİNDE AŞIRETLERİN İSKÂNI / M. Fatih Sunar ..  | 907 |
| AVRUPA'DA BİR TÜRK İSLÂM DİYARI: DOBRUCA'NIN DEMOGRAFİK,<br>SOSYAL VE İDARI YAPISI / Prof. Dr. Zekeriya Kırçın ..  | 924 |
| OSMANLI TOPLUMSAL SİSTEMİNİN BİR GÖSTERGESİ OLARAK<br>XIX. YÜZYILDA OSMANLI ULAŞIM AĞININ YENİDEN<br>oluşumu ve nüfusun İskâni / Doç. Dr. Gülfettin Çelik .. | 936 |

## 14. CİLT

### **B. Osmanlı Toplum Yapısından Kesitler**

|  |     |
|--|-----|
| KENTSEL ALANA KADININ KATİLİMLİ: XVII. YÜZYIL İSTANBULU'NDA<br>KADIN VAKIFLARI / Prof. Dr. Fariba Zarinebaş-Shabır ..                                | 15  |
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KADINLARIN SOSYO-EKONOMİK<br>STATÜSÜ: XIX. YÜZYILIN BAŞLARINDA YAFA KADINLARININ<br>DURUMU / Prof. Dr. Arşen Shmelevitz .. | 25  |
| XVIII. YÜZYILDA AİLE: SINOP ÖRNEĞİ / Doç. Dr. İbrahim Güler ..   | 28  |
| SON DÖNEM OSMANLI TOPLUMUNDAN ÇOCUK (1850-1900) /<br>Dr. Cüneyd Okay ..  | 41  |
| EYTAM İDARESİ VE SANDIKLAR (1851-1926) /<br>Yrd. Doç. Dr. Mehmet Çanlı ..  | 57  |
| XVIII. YÜZYILDA KÖYLÜLER: SINOP ÖRNEĞİ /<br>Doç. Dr. İbrahim Güler ..  | 74  |
| CİZEY'DEN VATANDAŞLIĞA: OSMANLI GAYRİMÜSLİMLERİNİN<br>ASKERLİK SERÜVENİ / Doç. Dr. Uşak Gülsoy ..  | 82  |
| YENILEŞME DÖNEMİNDE MEVLEVİLER VE SIYÂSET<br>(XIX. YÜZYIL) / Yrd. Doç. Dr. Sezai Küfük ..  | 94  |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE MARJİNAL BİR HAREKET:<br>BAHAİLİK / Süleyman Özka ..   | 11  |
| YENILEŞME ÇAĞINDA BOŞNAKLAR / Dr. Zafer Gölen ..   | 123 |
| <b>C. Yenileşme Döneminde Gündelik Hayattan Çizgiler</b>   |     |
| MİLLÎ KIYÂFET: MÜSLÜMAN OSMANLI KADINI VE<br>KIYÂFETİNİN MİLLİYETİ / Doç. Dr. Nicole van Os ..   | 133 |
| HATTAT ŞEHİ HAMDULLAH VE SULTAN II. MAHMUD'UN<br>OK MENZİLLERİ / M. Atif Kabraman ..   | 146 |
| OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E SOSYAL YAŞAM / İlbeysi Özer ..  | 153 |
| MÜTAREKE DÖNEMİ İSTANBULU'NDA SOSYAL YAŞAM VE<br>SORUNLAR / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Temel ..  | 162 |
| OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEMİNDE FUHUŞ VE<br>FRENGİ İLE MÜCADELE / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Temel ..  | 169 |
| <b>D. Osmanlı Toplumunda Yabancı Okullar ve<br/>Misyonerlik Faaliyetleri</b>   |     |
| MİSYONERLİK VE OSMANLI DEVLETİ'NİN SON<br>DÖNEMİNDE KURULAN YABANCI SOSYAL VE KÜLTÜREL<br>MÜESSESELER / Prof. Dr. Adnan Şırmam ..                    | 173 |

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YABANCI<br>OKULLARI / Yrd. Doç. Dr. İlhan Haydaroglu.....                 | 181 |
| AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNİN MİSYONERLERİ VE<br>OSMANLI DEVLETİ / Doç. Dr. H. Taşin Fendoğlu..... | 189 |
| BAŞLANGIÇTAN GÜNÜMÜZE TÜRK-ALMAN EĞİTİM<br>LİŞKİLERİ / Doç. Dr. Kemal Turan.....                    | 197 |

## YETMİŞBİRİNCİ BÖLÜM

### *Yenileşme Döneminde Osmanlı Ekonomisi*

|   |     |
|---|-----|
| YENİLEŞME DÖNEMİ OSMANLI EKONOMİSİ /<br>Prof. Dr. Ahmet Tabakoğlu ..... | 207 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA OSMANLI EKONOMİSİ<br>(1820-1914) / Prof. Dr. Şerbet Pamuk ..... | 241 |
|--|-----|

#### A. Ticaret ve Sanayi

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI ESNAFI (1750-1850) / Doç. Dr. Ömer Demirel..... | 253 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI-RUS TİCARETİ (1853-1917) / Dr. Sergei M. Ivanov..... | 264 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI-ABD ARASINDAKI TİCARİ İLİŞKİLER /<br>Doç. Dr. H. Taşin Fendoğlu..... | 270 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI LİMAN ŞEHİRLERİNDE YABANCI TÜCCAR VE<br>LEVANTENLER / Doç. Dr. Serife Yorulmaz ..... | 283 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKÇE KİBRİS BASININDA MILLİ İKTİSAT-MILLİ BURJUVAZİ<br>YARATMA ÇABALARI / Yrd. Doç. Dr. Sabri Yetkin ..... | 293 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| REJİ UYGULAMALARINA BİR TEKPİ: TÜTÜN<br>KAÇAKÇILIĞI / Mehmet Akpinar..... | 305 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BEYKOZ CAMLARI / Prof. Dr. Önder Küçükerman ..... | 313 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İZMİR'DE ŞEKERLEME SANAYİ (XIX-XX. YUZYILLAR) /<br>Prof. Dr. Serap Yılmaz..... | 328 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| XIX. YÜZYIL BASLARINDA BATI ANADOLU HALILARININ<br>DEĞİŞİM SÜRECİ / Yrd. Doç. Dr. Elvan Aemir ..... | 336 |
|---|-----|

#### B. Maliye Politikası

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI MALİYESİNDE BİR İÇ BORÇLANMA ÖRNEĞİ OLARAK<br>ESHAM UYGULAMASI / Yrd. Doç. Dr. Veli Aydin ..... | 340 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İSTANBUL'DA EMLAK VE AKAR VERGİSİ UYGULAMASI:<br>"DERSAADET VERGİSİ" / Dr. Şerbet Kamil Akar ..... | 351 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| 1855 BÜTÇE NİZAMNAMESİ VE UYGULANMASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Selda Kılıç..... | 359 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TUNA VİLAYETİ'NDEKİ (KÖSTENDİL KAZASI)<br>AĞALIK TOPRAKLARININ TABİ TUTULDUKLARI<br>VERGİLER / Prof. Dr. Slavka Draganova ..... | 364 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| DUYUN-I UMUMİYE İDARESİ / Yrd. Doç. Dr. Erdoğan Keskkılıç ..... | 371 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| I. DÜNYA SAVAŞI VE KAPİTÜLASYONLARIN KALDIRILMASININ<br>SONUÇLARI / Dr. Mehmet Emin Elmacı ..... | 381 |
|--|-----|

#### C. Para-Banka Politikası

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI DÖNEMİ TÜRK FINANS SİSTEMİNDE SORUNLAR VE<br>GELİŞMELER / Latif Dağdemir ..... | 391 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| II. MAHMUD DEVRI PARA POLİTİKALARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Mehmet Esat Sarıcaoğlu ..... | 407 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BAĞIMLILIK VE GELİŞME ARASINDA BİR KURUM:<br>OSMANLI BANKASI / Prof. Dr. Edhem Eldem ..... | 416 |
|--|-----|

|  |
|--|
| SIGORTANIN OSMANLI HUKUKUNA GİRİŞİ / Doç. Dr. Mustafa Arıcı... 436 |
|--|

#### D. Ulaşım ve Haberleşme

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLILARDA HABERLEŞME VE MENZİL TEŞKİLATINA<br>GENEL BİR BAKIŞ / Yrd. Doç. Dr. M. Hüdai Şentürk ..... | 446 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN DEMİRYOLU SİYASETİ /<br>Doç. Dr. Vahdettin Engin..... | 462 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| HİCAZ DEMİRYOLU / Prof. Dr. Murat Özüksel ..... | 470 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TRABZON-ERZURUM-TEBRİZ YOLU (XIX. YÜZYILDA SOSYAL VE<br>EKONOMİK BAKIMDAN BİR İNCELEME) /<br>Yrd. Doç. Dr. Selahattin Tozlu ..... | 481 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BOĞAZICI'NDE DENİZ ULAŞIMI VE<br>ŞİRKET-İ HAYRİYE / Uğur Göktas ..... | 493 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MÜTAREKE DÖNEMİNDE OSMANLI HABERLEŞME<br>KURUMU / Dr. Tanju Demir ..... | 501 |
|---|-----|

## YETMİŞİKİNCİ BÖLÜM

### *Osmanlı Yenileşme Döneminde Düşünce*

|   |     |
|---|-----|
| TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E TÜRK DÜŞÜNCE<br>TARİHİ / Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay ..... | 515 |
|---|-----|

|   |
|---|
| A. Modernleşme ve Batılılaşma Düşüncesi |
|---|

|   |     |
|---|-----|
| YENİLEŞMEDEN CUMHURİYET'E OSMANLI İKTİSAT<br>DÜŞÜNÇESİ / Prof. Dr. Ahmed Güner Sayar..... | 567 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| XIX. YÜZYIL OSMANLI REFORMARINI NASIL İNCELEMELİYİZ?:<br>MEVCUT LİTERATÜR VE BAKIŞ AÇILARI ÜZERİNE BAZI<br>DÜŞÜNCELER / Yrd. Doç. Dr. Bülent Özdemir ..... | 572 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRK SİYASİ HAYATINDA KLASİK / GELENEKSEL SİSTEMLER<br>MODERN SİSTEMLERE GEÇİŞ ÇABALARI / Doç. Dr. Davut Duruer ..... | 581 |
| OSMANLI DEVLETİ'NDE BATİLİLAŞMA HAREKETLERİ /<br>Dr. Metin Erj .....  | 593 |
| MODERNLEŞMEYE GİDEN YOLDA BAZI FIKIRLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Celal Pekdoğan .....                                       | 606 |
| OSMANLI SANAYİLEŞMESİ HAKKINDA DÜŞÜNCELER /<br>Prof. Dr. Beşir Atalay .....   | 614 |

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI MODERNLEŞMESİNDE SORUNLAR / Dr. Ebubekir Sofuoğlu ..               | 631 |
| BATİLİLAŞMA SÜRECİNDE FRansa ETKİSİ / Dr. Halil Erdemir .....              | 641 |
| II. MAHMUD DÖNEMİ YENİLEŞME ÇABALARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Ejder Okumus ..... | 647 |

|  |     |
|--|-----|
| NAMIK KEMAL'İN İKTİSADİ Görüşleri /<br>Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Siler ..... | 656 |
| JÖN TÜRK BASINI / Yrd. Doç. Dr. Muammer Göçmen .....                         | 665 |
| TÜRK BASIN TARİHİNDEN KESİTLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Necdet Ekinçi .....        | 675 |

#### B. Tanzimat Düşüncesi

|   |     |
|---|-----|
| TANZİMAT NE ZAMAN BAŞLADI? / Doç. Dr. Mümtaz'ER Türkine ..... | 681 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| GÜLHANE HATT-I HÜMÂYUNU'NDA BATININ ETKİSİ /<br>Ord. Prof. Dr. Enver Ziya Karal .....                         | 688 |
| BİR REFORM HAREKETİ OLARAK TANZİMAT: HAZIRLANMASI,<br>İLÂNI, TEKPİLER VE UYGULANMASI / Dr. Coşkun Çakır ..... | 698 |

|  |     |
|--|-----|
| TANZİMAT REFORMLARI VE ÇELİŞKİLERİ / Doç. Dr. Şükrü Karatepe ..... | 716 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TANZİMAT FERMANI SONRASI HUKUKİ DÜZENLEMELER VE<br>HUKUK DUALİZMİ / Doç. Dr. H. Taşin Fendoğlu ..... | 727 |
|--|-----|

#### C. Meşrutî İdare ve Müdahaleler

|   |     |
|---|-----|
| 1876 ANAYASASI VEYA MONARŞİK MODERNLEŞME<br>DÖNEMİ (1876-1908) / Doç. Dr. H. Taşin Fendoğlu ..... | 739 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| 1908 MECLİS-I MEBUSANI'NDA TEMEL HAKLAR VE HAKİMİYET-İ<br>MİLLİYE İLE İLGİLİ BAZI TARTIŞMALAR / Prof. Dr. Ayfer Özçelik ... | 751 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MEŞRUTİYET'TEN CUMHURİYET'E ORDU VE<br>SİYASET İLİŞKİLERİ / Doç. Dr. Ahmet Turan Alkan ..... | 765 |
|--|-----|

#### D. II. Meşrutiyet Dönemi'nde Düşünce Akımları

|  |     |
|--|-----|
| ÜÇ TARZ-I SIYASET / Prof. Dr. Yusuf Akçura ..... | 782 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI ISLAHATLARININ NİHAİ İFADESİ OLARAK ÜÇ<br>TARZ-I SIYASET VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE<br>ETKİSİ / Doç. Dr. Melih Uyanık ..... | 790 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYE'DE "NARODNIK" MİLLİYETÇİLİĞİ VE<br>HALKÇILIK (1908-1918) / Prof. Dr. Zafer Toprak ..... | 801 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MATERYALİZMİN GİRİŞİ VE TARTIŞMALARI (1839-1923) /<br>Prof. Dr. Mehmet Akgün ..... | 807 |
|--|-----|

#### E. Türk Milliyetçiliği

|  |     |
|--|-----|
| İMPARATORLUKTAN CUMHURİYETE TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN<br>DOĞUŞU VE GELİŞİMİ / Yrd. Doç. Dr. Yusuf Sarınaray ..... | 819 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK DÜŞÜNCE TARİHİNDE ZİYA GÖKALP'IN YERİ /<br>Prof. Dr. Yılmaz Özakpinar ..... | 835 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| TOYNBEE VE GÖKALP'TE MEDENİYET DEĞİŞTİRME SORUNSLARI VE<br>OSMANLI DEVLETİ'NİN ÇOKÜŞÜNE<br>BAKİSLAR / Dr. Mehmet Akif Kireş ..... | 851 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| XX. YÜZYILIN EŞİĞİNDE DÖRT TÜRK AYDINI:<br>GASPIRALI İSMAIL, HÜSEYİN ZADE ALİ, AKÇURAOGLU YUSUF,<br>AĞAOĞLU AHMET / Prof. Dr. Bilge Ercilasun ..... | 859 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| HALİM SÂBIT (ŞİBÂY) VE TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNDEKİ YERİ<br>(1883-1946) / Necmi Uyanık ..... | 869 |
|--|-----|

## YETMİŞÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *Osmanlı Yenileşme Döneminde Bilim*

|   |     |
|---|-----|
| YENİLEŞME DÖNEMİNDE OSMANLI BİLİM VE<br>EĞİTİMİ / Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu - Doç. Dr. Salim Aydüz ..... | 881 |
|---|-----|

#### A. Fen Bilimleri ve Yenilikler

|  |     |
|--|-----|
| MODERN FİZİĞİN TÜRKİYE'YE GİRİŞİNDE BAŞHOCA İSHAK<br>EFENDİ'NİN MECMUA-I ULÛM-I RİYÂZİYE ADI<br>ÇALIŞMASININ ÖNEMİ / Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir ..... | 897 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ÇAĞDAŞ ASTRONOMİNİN TÜRKİYE'YE GİRİŞİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Yavuz Unat ..... | 906 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI DENİZLERİNE MESAHA ÇALIŞMALARI / Şakir Batmaz ..... | 915 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| İBRAHİM MÜTEFERRİKA VE İLK TÜRK MATBAASI /<br>Prof. Dr. Mustafa Akbulut ..... | 919 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI MATBAACILIĞI / Dr. Hidayet Nuhoglu ..... | 927 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI'DA FOTOĞRAFÇILIK / Dr. Hidayet Nuhoglu ..... | 933 |
|--|-----|

## B. Eğitim ve Bilim

|   |    |
|---|----|
| TÜRKİYE'DE ÇAĞDAŞ ANLAMDA ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN<br>DOĞUŞU / Prof. Dr. Yıldız Akyüz .....                                   | 15 |
| MEDRESELERDEKİ PERSONEL ÇEŞİTLİĞİ VE SOSYAL<br>MOBİLİZASYON / Doç. Dr. Ahmet Cihan .....                                    | 26 |
| OSMANLI İLKÖĞRETİM KURUMLARINDAN SİBYAN<br>MEKTEPLERİ (KURULUŞU, GELİŞİMİ VE DÖNUŞÜMÜ) /<br>Yrd. Doç. Dr. Yıldız Gazi ..... | 35 |
| TÜRK EĞİTİMİNİN MODERNLEŞMESİNDE<br>RÜSDİYE MEKTEPLERİ / Yrd. Doç. Dr. Merve Demirci .....                                  | 45 |
| MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN GELİŞİMİ / Doç. Dr. Tayyip Duman .....   | 62 |
| II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ'NDE YAYINLANAN BİR<br>İSTATİSTİK MECMUASINA GÖRE OSMANLI<br>MAARİFI / Doç. Dr. Hüseyin Dilâter .....  | 73 |

## C. Yurt Dışındaki Tarih Araştırmalarından Örnekler

|   |    |
|---|----|
| SİYASET VE HISTORİOGRAFI: MACARİSTAN'DA TÜRK VE<br>BALCAN ÇALIŞMALARININ GELİŞİMİ VE İSTANBUL'DAKI<br>MACAR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ / Prof. Dr. Gábor Ágoston ..... | 92 |
| YUNANİSTAN'DAKI OSMANLI ÇALIŞMALARININ<br>GELİŞİMİ / Ioannis Theodorides-Theodoris Stavridis .....  | 99 |

## YETMİŞDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Osmalı Yenileşme Döneminde Dil ve Edebiyat

#### A. Yenileşme Dönemi Osmalı Türkçesi

|  |     |
|--|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİNDE TÜRK DİLİ / Doç. Dr. Musa Duman .....                            | 107 |
| YENILEŞME DEVRI TÜRKÇESİ ÜZERİNE ÇALIŞMALAR /<br>Yrd. Doç. Dr. Şahin Baranoglu ..... | 131 |
| TANZIMATIN DİLİ / Yrd. Doç. Dr. Ejder Okanay .....                                   | 139 |
| II. MEŞRUTİYET SONRASI TÜRK DİLİ / Prof. Dr. İsmail Parlatoğlu .....                 | 148 |
| OSMANLI'DA ALFABE TARTIŞMALARI / Yrd. Doç. Dr. Muhamed Erat ..                       | 154 |

#### B. Yenileşme Dönemi Türk Edebiyatı

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI DEVLETİ'NİN YENILEŞME DÖNEMİNDE TÜRK EDEBIYATI /<br>Prof. Dr. M. Orhan Okary .....                    | 167 |
| TANZIMATTAN SONRA KÜLTÜR VE EDEBIYAT HAYATIMIZDAKİ<br>DEĞİŞME VE YENILEŞMELER / Doç. Dr. Abdullah Uzman ..... | 181 |
| YENILEŞME ZİHNİYETİ BAKIMINDAN TANZIMAT ROMANININ<br>ANLAMI / Yrd. Doç. Dr. Yunus Balci .....                 | 189 |
| XIX. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATINDA POPÜLER ROMAN /<br>Yrd. Doç. Dr. S. Dilek Yalçın Çelik .....                    | 195 |
| SERVET-I FÜNUN EDEBİYATI / Prof. Dr. Zeynep Kerman .....  | 204 |
| SERVET-I FÜNUN TOPLULUĞU DIŞI TÜRK EDEBİYATI /<br>Prof. Dr. Nazan Bekiroğlu .....                             | 212 |
| XX. YÜZYIL BAŞLARINDA TÜRK ŞİİRLİ / Prof. Dr. Şerif Aktaş .....   | 227 |
| YENILEŞME DÖNEMİNDEKİ EDEBİ MÜNAKAŞALARIN<br>EDEBİYATTAKI GELİŞMELERİ / Doç. Dr. İbrahim Karaoğlu ..          | 240 |
| OSMANLI VE CUMHURİYET DÖNEMİ TERCÜME<br>MÜESSESELERİ / Taceddin Kayaoğlu .....                                | 248 |

## YETMİŞBEŞİNCİ BÖLÜM

### Osmalı Yenileşme Döneminde Kültür ve Sanat

|   |     |
|---|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİNDE KÜLTÜR VE SANAT /<br>Prof. Dr. Günsel Renda .....                           | 265 |
| BATI SANAT AKİMLARININ DEĞİŞİRTİĞİ OSMANLI DÖNEMİ<br>TÜRK SANATI / Prof. Dr. Semavi Eyice ..... | 284 |
| OSMANLI SANATININ 1789-1839 DÖNEMİNE BİR BAKIŞ /<br>Yrd. Doç. Dr. Kasım Ince .....              | 310 |

#### A. Yenileşme Dönemi Mimarisi

|  |     |
|--|-----|
| XVIII. YÜZYIL OSMANLI MİMARISİNDE SİVİL<br>MİMARININ ETKİNLİĞİ / Yrd. Doç. Dr. Betül Bakır .....     | 320 |
| İSTANBUL'DA III. AHMET DÖNEMİ OSMANLI MİMARISI /<br>Dr. Gülgün Canca Erol .....                      | 334 |
| XIX. YÜZYIL OSMANLI MİMARLIĞINDA AYDINLANMA<br>DÖNEMİNİN YANSIMALARI / Doç. Dr. Nur Ursalıoğlu ..... | 344 |
| TANZIMAT SONRASI OSMANLI MİMARLIĞI /<br>Yrd. Doç. Dr. Mustafa S. Akpolat .....                       | 350 |

## XIX. YÜZYILIN İKİNCİ YARISININ VE XX. YÜZYILIN BAŞLARININ FOTOĞRAFLARINDA OSMANLI MİMARISI /

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| Doç. Galina V. Dışmasyarova ..... | 360 |
|-----------------------------------|-----|

|   |     |
|---|-----|
| II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİ MİMARLIĞI / Yrd. Doç. Dr. Neşe Yıldız ..... | 367 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BATILİLAŞMA DÖNEMİ OSMANLI SARAYLARI /<br>Doç. Dr. Nala Arslan Serin ..... | 374 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| ANADOLU SAAT KULELERİ / Prof. Dr. Hakkı Açıar ..... | 382 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK KÜTÜPHANE MİMARİ / M. Sami Bayaktar ..... | 388 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| XIX. YÜZYIL OSMANLI BAŞKENTİNDE POLİS TEŞKİLATI VE<br>KARAKOL BİNALARI / Doç. Dr. Neda Arslan Serin ..... | 395 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI'DA ALMAN MİMARLAR VE ESERLERİ / Mehmet Yıldız ..... | 400 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN BATILİLAŞMA SÜRECİNDE<br>KÜLTÜR VARLIKLERİNİN KORUNMASINA İLİŞKİN YASAL<br>DÜZENLEMELER / Doç. Dr. Emre Madra ..... | 412 |
|---|-----|

## B. Batı Etkisi ile Resim ve Müzik

### FATİH-RESSAM BELLİNİ VE PORTRE SANATI ÜZERİNE /

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| Doç. Dr. Berk İnal ..... | 419 |
|--------------------------|-----|

|   |     |
|---|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİNDEN CUMHURİYET DÖNEMİNİ TÜRK<br>RESİM SANATININ EVRELERİ / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Kamil Gören ..... | 428 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BATILİLAŞMA DÖNEMİ DUVAR RESMİ / Dr. Pelin Sabri Tekinalp ..... | 440 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| İSTANBUL ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİNDEKİ YAĞLIBOYA<br>TABLOLARA GÖRE ASKER RESSAMLAR / Hür Kamil Bıçıcı ..... | 449 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA ÇOK SESLİ MÜZİĞİN<br>GELİŞİMİ / Yrd. Doç. A. Bülent Alaser ..... | 458 |
|--|-----|

## C. Osmanlı Sahne Sanatları

|  |     |
|--|-----|
| GÖLGE OYUNUNUN DOĞUŞU / Prof. Dr. Saim Sakallı ..... | 465 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| GELENKESEL TÜRK TİYATROSU / Yrd. Doç. Dr. Dilaver Düzgün ..... | 487 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| AVUSTURYALI TÜRK MURAD EFENDİ VE III. SELİM<br>TRAGEDYASI / Prof. Dr. Özdemir Nuri ..... | 497 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİ TÜRK TİYATROSU VE<br>AHMET VEFİK PAŞA / Ebru Bursa ..... | 502 |
|---|-----|

## D. Yeni Sanat Dalları: Fotoğraf ve Sinema

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI'DA FOTOĞRAF SANATI / Engin Özendes ..... | 507 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA FOTOĞRAFİN<br>BAŞLANGICI / Prof. Dr. Simber Atay ..... | 518 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| SİNEMANIN TÜRKİYE'YE GİRİŞİ VE İLK YILLARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Hale Küñüçen-Yrd. Doç. Dr. A. Şükrü Küñüçen ..... | 524 |
|---|-----|

## E. Yenileşme Dönemi Kültüründen Kesitler

|   |     |
|---|-----|
| II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİ ASKERİ KIYAFETLERİ / Sadık Tekeli ..... | 533 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| YENILEŞME DÖNEMİ KÜLTÜR VE SANATINA KATKIDA BULUNAN<br>MEVLEVİLER VE MEVLEVİ DERGÂHLARINDA<br>GÜZEL SANATLAR / Yrd. Doç. Dr. Sezai Küçük ..... | 539 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| İSTANBUL'UN DENİZ HAMamları / Burçak Erren ..... | 553 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| INGİLİZ KÜLTÜRÜNDE OSMANLI ETKİLERİ /<br>Doç. Dr. Nefise Yıldız ..... | 564 |
|---|-----|

## YETMİŞALTINCI BÖLÜM

### Anadolu'nun İşgalî ve Millî Direniş Hareketleri

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYE'NİN İŞGALİ VE MILLÎ DİRENİŞ HAREKETLERİ /<br>Prof. Dr. İzzet Öztoprak ..... | 583 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MONDROS'TAN SAMSUN'A TÜRK KURTULUŞ MÜCADELESİNİN<br>DOĞUŞU / Prof. Dr. Salabi R. Soryel ..... | 606 |
|---|-----|

#### A. Millî Direniş ve Teşkilâtlanma:

##### Kuvâ-yı Milliye ve Müdafaâ-i Hukuk

|   |
|---|
| MONDROS MÜTAREKE SONRASI TÜRKİYE'NİN İŞGALİNE KARŞI<br>MİLLÎ DİRENİŞ: KUVÂ-YI MILLİYE (1918-1921) / |
|---|

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Doç. Dr. Adnan Sofuoğlu ..... | 618 |
|-------------------------------|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MİLLÎ MÜCADELEDE SİVİL DİRENİŞİN KÖKLERİ: MÜDafaâ-i<br>MILLİYE CEMİYETİ (1913-1919) / Prof. Dr. Nâzım H. Polat ..... | 628 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TRAKYA PAŞAELİ MÜDafaâ-i HUKUK CEMİYETİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Zekai Giner ..... | 637 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE İSTANBUL'DA FAALİYETTE<br>BULUNAN GİZLİ GRUPLAR / Doç. Dr. Mesut Aydın ..... | 646 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| MİLLÎ MÜCADELE'DE DOĞU KARadeniz / Prof. Dr. Mesut Çapa ..... | 661 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| MİLLÎ MÜCADELE'DE BATI KARadeniz / Yrd. Doç. Dr. Rabîî Çiçek ..... | 679 |
|--|-----|

|   |
|---|
| KURTULUŞ SAVAŞI SIRASINDA İSTANBUL HÜKÜMETLERİ İLE<br>KUVÂ-YI MILLİYE |
|---|

|  |     |
|--|-----|
| ARASINDAKİ MUNASEBETLER / Prof. Dr. Metin Ayipoğlu ..... | 700 |
|--|-----|

|  |
|--|
| SOSYAL AÇIÐAN MİLLÎ MÜCADELEYE VE MÜDafaâ-i HUKUK<br>CEMİYETLERİNE GENEL BİR BAKIŞ / |
|--|

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Bayram Sakallı ..... | 718 |
|------------------------------------|-----|

## B. Anadolu'da İşgaller,

### Millî Direniş Hareketleri ve Sevr Antlaşması

|   |     |
|---|-----|
| MILLÎ MÜCADELEDE PROTESTO VE MİTİNGLER /<br>Doç. Dr. Mehmet Şahingöz .....  | 726 |
| İSTİKLÂL SAVAŞI'NIN İLK SAPHASINDA MİTİNGLER<br>(KASIM 1918-HAZİRAN 1919) / Yrd. Doç. Dr. Ömer Akdag .....          | 745 |
| İZMİR'İN YUNANLILAR TARAFINDAN İŞGALİ (15 MAYIS 1919) /<br>Doç. Dr. Mustafa Tarar .....                             | 756 |
| İZMİR'İN YUNANLILAR TARAFINDAN İŞGALİ VE İSTANBUL BASININA<br>YANSIMALARI (15-26 MAYIS 1919) / Dr. Salih Tunç ..... | 765 |
| UNUTULAN SOYKIRIM: BATI ANADOLU'DA YUNAN<br>MEZALİMİ / Prof. Dr. Metin Aytıgü .....                                 | 776 |
| YUNAN MEZALİMİNİN ULUSLARARASI ALANDA<br>TESLİ / Selçuk Ural .....  | 790 |
| RUM ÇETELERLERİNİN TÜRKLERE KARŞI FAALİYETLERİ /<br>Azmi Yıldırım .....   | 801 |
| MILLÎ MÜCADELEDE GÜNEY CEPHESİ / Prof. Dr. Yağmur Akbıyık .....   | 812 |
| MILLÎ MÜCADELEDE GAZİANTEP / Yrd. Doç. Dr. Ayhan Öztrak .....   | 821 |
| ANTALYA'DA MILLÎ TEŞKİLATLANMA / Nebahat Oran Arslan .....  | 831 |
| SEVR PAYLAŞIMI / Yrd. Doç. Dr. Ömer Budak .....   | 836 |

## YETMİŞYEDİNCİ BÖLÜM

### Atatürk ve Millî Mücadele

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK İSTİKLÂL HARBI / Prof. Dr. Stanford J. Shaw .....                               | 849 |
| TÜRKİYE'NİN ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK<br>MÜCADELESİ / Prof. Dr. Salabi R. Sonyal ..... | 894 |

### A. Atatürk'ün Samsun'a Çıkışı ve Kongreler

|  |     |
|--|-----|
| SAMSUN'A ÇIKTIĞIM GÜN VAZİYET VE MANZARA-İ<br>UMUMİYE (NUTUK) / Kemal Atatürk .....                    | 899 |
| 19 MAYIS 1919: MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN<br>SAMSUN'A ÇIKIŞI / Dr. Zekeriya Türkmen .....                  | 905 |
| MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN SAMSUN'A ÇIKIŞ SÜRECİNDE<br>GELİŞEN OLAYLAR / Yrd. Doç. Dr. Bülent Atalay ..... | 928 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE DİN ADAMLARI VE<br>ATATÜRK / Prof. Dr. Ali Sarıkoyuncu .....                         | 935 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE ERZURUM VE SİVAS<br>KONGRELERİ DÖNEMİ / Yrd. Doç. Dr. Haluk Selvi .....              | 949 |
| MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN EMRİNDE SAMSUN'DAN<br>SAKARYA'YA:<br>REFET PAŞA / Dr. Mehmet Özdemir .....      | 966 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE KÂZIM KARABEKİR PAŞA /<br>Yrd. Doç. Dr. Muhamed Erat .....                           | 986 |

## 16. CİLT

### B. TBMM'nin Açılışı, Misâk-ı Millî ve İç Olaylar

|  |     |
|--|-----|
| BİRİNCİ TBMM'NİN AÇILIşi VE ANLAMI / Dr. Mustafa Küçük .....   | 15  |
| ATATÜRK'ÜN ANKARAYA GELİŞİ VE TBMM'NİN AÇILIŞI /<br>İhsan Köse .....   | 28  |
| TÜRKİYE BÜYÜK MILLET MECLİSİ HÜKÜMETİ<br>(23 NİSAN 1920-30 EKİM 1923) / Yrd. Doç. Dr. Yavuz Aslan .....                                | 37  |
| YENİ TÜRK DEVLETİ VE MISÂK-ı MİLLÎ / Doç. Dr. Mesut Aydin .....  | 57  |
| MİSÂK-ı MİLLÎ'NİN SINIRLARI / Yrd. Doç. Dr. Erol Kaya .....  | 71  |
| MILLÎ MÜCADELEDE İÇ AYAKLANMALAR / Dr. Yunus Kobal .....   | 78  |
| YEŞİL ORDU CEMİYETİ / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Altıntaş .....   | 89  |
| BÜYÜK TAARRUZ'DAN ONCE ANKARA İLE İSTANBUL<br>ARASINDA SALTANATIN ÂKIBETİNİ TAYİN EDEN<br>BİR GÖRÜŞME / Yrd. Doç. Dr. Ömer Akdag ..... | 97  |
| İSTANBUL'DA TÜRKİYE BÜYÜK MILLET MECLİSİ İDARESİNİN<br>KURULMASI / Yrd. Doç. Dr. Betül Aslan .....                                     | 106 |

### C. Millî Mücadele Dönemi'nde Sosyal ve Ekonomik Durum

|   |     |
|---|-----|
| BİRİNCİ MECLİS'İN SOSYAL POLİTİKÄ GÜNDEMİ VE MILLÎ MÜCADELE<br>DÖNEMİNDE TÜRK HALKININ SOSYO-EKONOMİK<br>DURUMU / Dr. Rıdvan Akin ..... | 116 |
| MILLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE ÇALIŞMA HAYATI VE<br>EKONOMİ / Yrd. Doç. Dr. Süleyman Ünlüvar .....  | 128 |
| MILLÎ MÜCADELE BÜTÇELERİ, VERGİ POLİTİKASI VE<br>DİS YARDIMLAR (1919-1923) / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tekin .....                            | 137 |

### D. Millî Mücadele'de Cepheler ve Zaferler

|  |     |
|--|-----|
| MILLÎ MÜCADELE'DE DOĞU CEPHESİ / Prof. Dr. Yağmur Akbıyık .....  | 151 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE ELVİYE-İ SELÂSE / ÜÇ SANCAK MESELESİ<br>(KARS, ARDAHAN, BATUM) / Doç. Dr. S. Esin Derinsoy Dayan ..... | 157 |

### MILLÎ MÜCADELEDE BATI CEPHESİ, SAVAŞLAR VE

|   |     |
|---|-----|
| ZAFERLER / Prof. Dr. Nurullah Küçüklu .....   | 168 |
| MILLÎ MÜCADELENİN DENİZ CEPHESİ / Yrd. Doç. Dr. Rabia Doğanay .....   | 185 |
| KURTULUŞ SAVAŞINDA ASKERİ NAKLİYE HİZMETLERİ /<br>Doç. Dr. Meltem Erşile .....  | 202 |
| MILLÎ MÜCADELE DÖNEMİ İSTİHBARATÇILARINDAN İNGİLİZ<br>KEMAL (AHMET ESAT TOMruk) (1892-1966) /<br>Dr. Zekeriya Türkmen ..... | 213 |
| MUDANYA MÜTAKEKİ VE TRAKYANIN KURTULUŞU /<br>Yrd. Doç. Dr. Veysi Akın .....   | 219 |
| KURTULUŞ SAVAŞINDA BİR DİPLOMASI ZAFERİ:<br>İSTANBULUN TESLİM ALINMASI / Dr. Mehmet Özdemir .....                           | 239 |
| E. Millî Mücadele Diplomasisi ve Lozan<br>KURTULUŞ SAVAŞINDA ATATÜRK'ÜN DİS SİYASASI /<br>Ord. Prof. Hikmet Bayar .....     | 244 |
| ATATÜRK'ÜN KAFKASYA POLİTİKASI / Doç. Dr. Ayşenur Attar .....   | 256 |
| İSTİKLÂL HARBI DÖNEMİNDE TÜRK-İNGİLİZ İLİŞKİLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Mustafa Çufalı .....                                    | 263 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE TÜRK-FRANSIZ İLİŞKİLERİ (1918-1921) /<br>Doç. Dr. Adil Dağstan .....                                      | 272 |
| MILLÎ MÜCADELE'DE TÜRK-BULGAR İLİŞKİLERİ /<br>Prof. Dr. Ali Sarıkoyuncu .....   | 278 |
| ANKARA İTİLAFNAMESİ SONRASINDA İNGİLİZ<br>DEĞERLENDİRMESİ / Yrd. Doç. Dr. Neşe Özden .....                                  | 285 |
| MİSÂK-ı MİLLÎ HEDEFLERİNİN LOZAN ANTLAŞMASINA<br>YANSIMASI / Prof. Dr. İlker Alp .....                                      | 293 |
| LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923) /<br>Yrd. Doç. Dr. Veysi Akın .....   | 306 |
| LOZAN BEKLENTİLERİ / Prof. Dr. Taktamış Ateş .....  | 319 |

## YETMİŞSEKİZİNCİ BÖLÜM

### Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşu

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU / Prof. Dr. Ercüment Karan .....               | 327 |
| İKİNCİ DÖNEM TBMM VE CUMHURİYETİN İLÂNİ /<br>Prof. Dr. Dursun Ali Akbulut ..... | 332 |
| FARKLI BAKIŞ AÇILARINDAN CUMHURİYETİN KURULUŞU /<br>Dr. Faruk Alpkaya .....     | 338 |
| SALTANATIN KALDIRILMASI VE SONUÇLARI /<br>Prof. Dr. Dursun Ali Akbulut .....    | 347 |
| TÜRK MECLİSLERİNİN KABUL ETTİĞİ BAYRAMLAR /<br>Doç. Dr. N. Fabri Taş .....      | 352 |

## YETMİŞDOKUZUNCU BÖLÜM

### Atatürk Dönemi ve Atatürk İnkılâpları

|  |     |
|--|-----|
| ATATÜRK DÖNEMİ VE ATATÜRK İNKILÂPLARI /<br>Prof. Dr. Yücel Özkan ..... | 365 |
| ATATÜRK İLKE VE İNKILÂPLARI / Prof. Dr. Cemalettin Taşkiran .....      | 394 |

### A. Atatürk

|  |     |
|--|-----|
| MUSTAFA KEMAL ATATÜRK: HAYATI VE ŞAHSİYETİ /<br>Prof. Dr. Norman Itzkowitz .....                       | 411 |
| ATATÜRK'ÜN HAYATI / Prof. Dr. Yağmur Akbıyık .....   | 423 |
| MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN ASKERİ HAYATI /<br>Prof. Dr. İsaçıl Kurtcephe .....                           | 442 |
| ATATÜRK'ÜN SOYU: KIZIL OĞUZLAR (KOCACIKLAR) VE<br>KONYARLAR / Yrd. Doç. Dr. Ali Güler .....            | 467 |
| ARŞİV BELGELERİNİN İŞİĞİNDƏ ASKERİ ÖĞRENCİ<br>MUSTAFA KEMAL'İN NOTLARI / Yrd. Doç. Dr. Ali Güler ..... | 490 |
| ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ, CENAZE NAMAZI VE DEFİN İŞLEMİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ali Güler .....                     | 510 |
| ALTI İLKE / Prof. Dr. Yücel Özkan .....  | 516 |
| ATATÜRK VE DIN / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Faruk Kılıç .....   | 524 |

### B. Atatürk Dönemi İç Siyasi Gelişmeleri

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİ ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE<br>İLK GİRİŞİM: TERAKKİPERVER CUMHURİYET FİRKASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Saima Yıldız .....            | 534 |
| TERAKKİPERVER CUMHURİYET FİRKASI'NIN<br>SİYASİ KİMLİĞİ / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yeşil .....   | 546 |
| SERBEST CUMHURİYET FİRKASI / Yrd. Doç. Dr. Serap Tabak .....   | 552 |
| TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ DÜZENE GEÇİŞ SÜRECİNDE İKİNCİ<br>DURAK: SERBEST CUMHURİYET FİRKASI OLAYI VE<br>DÖNEM BASINI / Yrd. Doç. Dr. Necdet Ekinci ..... | 562 |
| ATATÜRK DÖNEMİ MUHALEFET HAREKETLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Turgay Uzun .....  | 569 |
| C. Atatürk Dönemi Dış Politikası   |     |
| ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DİS POLİTİKASI (1919-1938) /<br>Doç. Dr. Mustafa Yılmaz .....  | 579 |

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK-RUM NÜFUS MÜBADELESİ / Doç. Dr. Ramazan Tisan   | 597 |
| MUSUL MESELESİ / Yrd. Doç. Dr. Zülfü Kara  | 609 |
| ATATÜRK DÖNEMİNDE BALKAN POLİTİKASI (1923-1938) /<br>Yrd. Doç. Dr. Hikmet Özsez            | 625 |
| ATATÜRK DÖNEMİ TÜRKİYE-YUNANİSTAN İLİŞKİLERİ /<br>Prof. Dr. Sabahattin Özal                | 643 |
| ATATÜRK DÖNEMİNDE TÜRKİYE-ROMANYA İLİŞKİLERİ /<br>Prof. Dr. Nâzım Çiçekir                  | 654 |
| ATATÜRK DÖNEMİ DİS POLİTİKASINDA<br>İTALYA FAKTORU (1923-1938) / Yrd. Doç. Dr. Melih Çelik | 661 |
| İKİ SAVAŞ ARASINDA TÜRK BOĞAZLARI / Dr. Sadık Erbaş  | 672 |
| HATAY'IN TÜRKİYE'YE KATILMASI / Yrd. Doç. Dr. Süleyman Hatipoğlu                           | 685 |
| ATATÜRK'ÜN DIŞLISLERİ BAKANI: TEVFİK RÜŞTÜ ARAS /<br>Dr. Melih Tanrı                       | 691 |

## SEKSENİNCİ BÖLÜM

### *İnönü Dönemi ve II. Dünya Savaşı Yılları*

|   |     |
|---|-----|
| İNÖNÜ DÖNEMİ VE II. DÜNYA SAVAŞI YILLARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Naciye Ekiner   | 703 |
| <b>A. İnönü Dönemi İç Siyasi Gelişmeleri</b>  |     |
| İNÖNÜ DÖNEMİNDE ORDU-SİYASET İLİŞKİLERİ /<br>Prof. Dr. Umit Özdeş Çetin Güney   | 746 |
| ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ DÖNEMİNDE HÜKÜMET<br>MUHALEFET İLİŞKİSİ / Yrd. Doç. Dr. Bekir Koçar  | 754 |
| DEMOKRASİYE GEÇİŞ, DEMOKRAT PARTİ'NİN KURULUŞU.<br>1946 SEÇİMLERİ / Yağmur Özüştürk   | 765 |
| TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ VE<br>DEMOKRAT PARTİ (1945-1950) / Filiz Çelik  | 774 |
| 1945'TE ÇOK PARTİLİ SİYASİ HAYATA GEÇİŞTE BİR İLK:<br>MİLLÎ KALKINMA PARTİSİ / Yrd. Doç. Dr. Erhan Hayoğlu                          | 783 |
| <b>B. İnönü Dönemi Dış Politikası</b>   |     |
| I. VE II. DÜNYA SAVAŞLARINDA TÜRKİYE'NİN<br>DİS POLİTİKASI / Prof. Dr. Gerhard Jaeschke   | 798 |
| TÜRKİYE VE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI:<br>"TARAFLI FAKAT SAVAŞMAYAN ÜLKЕ" / Doç. Dr. Wayne Bowen   | 803 |
| TÜRK-ALMAN İLİŞKİLERİ (1923-1945) / Yrd. Doç. Dr. Ramazan Çalık   | 813 |
| İNGİLİZ ÖZEL HAREKÂT BİRİMİ'NİN (SOE) İKİNCİ DÜNYA<br>SAVAŞI YILLARINDA TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Süleyman Seydi | 823 |

## SEKSENBİRİNCİ BÖLÜM

### *Menderes Dönemi ve Demokrasiye Geçiş*

|  |     |
|--|-----|
| MEMBERES DÖNEMİ (1950-1960) / M. Serban Yücel  | 835 |
| <b>A. Menderes Dönemi İç Siyasi Gelişmeleri</b>  |     |
| D.P. HÜKÜMETLERİNİN POLİTİKALARI (1950-1960) /<br>Dr. Mustafa Albayrak   | 855 |
| DEMOKRASİYE GEÇİŞ VE MENDERES DÖNEMİ /<br>Prof. Dr. Hikmet Özdemir   | 878 |
| MENDERES DÖNEMİ (1950-1960) / Yrd. Doç. Dr. Cihat Göksepe  | 901 |
| TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ SİYASAL HAYATA GEÇİŞ VE<br>DEMOKRAT PARTİ İKTİDARI (1945-1960) / Dr. Ridvan Akın                    | 911 |
| <b>B. Menderes Dönemi Dış Politikası</b>   |     |
| TÜRKİYE'NİN NATO'YA GİRİŞİ / Yrd. Doç. Dr. Yusuf Sarınar   | 923 |
| BAĞDAT PAKTİ'NDAN CENTO'YA GEÇİŞ /<br>Yrd. Doç. Dr. Cihat Göksepe  | 928 |
| LONDRA VE ZÜRİH ANTLAŞMALARININ HAZIRLIK SÜRECİ VE<br>TÜRK-İNGİLİZ İLİŞKİLERİ (1955-1959) /<br>Yrd. Doç. Dr. Cihat Göksepe | 943 |

## 17. CİLT

## SEKSENİKİNCİ BÖLÜM

### *1960-1980 Dönemi*

|  |    |
|--|----|
| <b>A. 1960-1980 Arası İç Siyasi Gelişmeler</b> |    |
| 1960-1980 DÖNEMİ / Prof. Dr. Hikmet Özdemir    | 15 |

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYEDE ORDU VE SİYASET / Doç. Dr. Nurşen Mazıcı  | 48  |
| İNGİLİZ KAYNAKLARINA GÖRE TÜRKİYE'DEKİ<br>27 MAYIS DARBEsi / Yrd. Doç. Dr. Cihat Göksepe                        | 54  |
| SAMET AĞAOĞLU'NUN GöZÜYLE 27 MAYIS VE<br>SONRASI / Dr. Muzaffer Çander  | 66  |
| 27 MAYIS ANAYASAYI İHLÂL DAVASI İDDİANAMESİ ÜZERİNE<br>BAZI TESPİT VE DÜŞUNCELER / Yrd. Doç. Dr. Mustafa Arıkan | 74  |
| 27 MAYIS SONRASI TÜRKİYE'DE PARTİLEŞME /<br>Yrd. Doç. Dr. Melik Çelik   | 85  |
| <b>B. 1960-1980 Arası Dış Politika</b>  |     |
| TÜRK DİS POLİTİKASI (1960-1980) / Yrd. Doç. Dr. İdris Bal   | 90  |
| TÜRKİYE, İNGİLTERE VE NATO (1959-1965) /<br>Yrd. Doç. Dr. Cihat Göksepe   | 110 |
| KİBRİS BUNALIMI VE BARIŞ HAREKÂTİ (1963-1974) /<br>Yrd. Doç. Dr. Galip Altippe                                  | 116 |

## SEKSENÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *1980 Sonrası Dönemi*

|  |     |
|--|-----|
| <b>A. 1980 Sonrası İç Siyasi Gelişmeler</b>  |     |
| 1980 VE SONRASI / Prof. Dr. Hikmet Özdemir   | 125 |
| <b>B. 1980 Sonrası Dış Politika ve Genel Değerlendirme</b>   |     |
| ULUSLARARASI DÖNÜŞÜMLER VE OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE<br>TÜRK DİPLOMASİSİNİN SÜREKLİLİK<br>UNSURLARI / Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu | 162 |
| ABD VE AB BAĞLAMINDA TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK<br>POLİTİKASI / Prof. Dr. Ali L. Karaosmanoğlu                                   | 177 |
| KÜRESELLEŞEN DÜNYADA AB-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN<br>YORUMLANMASI / Prof. Dr. İlhan Tekeli-Selim İlki                          | 184 |
| TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ VE TÜRK-YUNAN<br>SORUNLARI / Doç. Dr. Hasan Ünal   | 197 |
| TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİNE GENEL BİR BAKIŞ (1919-2002) /<br>Dr. Çağrı Erhan  | 209 |
| TÜRKİYE VE GÜNÜMÜZDE ORTA DOĞU:<br>ULUSAL GÜVENLİK ARAYIŞI / Prof. Dr. Lenore G. Martin                                    | 224 |
| TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU POLİTİKASI: GELİŞİMİ VE<br>ETKENLERİ / Doç. Dr. Ramazan Gözen   | 235 |
| TÜRKİYE'NİN İSRAIL İLE İLİŞKİLERİ (1948-2001) / Dr. Çağrı Erhan  | 251 |
| CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRKİYE-İRAN İLİŞKİLERİ /<br>Doç. Dr. Gökhan Çetinsaya   | 260 |
| TÜRKİYE'NİN ORTA ASYA VE KAFKASYA POLİTİKASI ÜZERİNDE<br>ETKİLİ OLABILECEK FAKTÖRLER / Doç. Dr. Nasuh Uslu                 | 269 |
| TURGUT ÖZAL'IN DİS POLİTİKASI: TÜRKİYE'YE 21. YÜZYIL<br>PERSPEKTİFLERİ / Cengiz Çandır                                     | 282 |
| ÖZAL DÖNEMİ TÜRK DİS POLİTİKASININ TEMEL<br>ANLAYIŞLARI / Dr. Mubittin Demiray   | 291 |

## SEKSENDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### *Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı*

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN DEVLET YAPISI /<br>Prof. Dr. Turgay Ergun   | 303 |
| CUMHURİYETİN İLK DÖNEMİNDE MÜLKİ YAPININ<br>GELİŞİMİ (1920-1950) / Yrd. Doç. Dr. Nejdet Bilgi                                   | 334 |
| TÜRKİYE'DE MAHALLİ İDARELERİN GELİŞİMİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Veysel K. Bilgiç  | 347 |
| TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE TEK PARTİ DÖNEMİ UMUMİ<br>MÜFETTİŞLİKLERİ (GENEL VALİLİKLER, 1927-1947) /<br>Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Koca | 357 |
| TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE ÇAĞDAŞLAŞMA /<br>Doç. Dr. Temuçin F. Ertan  | 367 |

## SEKSENBEŞİNCİ BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Türk Toplumu*

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRK TOPLUMU /<br>Doç. Dr. İlhan Dülger   | 379 |
| <b>A. Sağlık ve Eğitim Politikası</b>  |     |
| TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE SAĞLIK HİZMETLERİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Bilal Ak                                  | 419 |
| TBMM TUTANAKLARINA GÖRE CUMHURİYET'İN<br>İLK ON YILINDA SAĞLIK POLİTİKAMIZ / Dr. Melih Özpekan         | 436 |
| İNÖNÜ DÖNEMİNİN KÖYE ÖZEL ÖĞRETME YETİŞTİRME<br>PROJESİ: KÖY ENSTİTÜLERİ / Yrd. Doç. Dr. Ali Ata Yiğit | 446 |

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE ÖRGÜN EĞİTİM KURUMLARINDAKI<br>DİN EĞİTİMİ / Prof. Dr. M. Şerife Aydin..... | 455 |
| ATATÜRK VE TÜRKİYE'DEKİ MİSYONER OKULLARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Ayten Sezer.....                    | 467 |

## B. Sosyal Güvenlik

|  |     |
|--|-----|
| TÜRK ENDÜSTRİYEL İLİŞKİLER SİSTEMİNİN TARİHSEL<br>GELİŞİM SÖRECİ / Prof. Dr. Tamer Dereli .....        | 476 |
| TÜRKİYE'DE 1920-1963 DÖNEMİNDE<br>SOSYAL GÜVENLİK ALANINDAKİ GELİŞMELER /<br>Doç. Dr. Ahmet Mekal..... | 483 |
| TÜRK ANAYASALARINDA SOSYAL HAKLARIN<br>GELİŞİMİ VE YORUMU / Yrd. Doç. Dr. Güngör Turan .....           | 494 |

## C. Kentleşme

|  |     |
|--|-----|
| OSMANLI'DAN CUMHURİYETE TÜRKİYE'DE KENT VE<br>KENTLEŞME / Dr. Mustafa Okmen..... | 505 |
| KÖYDEN KENTE GÖÇ VE GECEKONDU OLGUSU /<br>Doç. Dr. Tahire Erman.....             | 519 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE DEPREMLER /<br>Prof. Dr. William A. Mitchell.....           | 527 |

## SEKSENALTINCI BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Türk Ekonomisi*

|   |     |
|---|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE EKONOMİSİ /<br>Prof. Dr. Mükerrim Hıfzı..... | 541 |
|---|-----|

#### A. Dönemlere Göre Türkiye Ekonomisi

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİ İKTİSADİ KRONOLOJİSİ<br>(1923-2002) / Yrd. Doç. Dr. Murat Koraltürk .....                        | 565 |
| TÜRKİYE EKONOMİSİ (1923-1960) / Yrd. Doç. Dr. Murat Koraltürk .....  | 581 |
| OSMANLI'DAN DEVREDEN KRİZ POTANSİYELİ VE TEK PARTİ<br>DÖNEMİ EKONOMİK KRİZLERİ / Doç. Dr. Metin Toprak.....        | 598 |
| TÜRKİYE'DE SAVAŞ EKONOMİSİ UYGULAMALARI VE<br>TOPLUMSAL YAŞAMA ETKİLERİ / Yrd. Doç. Dr. Güner Güneş.....           | 615 |
| MENDERES DÖNEMİNDE EKONOMİK VE SOSYAL<br>GELİŞMELER / Prof. Dr. Emin Çarıkçı.....                                  | 623 |
| ALTERNATİF SANAYİLEŞME, DİS TİCARET STRATEJİLERİ VE<br>24 OCAK KARARLARI / Prof. Dr. Emin Çarıkçı.....             | 631 |
| ÖZALIN 1980'LERDEKİ LIBERAL EKONOMİK<br>POLİTİKALARI / Dr. Abdurrahman Abulaban .....                              | 637 |
| T.C. MERKEZ BANKASI TARAFINDAN UYGULANAN<br>PARA PROGRAMLARI VE<br>UYGULAMA SONUÇLARI / Prof. Dr. Arslan Eren..... | 648 |

#### B. Tarım ve Kırsal Kalkınma Politikaları

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKİYE'DE HUBUBAT POLİTİKALARI (1923-1950) /<br>Yrd. Doç. Dr. Bedrettin Kolaoğlu .....      | 660 |
| CUMHURİYET TÜRKİYESİ'NDE TOPLAK REFORMU VE<br>UYGULAMALARI / Yrd. Doç. Dr. Zeki Çerik.....   | 677 |
| TÜRKİYE'DE KIRSAL KALKINMA POLİTİKALARI<br>(1923-1950) / Yrd. Doç. Dr. Türkkan Bayığış ..... | 687 |
| ATATÜRK'TEN GÜNÜMÜZE DOĞU ANADOLUYU<br>KALKINDIRMA ÇABALARI / Dr. Sait Ağrı .....            | 697 |

#### C. Sanayi ve Ticaret

|  |     |
|--|-----|
| 1923-1938 DÖNEMİNDE TÜRKİYE'NİN SANAYİ<br>POLİTİKASI / Yrd. Doç. Dr. Yağız Semiz .....           | 710 |
| ATATÜRK DEVRI HARP SANAYİ (1920-1938) / Doç. Dr. Mehmet Ersile ..                                | 719 |
| AVRUPA BİRLİĞİ'NE TAM ÜYELİK YOLUNDА<br>GÜMRÜK BİRLİĞİ SÜRECİ / Prof. Dr. S. Ridvan Karluh ..... | 727 |

## SEKSENYEDİNCİ BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Düşünce*

|   |     |
|---|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE HAYATI /<br>Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay.....                               | 739 |
| CUMHURİYET / Ord. Prof. Hilmi Ziya Ülken .....  | 786 |
| CUMHURİYET DEVİRİMLERİ / Prof. Dr. Niyazi Berkes .....  | 791 |
| TÜRKİYE CUMHURİYETİ REJİMİNDE BATILILAŞMA<br>OLAYLARI VE FIKIRLERİ / Prof. Dr. Tarık Zafer Tunaya ..... | 798 |
| İKTİSADI GELİŞME VE YENİLENMEMİZİN ZİHNİYET<br>MUHASEBESİ / Prof. Dr. Sabri Ülgener .....               | 812 |
| NESLİMZİN TARİHI / Doç. Dr. Nurettin Topcu .....  | 822 |
| NESİLLERİN RUHU / Prof. Dr. Mehmet Kaplan .....   | 827 |
| INSANIMIZIN KAYNAĞI: TÜRKİYE'DE EĞİTİM VE<br>TÜRK KÜLTÜRÜ / Prof. Dr. Erol Güngör .....                 | 834 |

|  |     |
|--|-----|
| H. MEŞRUTİYETTEN CUMHURİYETE BİR DÜŞÜNCE HAREKETİ:<br>MESLEKİ TEMSİLCİLİK / Prof. Dr. İsmail Çetli ..... | 849 |
| 1924 ANAYASASının DÜŞÜNCE TEMELLERİ ÜZERİNE /<br>Yrd. Doç. Dr. Zübütü Arslan .....                       | 857 |
| CUMHURİYET KADINI KİMLİĞİNİN OLUSTURULMASI<br>AŞAMALARI / Yrd. Doç. Dr. Leyla Kaplan .....               | 863 |

## SEKSENSEKİZİNCİ BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Bilim*

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE BİLİM / Prof. Dr. Esin Kabya ..   | 871 |
| Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir .....  | 871 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE SOSYAL BİLİMLER /<br>Doç. Dr. Mehmet Öz .....                                   | 874 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE ASTRONOMİ<br>ÇALIŞMALARI / Yrd. Doç. Dr. Yavuz Unat .....            | 901 |
| CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK TİBBİNA VE TIP EĞİTİMİNE<br>KISA BİR BAKIŞ / Prof. Dr. Arslan Terzioglu ..... | 911 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE ECZACILIK /<br>Prof. Dr. Afife Mat .....                             | 928 |
| TÜRK TARİH ÖĞRETİMİ VE MESELELERİ / Prof. Dr. Mustafa Safran ....                                    | 935 |

## 18. CILT

## SEKSENDOKUZUNCU BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Dil ve Edebiyat*

|  |     |
|--|-----|
| A. Cumhuriyet Döneminde Türk Dili  |     |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKÇE / Prof. Dr. Sükrü Haluk Akalın..   | 15  |
| ATATÜRK VE DİL DEVRİMİ / Prof. Dr. Zeynep Korkmaz .....  | 54  |
| CUMHURİYET DÖNEMİ DİL HAREKETLERİ VE<br>DİL TARTIŞMALARI / Dr. Asiye Mevbibe Coşar .....                 | 65  |
| TÜRKÇENİN SÖZ VARLIĞINDA YABANCILAŞMA /<br>Prof. Dr. Hamza Zülfikar .....                                | 74  |
| TÜRKÇEDE BATI KAYNAKLı KELİMELERİN YOĞUNLUĞU VE<br>YABANCILAŞMA SEBEPLERİ / Prof. Dr. Fatin Sezgin ..... | 80  |
| ANADİLLE EĞİTİM VE TÜRKÇE / Yrd. Doç. Dr. Abat Üstüner .....   | 102 |
| B. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı  |     |
| CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI / Prof. Dr. İnci Enginün .....  | 107 |
| TÜRK EDEBİYATINDA CEREYANLAR / Prof. Ahmed Hamdi Tanrınlar .....   | 146 |
| MEHMET AKİF VE İSTİKLÄL MARŞI / Yrd. Doç. Dr. Fazıl Gökçek .....   | 161 |
| YAHYA KEMAL VE ESKİ ŞİİRİMİZ / Doç. Dr. Nezahat Öztürk .....   | 166 |
| İKİNCİ YENİ TÜRK ŞİİRİ / Yrd. Doç. Dr. Turan Karataş .....   | 170 |
| AŞIKLIK GELENEĞİ VE AŞIK EDEBİYATI / Doç. Dr. Erman Artan .....  | 176 |
| MODERN TÜRK HİKÂYESİNİN KISA TARİHİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Ayşenur Külahlıoğlu İslam .....                   | 205 |
| ÇAĞDAŞ TÜRK ROMANI / Mustafa Miyasoğlu .....   | 219 |

## DOKSANINCI BÖLÜM

### *Cumhuriyet Döneminde Kültür ve Sanat*

|   |     |
|---|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE SANAT / Yrd. Doç. Dr. Seyfi Başkan .....   | 233 |
| A. Mimari   |     |
| CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA MİMARİ / Prof. Dr. İnci Aslanoğlu ..   | 253 |
| CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA TOPLUMSAL DEĞİŞİM VE<br>KONUT / Doç. Dr. Leyla Baydar .....                  | 259 |
| BATI TOROSLAR'DA BULUNAN GELENEKSEL TÜRK EVLERİNDE<br>AHŞAP SÜSLEME / Yrd. Doç. Dr. Osman Kunduracı ..... | 265 |
| B. Resim ve Heykel  |     |
| CUMHURİYET'İN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE<br>TÜRK RESİM SANATI / Yrd. Doç. Dr. Ahmet Kamil Gören .....          | 273 |
| CUMHURİYET'İN ANITLARI: ANIT HEYKELLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Kivanç Osma .....                               | 293 |
| CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK KALIGRAFİSİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Mehtap Uygungöz .....                               | 299 |
| C. Sahne Sanatları  |     |
| ATATÜRK VE SONRASI DÖNEMİ TİYATROSU FAALİYETLERİ /<br>Doç. Dr. Enver Töre .....                           | 305 |
| TÖRENSEL NİTELİKLİ KÖY SEYİRLİK OYUNLARININ<br>KAYNAKLARI / Yrd. Doç. Dr. Dilaver Düzgün .....            | 313 |

## D. Müzik

|  |     |
|--|-----|
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE ÇOK SESLİ MUZIK /<br>Yrd. Doç. Dr. A. Bülent Aksoy.....                       | 323 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE DEVLET RADYOSUNUN<br>TÜRK MÜSİKİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ / Doç. Bülent Aksoy..... | 329 |
| TÜRK TOPLUM HAYATINDA MÜZİĞİN YERİ / Dr. Farma Odaklı.....   | 339 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE KLASİK TÜRK MÜSİKİSİ /<br>Osman Nuri Özpek.....                               | 346 |

## E. Kültür ve Sanat Hayatından Kesitler

|   |     |
|---|-----|
| CUMHURİYET DEVRİNDE ESKİ EŞERLERİMİZİN<br>DEĞERLENDİRİLMESİ / Hayat Özalp-Doç. Dr. Merve Bozdayı..... | 355 |
| ANADOLU KADIN BAŞLIKLARI / Yıldız Sabır.....  | 363 |
| CUMHURİYET DÖNEMİNDE RADYO / Yasemin Doğaner.....   | 377 |

## DOKSANBİRİNCİ BÖLÜM

### Rusya'nın İdil-Ural'da, Kırım'da ve Kafkasya'da Yayıılma Siyaseti

|  |     |
|--|-----|
| A. Rusya'nın İdil-Ural ve Kırım'da Yayıılma Siyaseti   |     |
| RUS İMPARATORLUĞUNUN AVRUPA YAKASINDA YAŞAYAN<br>TÜRKLERİN DEMOGRAFİK DAĞILIMI VE ÇARLIK RUSYASI'NIN<br>TÜRKLERE YÖNELİK POLİTİKALARI / Dr. Seyit Sertçelik..... | 385 |
| KAZAN HANLIĞI'NIN DÜŞMESİNDEN SONRA KAZAN<br>TATARLARI / Ravil Bakkasov.....   | 400 |
| XVI-XVIII. YÜZYILLARDA ÇARLIK RUSYASINDA<br>İDİL-URAL TATARLARI / Prof. Dr. İskender Gilyazov.....   | 408 |
| XIX. VE XX. YİZYILLARDA KAZAN<br>TATARLARI / Doç. Dr. Ahmet Karlıdere.....   | 415 |
| BAŞKURT İSYANLARI / Doç. Dr. Yakup Deliomeroglu.....   | 427 |
| RUSYADA KUR'AN'IN TARİHİ: RUSLAR, OSMANLILAR VE<br>TATARLAR ARASINDAKI İLİŞKİLER / Efim A. Rezan.....  | 435 |
| ORENBURG MÜSLÜMAN RUHANI MECLİSİ VE<br>ÇARLIK ORDUSUNDU TÜRKLER / Dr. Daniil D. Azamatov.....  | 441 |
| NIKOLAY İL'MİNSKİY: ORTA VOLGA MÜSLÜMAN VE<br>TÜRK HALKLARI ÜZERİNDEKİ SIYASETİ /<br>Dr. Ağrı Nihat Kefeli.....  | 451 |
| TEŞKİLAT-I MAHSUSA, YUSUF AKÇURA VE<br>1916 LOZAN MİLLİYETLER KONFERANSI / Dr. Vahdet Keleşyilmaz.....   | 460 |
| KIRIM'IN RUSLAR TARAFINDAN İŞGAL VE İLHAKI /<br>Yrd. Doç. Dr. Osman Kose.....  | 464 |
| İLK ZAMANINDA KIRIM'DA TÜRK MILLİ HAREKETİ /<br>Prof. Dr. Valeri Vozgrin.....  | 471 |
| İL BEY GASPIRALI / Dr. Edige Kirmal.....   | 485 |
| B. Rusya'nın Kafkasya'da Yayıılma Siyaseti   |     |
| SÝYAN'IN KAFKASYA'DA YAYILMA SÝYASETİ /<br>Doç. Dr. Mustafa Budak.....   | 488 |
| KAFKASYADA RUS İSTİLASI VE DİRENÝ HAREKETLERİ /<br>Dr. Kezban Acar.....  | 515 |
| KAFKASYATIN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNDE TASAVVUF VE<br>TARİKKATLARIN ROLÜ / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Necmeddin Bardakçı ..   | 522 |
| AZERBAYCAN HANLIKALARININ RUSYA TARAFINDAN İŞGAL<br>EDİLMESİNDEN İRAN'IN İKİLI İLİŞKİLER SÝYASETİ / Gabil Camalov  | 531 |
| ÇARLIK YÖNETİMİNDE AZERBAYCAN / Okan Yeşiloğlu.....  | 541 |
| BİRİNCİ DÜNYA SAVAÞI YILLARINDA RUSYA'NIN AZERBAYCANDA<br>TÜRKÇÜLK VE İSLÄMCİLKLÄ<br>MÜCADELESİ / Prof. Dr. Musa Gasimov.....                                    | 545 |

## DOKSANİKİNCİ BÖLÜM

### Rusya'nın Türkistan'da Yayıılma Siyaseti

|  |     |
|--|-----|
| RUSYA'NIN TÜRKISTAN'DA YAYILMASI / Prof. Dr. Mehmet Saray.....                                     | 561 |
| RUSYA'NIN TÜRK BÖLGELERİNDE YAYILMASI /<br>Dr. Robert F. Baumann.....                              | 577 |
| ORTA ASYA'DA RUS-İNGİLİZ REKABETİ / Doç. Dr. Steven Sabol ..                                       | 587 |
| RUSLARIN TÜRMEN TOPRAKLARINI İSTİLALARI /<br>Yrd. Doç. Dr. Memet Yetigün.....                      | 596 |
| ÇARLIK YÖNETİMİ ALTINDA KIRGIZLAR / Dr. Rafis Abazov.....  | 607 |
| SÖMÜRGE DÖNEMİNDE KIRGIZLAR / Prof. Dr. Toktorbek Omurbekov ..                                     | 616 |
| KIRGIZİSTAN'DA 1916 İSYANI / Prof. Dr. Djemish Djumushaliев ..                                     | 627 |
| İSMAIL GASPIRALI VE TÜRKISTAN'DA CEDÝTÇİ HAREKETİ /<br>Dr. Barışınay Çurayeva.....                 | 631 |
| CEDÝTÇİLÝK VE ORTA ASYA'DAKI YENİ KIMLIKLERİN<br>AYRINTILARINA GİRİŞ / Doç. Dr. Adeeb Khalid.....  | 636 |
| KAZAKISTAN'DA CEDÝTÇİLÝK / Doç. Dr. Svetlana Kovalskaya ..   | 644 |
| ALAŞ / Dr. Gulnar Kendirbaï ..   | 652 |
| KAZAK AYDINLANMA HAREKETİ İÇERİSİNDE AHMET<br>BAYTURSUN VE<br>ÇALIŞMALARI / Doç. Dr. Vabit Türk .. | 665 |

## DOKSANÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Çin'in Doğu Türkistan'ı İggaline Direnişler

|  |     |
|--|-----|
| CHING ÇIN'İN ZUNGARYA VE DOĞU TÜRKISTAN'I<br>İŞGALİ / Prof. Dr. Ablat Khodjaev-Kamil Khodjaev..... | 687 |
| DOĞU TÜRKISTAN'DA ÇIN İSGALİNE KARŞI<br>MÜCADELE / Prof. Dr. Ablat Khodjaev-Kamil Khodjaev.....    | 702 |
| DOĞU TÜRKISTAN'DA ÜÇ DÖNEM (1911-1949) / Burhan Sayılı ..  | 714 |
| MEHMET EMİN BUĞRA VE İSA YUSUF ALPTEKİN / Dr. Erkin Emet ..  | 723 |
| DOĞU TÜRKISTAN'DA ETNİK-DİNİ AYRIKÇILIK,<br>MUHTARIYETÇİLİK / Prof. Dr. Kulbhushan Wariboo ..      | 729 |

## DOKSANDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Sovyetler Birliği'nin Yayıılma Siyaseti Komünist İhtilâl ve Türk Halkları

|  |     |
|--|-----|
| RUS İHTİLÄLLERİ VE TÜRK HALKLARI / SOVYETLER BIRLİĞİNİN<br>YAYILMA SÝYASETÝ (1905-1991) / Doç. Dr. Timur Koçoglu.....                  | 741 |
| A. Komünist İhtilâl ve Türk Halkları   |     |
| BOLSEVIK İHTİLÄLİNDEN SONRA KIRIM / Prof. Dr. Valeri Vozgrin.....  | 760 |
| BUHARA HALK SOVYET CUMHURİYETİNDE<br>İTTİFAKLARIN ŞEKİLLENMESİ / Dr. Sıvçandaş Çatterje ..   | 775 |
| HOKAND MUHTARIYETİ / Abdürrahim Kara ..  | 783 |
| FERGANA BASMACILARININ ORTAYA ÇIKMASI / Dr. Reinhard Eisener ..  | 796 |
| HAREZM (HIVE) HALK CUMHURİYETİ / Yrd. Doç. Dr. Füsun Kara ..   | 808 |
| HAREZM SOVYET HALK CUMHURİYETİ (1920-1924): KAZANILMIŞ<br>KIMLIK, SORUNLU MEŞRUYİYET / Dr. Doç. Yıldızberki ..                         | 813 |
| XX. YÜZYILIN BAŞLARINDA KAZAKİSTAN SOSYO-POLİTİK<br>DÜŞÜNCESENDE MİLLÎ MESELE / Dr. Ranjan S. Elmurzayev ..                            | 820 |
| B. Sovyetlerin Milliyetler Politikası ve Türk Halkları   |     |
| SOVYETLERİN ULUSLARI KONTROL YÖNTEMLERİ:<br>TÜRK KÖKENLİ VEYA MÜSLÜMAN ULUSLARA ÖZEL<br>REFERANSLAR / Yrd. Doç. Dr. İdris Bal ..       | 827 |
| MIRSAİD SULTAN GALIYEV VE MİLLÎ KOMÜNZM /<br>Doç. Dr. Ayşe Azade Rorlich ..  | 837 |
| BOLSEVİZM, "MİLLÎ" KOMÜNZM VE<br>M. SULTAN GALIYEV FENOMENİ / Prof. Dr. Rafael Mubammitdinov ..  | 843 |
| ORTA ASYA'DA 1924 SINIR DÜZENLEMELERİ: MODERN SINIR<br>İLİŞKİLERİNİN TARİHİ BOYUTLARI / Prof. Dr. Gregory Gleason ..                   | 854 |
| SOVYET ORTA ASYA'SI'NIN BÖLGESEL PAYLAŞIMI /<br>Dr. Reinhard Eisener ..  | 862 |
| SOVYETLERİN TÜRK HALKLARINI SÜRGÜN<br>ETMESİ / Doç. Dr. Walter Comins-Richmond ..  | 872 |
| AHİSKA (MESKET) TÜRKLERİ: İKİ KERE SÜRGÜN EDİLEN<br>HALK / Dr. Arif Yunusoy ..   | 877 |
| XIX. YÜZYILIN SONUNDAN II. DÜNYA SAVAÞI'NIN<br>BAŞLANGICINA KADAR BERLİN'DEKİ TATARLAR VE<br>BAŞKURTULAR / Dr. Sebastian Cwiklinski .. | 886 |
| BATI GÖZÜYLE SOVYET TÜRKLERİ (1945-1990) /<br>Dr. William D. Myer ..   | 898 |

## DOKSANBEŞİNCİ BÖLÜM

### Türk Dünyası'nın Genel Değerlendirmesi

#### A. Avrasya Stratejileri

|  |     |
|--|-----|
| ORTA ASYA'NIN JEOPOLİTİK KONUMU VE OLUSTURULMAK İSTENEN<br>BÖLGESEL GÜVENLİK SİSTEMİ / Doç. Dr. Nazokat A. Kasymova .. | 909 |
| YENİ KÜRESEL OYUN VE HAZAR'IN STATÜSÜ / Sımar Oğan ..  | 917 |
| KÜRESEL BLOKLAŞMALAR VE TÜRK BÖLGESİ / Doç. Dr. Yusuf Erbay ..   | 935 |
| ŞANGHAY İŞBİRLİĞİ ORGÜTÜ: AVRASYA'DA GÜÇ MÜCADELESİNDE<br>YENİ BİR DÖNÜM NOTASI / Mehmet Seyfettin Erol ..             | 946 |

## 19. CILT

#### B. Ekonomik Değerlendirmeler

|   |    |
|---|----|
| SOVYET SONRASI ORTA ASYA GEÇÝ EKONOMİLERİNİN<br>SORUNLARI VE ENTEGRASYONUNUN<br>GELECEĞİ / Dr. Talaybek Kojumakov-Dr. Temirbek Bobujev .. | 15 |
|---|----|

|  |     |   |     |
|--|-----|---|-----|
| AVRASYADA PIYASA EKONOMİSİNİ GEÇİŞİN ON YILLIK<br>BİLANÇOSU / Yrd. Doç. Dr. Güngör Turan.....                                | 24  | KAZAK SİYASİ DÜŞÜNCESENİN GELİŞİMİ VE<br>KAZAK GAZETESİ (1913-1918) / İbrahim Kalkan.....                         | 309 |
| <b>C. Sosyal Değerlendirmeler</b>  |     | <b>B. Ekonomik Gelişmeler</b>   |     |
| TÜRKİYE'NİN TÜRK DÜNYASINDAKİ EĞİTİM ÖĞRETİM<br>FAALİYETLERİ / Prof. Dr. Turan Yazgan .....                                  | 31  | BAĞIMSIZLİĞİNDEN BUGÜNE KAZAKİSTANDAKİ EKONOMİK<br>GELİŞMELER / Prof. Dr. Emin Çarıkçı .....                      | 328 |
| SOVYET SONRASI ORTA ASYA CUMHURİYETLERİNDEN<br>MODERNLEŞME, SIYASET VE İSLAM / Prof. Dr. Shirin Akıner.....                  | 41  | ÇARLIK İDARESİNDEKİ KAZAKİSTANDA TİCARİ HAYAT /<br>Yrd. Doç. Dr. Sezfullah Yalın .....                            | 338 |
| XX. YÜZYILDA TATARİSTAN VE ORTA ASYA'DA TASAVVUF<br>HAREKETLERİ / Prof. Dr. Thierry Zarcone .....                            | 47  | <b>C. Dil ve Edebiyat</b>   |     |
| SOVYETLER BİRLİĞİ DÖNEMİNDE ORTA ASYA VE KAFKASLARDА<br>SÜFI TARİKATLAR / Prof. Dr. Osman Tırır.....                         | 55  | KAZAK DİLİ VE 1990'LARDAKİ YENİ DİL POLİTİKASI /<br>Prof. Dr. Eleonora Süleimenova-Doç. Dr. Dana K. Aksanov ..... | 408 |
| <b>D. Dil ve Kültür</b>  |     | KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ'NİN DİL SİYASETİNE<br>SOSYO-LENGÜİSTİK BİR YAKLAŞIM /                                      |     |
| TÜRK DÜNYASININ GÜNCEL KONUSU: ORTAK TÜRKÇE /<br>Yrd. Doç. Dr. Ertağrul Yaman .....  | 62  | Yrd. Doç. Dr. Bilgehan Atıç Gökdağ .....  | 415 |
| DİL PLANLAMASI BAĞLAMINDA TÜRK YAZI DİLLERİNİN<br>GÖRÜNÜMÜ / Yrd. Doç. Dr. Bilgehan Atıç Gökdağ .....                        | 69  | MUFTAR AVEZOV VE ABAY YOLU / Ekrem Ayan .....   | 424 |
| SEMANTİK VE PRAGMATİK BENZERLİKLERİ VE ÖZELLİKLERİ İLE<br>TÜRKÇE DEYİMLER / Doç. Dr. Ramzan A. Atakova .....                 | 88  | <b>D. Kültür ve Düşünce Hayatı</b>  |     |
| TÜRK DÜNYASINDA ATASÖZLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI ÜZERİNE<br>BİR DENEME / Hasan Ulker .....                                    | 96  | KAZAK GÖÇEBE KÜLTÜRÜNÜN KARAKTERİ /<br>Prof. Dr. Aigul Bakayeva .....   | 429 |
| KOPUZ VE TÜRK DÜNYASI HALK ÇALGILARI / İrfan Gördal .....  | 105 | BOŞEVİK İHTİLALİNDEN ONCE KAZAK TÜRKLERİNDEN EĞİTİM,<br>KÜLTÜR VE FIKİR HAYATI / Dr. A. Kayyum Keleşci .....      | 438 |
| <b>DOKSANALTINCI BÖLÜM</b>   |     | <b>DOKSANKEİZİNCİ BÖLÜM</b>   |     |
| <i>Azerbaycan Cumhuriyeti</i>  |     | <i>Kırgızistan Cumhuriyeti</i>  |     |
| XXI. YÜZYILDA DÜNYA SİYASETİNDE<br>AZERBAYCAN VE PETROL / Haydar Aliyev .....  | 115 | KIRGİZİSTAN: GEÇMİŞTE, BUGÜN VE GELECEKTE / Askar Akayev .....  | 451 |
| AZERBAYCAN CUMHURİYETİ / Prof. Dr. Masa Gasmov .....   | 121 | KIRGİZİSTAN CUMHURİYETİ / Prof. Dr. Timuçibek Çorotegin .....   | 454 |
| <b>A. Azerbaycan Bağımsızlık Mücadelesi</b>  |     | <b>A. Siyasi Gelişmeler ve Dış Politika</b>   |     |
| AZERBAYCAN HALK CUMHURİYETİ (1918-1920) /<br>Dr. Mehman A. Damırlı .....   | 148 | KIRGİZİSTAN'IN DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ / Prof. Dr. Asan S. Ormuşev .....  | 485 |
| AZERBAYCAN TÜRKLERİNİN İSTİKLÄL MÜCADELESİ ÖNDERİ<br>EBULFEZ ELÇİBEY / Prof. Dr. Kamil Veli Nerimanoglu .....                | 157 | KIRGİZİSTAN CUMHURİYETİ'NİN DİS POLİTİKASINA<br>GENEL BAKIŞ / Zekir Chtoev .....                                  | 492 |
| AZERBAYCAN'IN BAĞIMSIZLIK SÜRECİNDE AZERBAYCAN<br>HALK CEPHESİ'NİN YERİ / Hakan Coşkunçalan .....                            | 162 | BAĞIMSIZ KIRGİZİSTAN: GEÇİŞ POLİTİKALARI / Dr. Rafis Abazov .....   | 507 |
| <b>B. Ermenilerin Azeri Türklerine Karşı Katliamları</b>   |     | KIRGIZLARIN SİYASAL-TARİHSEL BİR<br>İNCELENMESİ / Gregory R. Koldys .....   | 518 |
| BATI AZERBAYCAN: ETNO-POLİTİK DEĞİŞİKLİKLER VE<br>ERmenistan'ın<br>KURULMASI (1801-1921) / Dr. Rafik Firuzoğlu Safarov ..... | 167 | SOVYET SİSTEMİNDE KIRGİZİSTAN: MILLİ DEVLETİN<br>İNŞAASI VE MILLİ KİMLİĞİN DOĞuşU / Dr. Rafis Abazov .....        | 528 |
| IREVAN (REVAN) VİLAYETİNDEKİ DEMOGRAFİK DEĞİŞİKLİKLER<br>ÜZERİNE / Dr. Hacar Y. Verdizet .....                               | 175 | <b>B. Sosyal ve Kültürel Hayat</b>  |     |
| ERmenilerin Azeri Türklerine Karşı TERÖR VE KATLIAMLARI<br>(XX. YÜZYIL BAŞLARI) / Doç. Dr. Sani Tofigoğlu Hacıyev .....      | 181 | GÖÇEBE KIRGİZLARIN OBA (AVUL) TEŞKİLATI / Amantur Japarov .....   | 538 |
| TÜRK DÜNYASININ KANAYAN YARASI: KARABAĞ / Arzak Aslanlı .....  | 194 | KIRGIZ HALKI VE GELENEKSEL KÜLTÜRLERİ /<br>Prof. Dr. Aydarbek S. Koçkunov .....                                   | 544 |
| <b>C. Sosyal ve Ekonomik Yapı</b>  |     | KIRGIZ TÜRKLERİNİN GÜNLÜK HAYATINDA<br>GELENEKLER VE HALK İNANIŞLARI / Kemal Polat .....                          | 551 |
| AZERBAYCAN: GEÇİŞ DÖNEMİNİN İLK ON YILINDA SOSYO-<br>EKONOMİK VE<br>SİYASİ GELİŞMELER / Prof. Dr. Şefik Alp Bahadır .....    | 209 | ÇARLIK DÖNEMİNDE KIRGİZİSTAN'DA KÜLTÜREL<br>HAYAT / Dr. Askarbek Bedalbayev .....                                 | 560 |
| AZERBAYCAN'IN ETNİK VE DEMOGRAFİK YAPISI / Elñur Ağaoğlu .....   | 217 | <b>C. Ekonomik Gelişmeler</b>   |     |
| <b>D. Dil, Edebiyat ve Basın</b>   |     | KIRGİZİSTAN'DA DİS TİCARETİN GELİŞİMİ VE TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER /<br>Yrd. Doç. Dr. Fabri Solak .....               | 566 |
| AZERBAYCAN TÜRKÇESİ / Yrd. Doç. Dr. Gülen Seçen Alışık .....   | 227 | <b>D. Dil ve Edebiyat</b>   |     |
| AZERBAYCAN'IN DEVLET DİLİ SİYASETİ /<br>Prof. Dr. Kamil Veli Nerimanoglu .....   | 244 | KIRGIZ TÜRKLERİ VE KIRGIZ TÜRKÇESİ /<br>Doç. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel .....                                     | 578 |
| AZERBAYCAN DIVAN EDEBİYATI / Prof. Dr. Ahmet Pirverdioglu .....  | 252 | KIRGIZ TÜRKÇESİ / Doç. Dr. Gildzura Cumakunova .....  | 596 |
| MODERN AZERBAYCAN EDEBİYATI / Yrd. Doç. Dr. Salih Okumuş .....   | 262 | KIRGIZ KÜLTÜRÜNÜN BAZI ÖZELLİKLERİ VE<br>MANAS DESTANI / Meral Gölgeci Kalfa .....                                | 607 |
| AZERBAYCAN'DA "MEYHANA" / Dr. Süleyman Şenel .....   | 275 | DESTANDAN ROMANA KIRGIZ KÜLTÜR MİRASI VE<br>CENGİZ AYTMATOV ÖRNEĞİ / Yrd. Doç. Dr. Ali İlhan Kolcu .....          | 613 |
| XX. YÜZYIL AZERBAYCAN DEMOKRATİK BASINI /<br>Doç. Dr. Mehmet İsmayı .....  | 287 | <b>DOKSANDOKUZUNCU BÖLÜM</b>  |     |
| AZERBAYCAN'DA EĞİTİM VE BASIN /<br>Yrd. Doç. Dr. Nergis Sarıahmetoglu Karagür .....  | 297 | <i>Özbekistan Cumhuriyeti</i>   |     |
| <b>E. Nahçıvan</b>   |     | BÖLGECİLİK VE URUĞ OYMAKÇILIK / Islam Kerimov .....   | 625 |
| NAHÇIVAN / Yrd. Doç. Dr. İbrahim Etmem Atıur .....   | 308 | ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ / Mehmet Seyfettin Erol .....  | 628 |
| <b>DOKSANYEDİNCİ BÖLÜM</b>   |     | ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ / Nilüfer Avcı İşık .....  | 643 |
| <i>Kazakistan Cumhuriyeti</i>  |     | <b>A. Siyasi Gelişmeler</b>   |     |
| "ÖKTEMŞİLDİK ME, ELDE DEMOKRASYA MI?" / Nursultan Nazarbayer .....   | 317 | BAĞIMSIZLIK SONRASI RUSYA-ÖZBEKİSTAN<br>İLİŞKİLERİ / Nâzım Caferov .....  | 648 |
| KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ /<br>Prof. Dr. Manas K. Kozybaev-Sattar F. Majitov .....  | 322 | 11 EYLÜL SALDIRILARININ ÖZBEKİSTAN DİS POLİTİKASI<br>ÜZERİNEDEKİ ETKİLERİ / Nermi Gulyeva .....                   | 660 |
| BAĞIMSIZLİĞİNIN 10. YILINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Orhan Söylemez .....                                   | 339 | <b>B. Etnik ve Demografik Yapı</b>  |     |
| <b>A. Siyasi Düşüncenin Gelişimi</b>   |     | BAĞIMSIZ ÖZBEKİSTAN'DA GÖÇ VE DEMOGRAFİK DEĞİŞİMLER /<br>Dr. Rafis Abazov .....                                   | 665 |
| KAZAKİSTAN'DA MILLİYETÇİLİK / Yrd. Doç. Dr. Meryem Kirimli .....   | 364 | SOVYET SONRASI ÖZBEKİSTAN'DA KIRSAL KESİMDE ÖZBEK<br>KİMLİĞİNİN YENİDEN ŞEKİLENİSİ / Doç. Dr. Russel Zanca .....  | 672 |
| <b>C. Dil ve Edebiyat</b>  |     | <b>C. Ekonomik Gelişmeler</b>   |     |
| KAZAK DİLİ VE 1990'LARDAKİ YENİ DİL POLİTİKASI /<br>Prof. Dr. Eleonora Süleimenova-Doç. Dr. Dana K. Aksanov .....            | 408 | GEÇİŞ DÖNEMİNDE ÖZBEKİSTAN EKONOMİSİ / Anar Səməncioğlu .....   | 683 |

|  |     |
|--|-----|
| ÖZBEKİSTAN VE DİĞER ORTA ASYA ÜLKELERİNDE TARIM REFORMU / Dr. Peter C. Blaas ..... | 693 |
|--|-----|

#### D. Edebiyat

|  |     |
|--|-----|
| ÖZBEK EDEBİYATINDA TİYATRO-TÜRÜ ÜZERİNE / Dr. Aysar Öz ..... | 702 |
|--|-----|

### YÜZUNCÜ BÖLÜM

#### Türkmenistan Cumhuriyeti

|   |     |
|---|-----|
| BAĞIMSIZ VE SÜREKLİ TARAFSIZ TÜRKMENİSTAN /<br>Saparmurat Türkmenbaşy ..... | 711 |
| TÜRKMENİSTAN / Prof. Dr. Mahmut Aydoğdu .....                               | 720 |
| TÜRKMENİSTAN CUMHURİYETİ / Mehmet Seyfettin Errol .....                     | 738 |

#### A. Siyasi Gelişmeler ve Dış Politika

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKMENİSTAN'IN BAĞIMSIZLIK GİRİŞİMLERİ VE RUSYA /<br>Elsar Saltar .....                         | 757 |
| TÜRKMENİSTAN DEVLETİNİN DİS SİYASETİ VE DAIMİ TARAFSIZLIK STATUSU / Mehmet Seyfettin Errol ..... | 768 |

#### B. Ekonomik Gelişmeler

|  |     |
|--|-----|
| SAPARMURAT TÜRKMENBAŞI ÖNDERLİĞİNDE TÜRKMENİSTAN VE SOSYO-EKONOMİK REFORM STRATEJİSİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Güngör Turan ..... | 776 |
| BAĞIMSIZLIKTAN GÜNÜMÜZE TÜRKMENİSTAN EKONOMİSİ / Saule Baizhanova .....  | 786 |

|   |     |
|---|-----|
| BAĞIMSIZLIKTAN GÜNÜMÜZE TÜRKMENİSTAN'DA İKTİSADI KALKINMA STRATEJİSİ VE ABADANCILIK / Mehmet Seyfettin Errol .. | 795 |
|---|-----|

#### C. Sosyal ve Kültürel Hayat

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKMENİSTAN'IN DEMOGRAFİK YAPISI / Yrd. Doç. Dr. Fahri Selçuk ..          | 801 |
| TÜRKMENİSTAN'DA SOSYAL YAPI / Yrd. Doç. Dr. Durmuş Taşlıoğlu ..            | 808 |
| TÜRKMENİSTAN'DA EĞİTİM VE BİLGİSAYAR /<br>Prof. Dr. Anan Hanberdiyev ..... | 815 |

|   |     |
|---|-----|
| TÜRKMENLERDE SAVAŞ SANATI VE SİLAHLAR<br>(VI-XVI. YÜZYILLER) / Prof. Dr. Orez A. Gündogdu ..... | 828 |
| TÜRKMEN ATI / Yrd. Doç. Dr. Ali Abbas Çınar .....   | 835 |

#### D. Dil ve Edebiyat

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKMEN DİLİ / Doç. Dr. Mammedburdi Sarıbanov .....                                      | 840 |
| YENİ TÜRKMEN EDEBİYATI / Doç. Dr. Berdi Sarayı .....                                     | 849 |
| TÜRKMEN EDEBİYATINDAN ÇAĞDAŞ TÜRK DÜNYASI<br>EDEBİYATINA DOĞRU / Dr. Salim Çenoğlu ..... | 860 |

|  |     |
|--|-----|
| TÜRKMENİSTAN'DA DESTAN DÜNYASI /<br>Yrd. Doç. Dr. Mustafa Arıalan .....        | 872 |
| TÜRKMEN HALK EDEBİYATINDA DESTAN GELENEĞİ /<br>Yrd. Doç. Dr. Melek Erdem ..... | 878 |

### YÜZBİRİNCİ BÖLÜM

#### Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

|  |     |
|--|-----|
| KİBRİS MESELESİ HALLEDİLMELİ / Rauf Denktaş .....                                  | 887 |
| KUZEY KİBRİS TÜRK CUMHURİYETİ / Ulker Güzel .....                                  | 889 |
| KUZEY KİBRİS TÜRK CUMHURİYETİ'NİN TARİHİ /<br>Prof. Dr. Clement Dodd .....         | 905 |
| KUZEY KİBRİS TÜRK CUMHURİYETİ / İsmail Bozkurt .....                               | 913 |
| OSMANLI'DAN CUMHURİYETE KİBRİS / Dr. Ahmet Gazioglu .....                          | 922 |
| RUM MEZALİMİ VE KKTCYE DOĞRU / Dr. Ahmet Gazioglu .....                            | 946 |
| KİBRİSTA OSMANLI KÜLTÜR MİRASINA GENEL BİR BAKIŞ /<br>Doç. Dr. Nefice Yıldız ..... | 966 |
| ÇAĞDAŞ KİBRİS TÜRK EDEBİYATI / Prof. Dr. Hafid Fedai .....                         | 994 |

### 20. CİLT

### YÜZİKİNCİ BÖLÜM

#### Federe ve Muhtar Türk Cumhuriyetleri

|  |    |
|--|----|
| FEDERE VE MUHTAR TÜRK CUMHURİYETLERİ /<br>Prof. Dr. Nadir Devlet ..... | 15 |
|--|----|

#### A. Tataristan Cumhuriyeti

|   |    |
|---|----|
| TATARİSTAN CUMHURİYETİ / Prof. Dr. Nadir Devlet ..... | 48 |
|---|----|

|  |    |
|--|----|
| MİSER TATARLARI / Dr. Ercan Alkaya ..... | 58 |
|--|----|

#### B. Başkurdistan Cumhuriyeti

|   |
|---|
| SOVYETLER BİRLİĞİNDEN SONRA BAŞKURDISTAN VE |
|---|

|  |    |
|--|----|
| RUSYA / Prof. Dr. İlhan G. İlhan ..... | 64 |
|--|----|

|   |    |
|---|----|
| BAŞKURDISTAN: TARİHİ, NÜFUSU, ETNOPOLİTİK DURUMU VE | 73 |
|---|----|

|  |    |
|--|----|
| MİLLİ GELİŞMELER / Dr. Bekir Demir ..... | 81 |
|--|----|

|   |    |
|---|----|
| BAŞKURDISTAN / Yrd. Doç. Dr. Suzan Tokath ..... | 88 |
|---|----|

|   |    |
|---|----|
| BAŞKURDISTAN'DA ANADİL BİLİNCİNİN UYANMASI VE | 91 |
|---|----|

|  |    |
|--|----|
| ULUSAL KİMLİĞİN CANLANDIRILMASI / Doç. Dr. Kutlay Yağız .. | 94 |
|--|----|

|  |     |
|--|-----|
| BAŞKURT TÜRKÇESİ VE YAZI DİLİNDEN GELİŞİMİ / | 103 |
|--|-----|

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Göksel Özürk ..... | 103 |
|----------------------------------|-----|

#### C. Çuvaşistan Cumhuriyeti

|   |     |
|---|-----|
| ÇUVAŞLAR VE ÇUVAŞÇA / Doç. Dr. Emine Yılmaz ..... | 110 |
|---|-----|

#### D. Saha Cumhuriyeti

|   |     |
|---|-----|
| SAHA CUMHURİYETİ / Anar Semancıoğlu ..... | 119 |
|---|-----|

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| SAHALAR (YAKUTLAR) VE SAHA TÜRKÇESİ / | 133 |
|---------------------------------------|-----|

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Doç. Dr. Fatih Kirığoğlu ..... | 133 |
|--------------------------------|-----|

#### E. Altay Cumhuriyeti

|  |     |
|--|-----|
| ALTAY CUMHURİYETİ / Anar Semancıoğlu ..... | 141 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| ALTAY TÜRKLERİ EDEBİYATI TARİHİ / İbrahim Dilek .. | 149 |
|--|-----|

#### F. Tuva Cumhuriyeti

|  |     |
|--|-----|
| TUVA (TİVA) CUMHURİYETİ / Anar Semancıoğlu ..... | 160 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TUVANIN XX. ASİR SIYASİ TARİHİ / Yrd. Doç. Dr. Ekrem Arıkan .. | 173 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TUVA ŞAMANİZMİ / Dr. Eva Jane Neumann Fridman .. | 180 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| TUVA (TİVA) TÜRKLERİ VE TÜRKÇESİ / Hayat Aras .. | 189 |
|--|-----|

#### G. Hakas Cumhuriyeti

|  |     |
|--|-----|
| HAKASYA CUMHURİYETİ / Anar Semancıoğlu ..... | 195 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| HAKASLAR / Dr. David G. Anderson ..... | 200 |
|--|-----|

#### H. Kırım

|  |     |
|--|-----|
| KIRIM TÜRKLERİNİN SÜRGÜNÜ / Dr. Kemal Özcan .. | 205 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| KIRIM TATARLARI VE ANAVATANA AVDETLERİ / Suat Kınıklıoğlu .. | 222 |
|--|-----|

#### I. Gagavuzeli

|   |     |
|---|-----|
| GAGAUZLARIN TARİHİ / Prof. Dr. Mustafa Argunab .. | 228 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| GAGAUZLAR / Prof. Dr. Dionis Tanrıoğlu .. | 245 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| GAGAVUZ TÜRKÇESİ / Doç. Dr. Nerzat Özkan .. | 250 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| GAGAUZ EDEBİYATI / Doç. Dr. Hülya Argunab .. | 262 |
|--|-----|

#### J. Doğu Türkistan

|  |     |
|--|-----|
| DOĞU TÜRKİSTAN ÖZERK CUMHURİYETİ / Dr. Erkin Emet .. | 276 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| XX. YÜZYIL DOĞU TÜRKİSTANI'nda SÜFİ SILSILELERİ VE | 282 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| EVLİYA SEVGİSİ / Prof. Dr. Thierry Zarcone .. | 282 |
|---|-----|

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| YENİ UYGUR TÜRKÇESİ VE EDEBİYATI / | 290 |
|------------------------------------|-----|

|  |     |
|--|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Levent Doğan-Oğuzhan Durmaz .. | 290 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| UYGUR TÜRKLERİ EDEBİYATI / Prof. Dr. Mabmut Kaçgarlı .. | 303 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| UYGURLARIN MÜZİĞİ / Dr. Rachel Harris-Yasin Mukhlis .. | 316 |
|--|-----|

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| BATI UYGUR (SARI UYGUR) TÜRKLERİ VE | 323 |
|-------------------------------------|-----|

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| KÜLTÜRLERİ / Prof. Dr. Yaxiong Du .. | 323 |
|--------------------------------------|-----|

### YÜZÜÇÜNCÜ BÖLÜM

#### Türk Toplulukları

|   |     |
|---|-----|
| XX. YÜZYILDA TÜRK TOPLULUKLARI / Doç. Dr. Ömer Turan .. | 331 |
|---|-----|

#### A. Balkanlar

##### A.1. Bulgaristan Türkleri

|   |     |
|---|-----|
| BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN SOSYO-EKONOMİK VE | 361 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| KÜLTÜREL YAPISI / Prof. Dr. Hüseyin Memişoğlu .. | 361 |
|--|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN GÖÇMENLİK SERÜVENİ / | 371 |
|--|-----|

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| Prof. Dr. Cengiz Hakkı .. | 371 |
|---------------------------|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BULGARİSTAN'DA TÜRKLER (1945-1983) / Prof. Dr. Ali Eminov .. | 377 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN SİYASİ VE KÜLTÜREL TARİHİNE 7 | 385 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| DAİR GENEL BİR ÇERÇEVE / Vedat Sabri Ahmed .. | 385 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BULGARİSTAN'DAKİ DEĞİŞİM SÜRECİNDE TÜRK AZINLIĞIN | 394 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| EKONOMİK DURUMU / Yrd. Doç. Dr. Didar Erdinç .. | 394 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BULGAR POST-TOTALITER LIBERALİZMİN TÜRK BAYRAKTARLARI: | 401 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER HAREKETİ / Dr. Vladimir Chukov .. | 401 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| OSMANLI SONRASI BULGARİSTAN TOPLULUĞUNUN DİNİ | 407 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| HAYATI / Yrd. Doç. Dr. H. Mehmet Gönay .. | 407 |
|---|-----|

|  |     |
|--|-----|
| BULGARİSTAN TÜRK EDEBİYATINA BİR BAKIŞ / | 417 |
|--|-----|

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Doç. Dr. Hayriye S. Yenisoy .. | 417 |
|--------------------------------|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BULGARİSTAN'DA TÜRK HALK KÜLTÜRÜ / Prof. Dr. İbrahim Tatarlı .. | 424 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| BULGARİSTAN TÜRKLERİ VE TÜRK İNKILABI / | 432 |
|---|-----|

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| Yrd. Doç. Dr. Sınat Akgül .. | 432 |
|------------------------------|-----|

|  |     |
|--|-----|
| <b>A.2. Makedonya ve Kosova Türkleri</b>   |     |
| MAKEDONYA TÜRKLERİ / <i>Necati Çayırlı</i> .....   | 444 |
| MAKEDONYA VE CİVAR BÖLGELERDE BALKAN TÜRKÇESİ /<br>Prof. Dr. Victor A. Friedman .....                  | 455 |
| MAKEDONYA VE KOSOVA TÜRKLERİ EDEBİYATI /<br>Prof. Dr. Mustafa İsen .....                               | 464 |
| <b>A.3. Batı Trakya Türkleri</b>   |     |
| BATI TRAKYA TÜRKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Zerrin Balkış .....   | 470 |
| <b>B. Kafkaslar</b>  |     |
| KAFKASYA VE ÇEVRESİNDEKİ TÜRK TOPLULUKLARI /<br>Dr. Ufuk Tavşut .....                                  | 489 |
| AHİSKA VE AHİSKA TÜRKLERİ / <i>Yunus Zeyrek</i> .....  | 520 |
| AHİSKA SAVUNMASININ TARİHİTEKİ YERİ VE<br>HALK DESTANLARINA YANSIMASI / Prof. Dr. Ensar Aslan .....    | 532 |
| KUZEY KAFKASYA TÜRMENLERİ / Prof. Dr. Ali Duymaz .....   | 539 |
| DAĞISTAN'DA MILLÎ HAREKETLER VE TÜRKLER / <i>Kemal Özden</i> .....                                     | 549 |
| NOGAY TÜRKLERİ / <i>Nermin Güllüdağ</i> .....  | 556 |
| KARAÇAY-MALKAR DİLİ VE EDEBİYATI / Dr. Ufuk Tavşut .....   | 565 |
| KARAÇAY-MALKAR NART DESTANLARI / Dr. Ufuk Tavşut .....   | 578 |
| KAFKAS DİLLERİNDE TÜRKÇE KELİMELER / Dr. Ufuk Tavşut .....   | 588 |
| <b>C. Orta Doğu</b>  |     |
| <b>C.1. Suriye Türkleri</b>  |     |
| SURIYE TÜRKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Ümer Oğuzhan Umar .....  | 594 |
| <b>C.2. Irak Türkleri</b>  |     |
| IRAK TÜRKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Sinan Marafığlu .....  | 603 |
| IRAK TÜRKLERİNİN DEMOGRAFİK YAPISI / <i>Gülgül Demirci</i> .....                                       | 611 |
| IRAK TÜRKLERİNİN SOSYAL HAYATI / Dr. Rabia Kocaman Aydin .....   | 618 |
| IRAK TÜRK EDEBİYATI / Prof. Dr. Ziyat Akbayır .....  | 626 |
| <b>C.3. İran Türkleri</b>  |     |
| İRAN'DA AZERİ TÜRKLERİ / Dr. Brenda Shaffer .....  | 634 |
| GÜNEY AZERBAYCAN MILLÎ HAREKETİ / Prof. Dr. Cemil Hesenci .....  | 641 |
| İRAN AVŞARLARI / Dr. Enver Uzun .....  | 653 |
| KAŞKAY TÜRKLERİ / Yrd. Doç. Dr. Muhittin Çelik .....   | 659 |
| SUNGUR TÜRKLERİ / Prof. Dr. Cevat Heyet .....  | 676 |
| BAYADİSTAN (İRAN)'DAKİ TÜRK KAVİMLERİ / <i>Christiane Bulut</i> .....                                  | 680 |
| <b>D. Türkistan'daki Türk Toplulukları</b>   |     |
| TACIKİSTAN VE TACIKİSTAN TÜRKLERİNE GENEL BİR BAKIŞ /<br>S. Kâmil Yüceoral .....                       | 696 |
| AFGANİSTAN'DA TÜRKLUK VE HAZARLAR /<br>Yrd. Doç. Dr. Bilgeban Atsız Gökdağ .....                       | 703 |
| AFGANİSTAN TÜRKLERİNİN SON DURUMU / S. Kâmil Yüceoral .....  | 713 |
| TÜRKLER VE AFGAN SAVAŞI (1979-2001) / <i>Conrad Schetter</i> .....                                     | 718 |
| BATI MOĞOLİSTAN'IN GÖÇEBE KAZAKLARI /<br>Dr. Jeannine Davis Kimball .....                              | 724 |
| <b>E. Sibiry'a daki Türk Toplulukları</b>  |     |
| SİBERYA TÜRK TOPLULUKLARI TARİHİ / <i>Leysen Şabin</i> .....   | 735 |
| XX. YÜZYILIN SONLARINDA BATI SIBİRYUDA ŞEHİRLİ<br>KAZAKLARIN KÜLTÜRÜ / <i>Solpan E. Ahmeteva</i> ..... | 744 |
| ŞORLAR / Doç. Dr. Galina M. Patrujeva .....  | 755 |
| ŞOR TÜRKLERİ VE SÖZLÜ EDEBİYATI / Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ağa .....                                       | 761 |
| <b>F. Aşağı İdil ve Kırım Bölgesinde Türk Toplulukları</b>   |     |
| AŞAĞI İDİL BÖLGESİ TÜRKLERİ / Doç. Dr. Sezai V. Göloşan .....  | 773 |
| KARAİM TÜRKLERİ / Yrd. Doç. Dr. İsmail Doğan-İlyi Kirrakdal .....                                      | 782 |
| KIRIMÇAKLAR / Yrd. Doç. Dr. İsmail Doğan .....   | 791 |

## YÜZDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Türk Yerleşimleri

DÜNYADA TÜRK YERLEŞİMLERİ / Dr. Mehmet Tütünçü .....

### A. Avrupa'daki Türk Yerleşimleri

BATI AVRUPADAKI TÜRK GÖÇMEN GRUPLARININ  
SOSYO-KÜLTÜREL VE DİL BİLİMSEL

ÖZELLİKLERİ / Doç. Dr. Kutlay Yağmur .....

DIYASPORİK TÜRK GENÇLİĞİ, KÜLTÜREL KİMLİĞİN YENİDEN

URETIMİ VE HİBRİD KİMLİK İNŞASI / Dr. Talip Küçükcan .....

ALMANYA'DAKI TÜRKLER VE EĞİTİM PROBLEMLERİ /

Prof. Dr. Nergiz Y. Açıkoğlu .....

İSVİÇRE'DEKİ TÜRKLER / Prof. Dr. Fabri Kayadibi .....

FRANSADA YAŞAYAN TÜRKLER / Doç. Dr. Ali Erbaş .....

BELÇİKA'DA TÜRKLER / Doç. Dr. Mehmet Zeki Aydm-

Doç. Dr. Altay A. Manço .....

FINLANDİYA'DA YAŞAYAN KAZAN TÜRKLERİ / *Naile Binark* .....

MOSKOVA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN SOSYO-DEMOGRAFİK

YAPISI / Dr. Seyit Sertçelik .....

### B. Amerika'daki Türk Yerleşimleri

AMERİKA'DAKİ TÜRKLERİN TARİHİ / *Sergi Ertan* .....

OSMANLI TÜRKLERİNİN AMERİKA'YA GOÇU /

Yrd. Doç. Dr. Birol Akgün .....

AMERİKA YERLİLERİ VE TÜRK DÜNYASININ KÜLTÜR VARLIĞI

ARASINDAKİ PARALELLİKLER / Doç. Dr. Ahmet Ali Arslan .....

### C. Avustralya'daki Türk Yerleşimleri

AVUSTRALYA'DAKİ TÜRK GÖÇMEN GRUBUNUN SOSYAL VE

DİSEL ÖZELLİKLERİ / Doç. Dr. Kutlay Yağmur .....

## 21. CILT

## İNDEKS